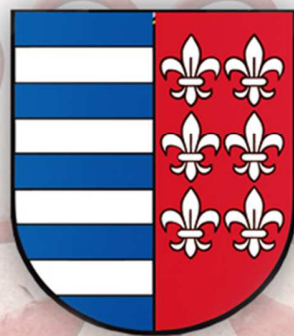
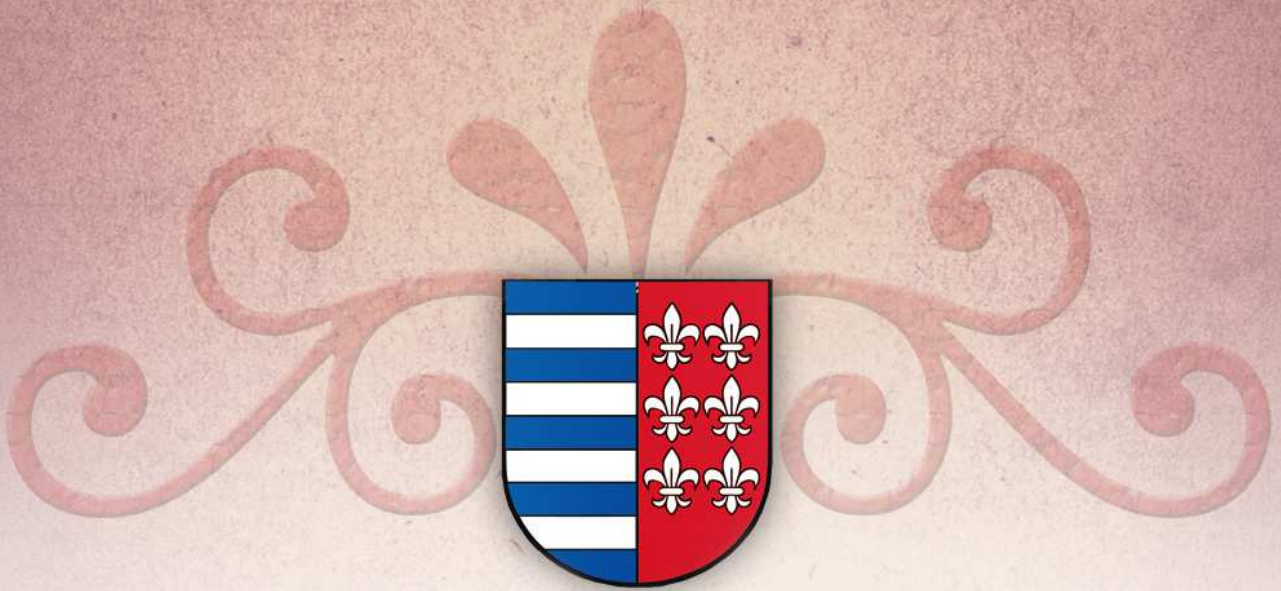

Kronika
mesta Brezna

2013

*Zápis do mestskej kroniky za rok 2013 bol prerokovaný
na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 16. júna 2014
a schválený uznesením číslo 85/2014*

*Ing. Jaroslav Demian
primátor mesta Brezna*

Kronikárka:

PhDr. Anna Šulrajterová

*Spoločenská atmosféra
Taký bol rok 2013*

<i>VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT</i>	9
<i>Významné udalosti a návštevy</i>	
<i>Oslavy a mestské sviatky</i>	
<i>MESTO A JEHO ORGÁNY A ORGANIZÁCIE</i>	22
<i>Mestské zastupiteľstvo</i>	
<i>Hospodárenie mesta</i>	
<i>Medzinárodné partnerské vzťahy</i>	
<i>Nové usporiadanie štátnych úradov</i>	
<i>HOSPODÁRSKY ŽIVOT</i>	32
<i>Výstavba a rozvoj mesta</i>	
<i>Doprava</i>	
<i>OBYVATEĽSTVO</i>	38
<i>Demografický vývoj</i>	
<i>Cirkevný život</i>	
<i>ŠKOLSTVO</i>	48
<i>Predškolské zariadenia</i>	
<i>Základné školy</i>	
<i>Stredné školy</i>	
<i>SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ SITUÁCIA</i>	53

*Sociálna sieť
Bytová situácia*

ZDRAVOTNÍCTVO

57

*Súkromné zariadenia
Nemocnica*

KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

61

*Organizácie a spolky
Podujatia a udalosti*

ŠPORT

86

*Podujatia a udalosti
Aktivity Mestského športového klubu*

POČASIE

93

*Breznianske rekordy v roku 2013
Klimatické údaje*

ÚVOD

Spoločenská atmosféra

Sú udalosti, ktoré tohto roku ovplyvnili spoločenskú atmosféru obyvateľov nášho mesta celkove, respektíve v jednotlivých mestských častiach. O niektorých javoch sa diskutovalo, väčšinou na sociálnych sieťach, nespokojnosť vyjadrovali obyvatelia prostredníctvom otázok primátorovi na webovom sídle mesta.

Tento rok sa dá nazvať aj volebným, v novembri sa konali v poradí už štvrté voľby do vyšších územných celkov. Ašpirácie stať sa poslancom Banskobystrického samosprávneho kraja sa prejavili aj u obyvateľov nášho mesta. Z celkového počtu 33 zaregistrovaných kandidátov na poslanca za celý Brezniansky okres šestnásť boli kandidáti s trvalým pobytom v Brezne, z ostatných obcí okresu bolo na kandidátskej listine 17 kandidátov. Účasť Brežňanov v tohtoročných voľbách v porovnaní s ostatnými voľbami do vyšších územných celkov v jednotlivých rokoch bola priemerná; síce nižšia ako v posledných voľbách tohto druhu v roku 2009, ale oveľa vyššia ako na prvých voľbách v roku 2001. K volebným urnám v Brezne prišlo 22,24 % oprávnených voličov. Vo voľbách sme volili za náš okres 5 poslancov a predsedu. Čo sa týka voľby poslancov, v ostatných boli zvolení všetci z Brezna, tohto roku boli zvolení štyria z Brezna - **Eva Wolframová, Jaroslav Demian, Jozef Tokár a Ján Račák** a iba jeden z okresu - najmladší kandidát za brezniansky obvod a vlastne aj za celé Slovensko, **Slavomír Pôbiš**. Pre celé Slovensko bolo šokom a veľkým prekvapením, keď sa voliči rozhodli pre zmenu na poste predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja. Do čela župy sa dostal líder *Ludovej strany Naše Slovensko* **Marian Kotleba**. O tejto skutočnosti rozhodli aj Brežňania, lebo aj v našom meste dostal viac hlasov ako doterajší predseda **Vladimír Maňka**. Z celkovo 30 obcí Breznianskeho okresu Marian Kotleba suverénne zvíťazil v 27 obciach. Europoslanec a podpredseda strany Smer Vladimír Maňka presvedčil viac voličov iba v Telgárte, Drábsku a Ráztoke. Politológovia sa zhodujú v tom, že novozvolený predseda BBSK si dokázal získať tri druhy voličov. Na jednej strane svojich skalných, na strane druhej ľudí frustrovaných z dlhodobu neriešených problémov kraja a v konečnom dôsledku aj recesistov. Asi to bolo tak aj v Brezne, lebo skutočnosť je taká, že aj na sociálnej sieti je

už niekoľko rokov zaregistrovaná *Ludová strana Naše Slovensko Brezno* a aktívne komunikuje s verejnosťou. Tam boli zaznamenané aj isté očakávania Brezňanov v tom zmysle, že ak budú voliť Kotlebu, „porieši“ v Brezne rómsku problematiku. Akoby on mal nejaký „patent“ na riešenie tejto otázky. A mnohí v Brezne túto otázku cítia ako problém. Rómovia tvoria v Brezne v porovnaní s inými mestami špecificky sa správajúcu minoritu, často konfrontovanú s postojmi, predstavami a väčšinovou kultúrou majority. Určite ich nie je v porovnaní s ostatnými mestami v percentuálnom vyjadrení najviac. Ale v Brezne sa správajú špecificky. Bývajú hlavne v okrajových častiach mesta v Predných Hálnach, na Hlavine, na Kiepkke, Bujakove, na Mazorníku, ráno však väčšinou odchádzajú z domu, málokto do práce. Deti do školy, ostatní väčšinou na poštu po podporu v nezamestnanosti, potom idú do obchodov, herní, sedia v parku a do svojich príbytkov odchádzajú až niekedy večer. Aj preto si môžu návštevníci iných miest a krajín myslieť, že je ich v Brezne najviac, A to vlastne preto, lebo sa sústreďujú často hlavne v centre mesta.

Obmedzené kapacity na parkovanie v centre sú problémom takmer každého mesta. Brezno nie je výnimkou. Počet áut pribúda a vodiči nemajú kde počas dňa parkovať. Sadzba za parkovanie na vyhradených plochách je 30 centov za každú začatú polhodinu. Neplatené parkovanie v centre mesta oficiálne neexistovalo. Návštevníci a obyvatelia mesta, ktorí nechceli platiť parkovné, a pritom chceli byť zaparkovaní blízko centra, využívali na parkovanie svojich áut voľný priestor na Ulici ČSA, tam sa však v auguste začala výstavba obchodného centra. Z toho dôvodu začali ešte vo väčšej miere využívať na bezplatné parkovanie pozemok na Ulici Hradby. Tento pozemok sa síce využíva na parkovanie dávno, ale inak ako „tankodromom“ ho nazvať nemôžeme. Je plný jam a výmoľov, keď prší, jamy sú plné vody. Má však inú výhodu. Státie je tam zadarmo. A tak tam ľudia parkujú, ale aj kritizujú. Využívajú na to hlavne internet; veľa takýchto kritických vyjadrení môžeme čítať na sociálnej sieti. Mestskí poslanci na zastupiteľstve uznali pozemok provizórneho parkoviska za prebytočný. Vyhlásili verejnú obchodnú súťaž na prenájom týchto priestorov za účelom vybudovania odstavnej plochy alebo parkoviska pre autá. Do konca roka sa však tento problém nevyriešil.

V októbri došlo v súvislosti s parkovaním k mimoriadnemu javu; na rekonštruovanej časti námestia sa prestalo vyberať parkovné. Toto rozhodnutie súviselo s tým, že na rekonštrukciu námestia sme získali *eurofondy*, a tak sa na tom priestore nemôže „zarábať“. A tak začali vybudované parkovacie plochy využívať ako celodenné

parkovanie zamestnanci pracujúci v príľahlých prevádzkach a inštitúciách. A pritom tieto plochy majú slúžiť na krátkodobé parkovanie návštevníkov mesta. Boli však takmer celý deň obsadené.

V lete sa obyvatelia mesta dozvedeli, že v Brezne na ploche, kde bolo dočasné neplatené parkovisko na Ulici ČSA, vyrastie nové obchodné centrum. Táto skutočnosť určite ovplyvnila spoločenskú atmosféru v meste. O tejto téme sa veľa medzi ľuďmi diskutovalo, pozornosť jej venovali aj médiá. Mnohí tvrdili, že v Brezne je obchodov viac než dost. Iní sa zasa tešia na novopostavené centrum, na nákupy kvalitnejšieho tovaru a možný príliv pracovných miest. Obchodné centrá vyrastajú ako huby po daždi takmer v každom väčšom meste na Slovensku. Možností nákupu v Brezne je viac. Určite máme veľké možnosti nákupu potravín, na ktorý si môžeme zájsť do šiestich veľkých obchodných reťazcov (Tesco, Billa, Kaufland, Lídl, Coop Jednota, CBA – market). Máme aj dostatok predajní športových potrieb a oblečenia, kde možno dostať všetky kvalitné značkové tovary. Aj predajne obuvi množstvom a kvalitou tovaru určite môžu uspokojiť aj náročných zákazníkov. Horšie sú na tom predajne v Brezne s kvalitným textilom a odevmi. Chýbajú „značkové“ predajne, a tak náročnejší chodia tento druh tovaru nakupovať do Banskej Bystrice, hlavne do obchodného centra Európa. Nielen námestie, aj príľahké ulice sú plné obchodov s nekvalitným čínskym tovarom.

O výstavbe obchvatu Brezna sa hovorí už hádam aj desiatky rokov. Aj preto sa Brežňania potešili, keď vláda na výjazdovom zasadnutí v Brezne vo februári 2008 rozhodla o jeho výstavbe. Mal byť súčasťou rekonštrukcie cesty I/66, pričom podľa vtedajšieho rozhodnutia vlády sa táto rekonštrukcia mala začať v úseku Brezno – Polomka ešte do konca roka 2009. Neskôr sa rozhodlo o zmene trasovania obchvatu na lacnejší variant a podľa predpokladov mala jeho výstavba začať v júni tohto roku a trvať mala 24 mesiacov. Na dlho očakávaný južný obchvat Brezna si však motoristi aj občania Brezna budú musieť počkať dlhšie. S výstavbou sa nezačalo a obyvateľov to znepokojilo.

Taký bol rok 2013

Aký bol rok 2013 pre naše mesto z pohľadu primátora Jaroslava Demiana sme si mohli prečítať v regionálnom týždenníku My Horehronie.

„Rok 2013 bol náročný po finančnej aj ekonomickej stránke. Doznievala kríza, ktorá sa prejavila vo všetkých sférach našej spoločnosti, teda aj v samospráve. Prostriedkov, ktoré by sme potrebovali na lepší a kvalitnejší chod všetkých činností, funkcií, týkajúcich sa samosprávy, bolo pomenej. Napriek tomu sme sa snažili všetky činnosti primerane zabezpečiť. Fungovali sociálne zariadenia, mestský úrad, mestská polícia a ostatné oblasti, patriace pod samosprávu. Ťažko sa nám hľadali financie na opravu striech škôl, prípadne havárií, no napriek tomu sme do školských zariadení investovali niekoľko desiatok tisíc eur. Rok 2013 bol náročný aj čo sa týka legislatívy. Novelizovalo sa mnoho zákonov, ktoré začiatkom tohto roka vstupujú do platnosti a mesto sa s nimi ešte bude musieť vysporiadať.

Podľa predbežných výsledkov hospodárenia mesto skončilo s miernym prebytkom. Pri tom sme vlani mali ešte dosť veľké výdavky, týkajúce sa posledných platieb za realizované projekty, rekonštrukciu námestia, projekt vodovod, kanalizácie na Podkoreňovej, čo sme zvládli bez použitia iných zdrojov, bez pôžičiek. Projekty sme týmto ukončili a dá sa povedať, odovzdali ich do užívania alebo sprevádzkovali.

Verím, že rok 2014 bude prelomovým rokom a podľa ekonomických prognóz, by sa to malo do budúcnosti zlepšovať. Verím, že bude viac prostriedkov. Ak sme museli viac ubrať technickým službám, teraz im to môžeme vynahradiť a umožniť im vykonávať činnosti, ktoré vo väčšom rozsahu už zabezpečovali aj predtým. Týkajú sa hlavne čistoty mesta, nakladania s komunálnym odpadom, prípadne viac sa chceme povenovať verejným zariadeniam, ako sú detské ihriská a podobne. Z rozpočtu 2014 sú na to vyčlenené prostriedky.

Tento rok je posledným rokom volebného obdobia, Myslím, že spolu so zastupiteľstvom by sme mali mať ambíciu naštartovať ďalšie projekty, ktoré budú smerovať k rozvoju v rôznych oblastiach či potreb, ktoré občania v meste majú. Spracovali sme projekt na realizáciu kanalizácie v oblasti Vrchdolinka, ktorý sme vlani podali na ministerstvo životného prostredia a je v štádiu vyhodnocovania. Dúfam, že budeme úspešní a že aj v tejto lokalite tak, ako po minulé roky v Podkoreňovej, prípadne v iných lokalitách, budeme vedieť riešiť odkanalizovanie tohto územia. Je to prvý predpoklad na ešte väčší rozvoj individuálnej bytovej výstavby, ktorá v tejto lokalite prebieha.

V štádiu vyhodnocovania je aj celospoločenský, ak nie celosvetový projekt Informatizácia mesta. Všetky služby, ktoré samospráva, prípadne štátna správa poskytuje svojim občanom, budú poskytované v elektronickej forme. Občania, ktorí majú na to technické možnosti, budú môcť elektronicky komunikovať s úradom, nemusia fyzicky chodiť na úrad, prípadne fyzicky posielat' list či iné písomnosti. Som rád, že aj keď poslanci zvažovali tento projekt stopnúť, nakoniec tak neurobili. Ak budeme úspešným žiadateľom, projekt naplníme.“

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

Významné udalosti a návštevy

POHÁR IBU V BIATLONE

Od 7. do 10. februára sa v Osrblí stretla biatlonová elita, uskutočnil sa tu Pohár IBU. Slávnostné otvorenie na námestí v Brezne nebolo tak, ako obyčajne. Pred prvými pretekmi ich privítali na spoločenskom posedení. Na finále Pohára IBU, ktorý sa predtým volal Európsky pohár, sa prihlásilo 34 krajín. Športový areál v Osrblí je v porovnaní s februárom 2012 nezmenený. Pred vlaňajšími majstrovstvami s pomocou štátnych financií vo výške 57 tisíc eur nemecká firma zrepasovala terče a zo zväzových zdrojov sa upravili trate. Slovenský zväz biatlonu uspel na jeseň pri získaní dotácie na dokončenie vonkajšieho opláštenia rozostavanej a nedokončenej multifunkčnej budovy v Osrblí zo štátnych zdrojov. Treba ju zastrešiť a dokončiť opláštenie, čo zahŕňa aj namontovanie pripravených sklenených tabúľ. Ministerstvo školstva na tento účel uvoľnilo sumu 105 tisíc eur. Na podujatí v Osrblí mesto a región predstavila Turisticko-informačná kancelária v Brezne. Pripravila plošnú expozíciu aj propagačné materiály. Zároveň predávala suveníry s logom mesta a Slovenska

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 1

OCENENIE MESTA – OSKAR BEZ BARIÉR

V 9. ročníku súťaže získalo ocenenie Oskar bez bariér za rok 2012 práve naše mesto. 12. júna sa pri tejto príležitosti uskutočnilo na mestskom úrade slávnostné stretnutie. Cenu udeľuje Združenie miest a obcí Slovenska. Ocenenie z rúk ministra práce, sociálnych vecí a rodiny, **Jána Richtera** a predsedu Združenia miest a obcí Slovenska, **Jozefa Dvonča** prevzal primátor mesta, **Jaroslav Demian**. Udeľovanie sa konalo 28. mája v divadle Andreja Bagaru v Nitre. Finalistami súťaže Oskar bez bariér 2012 sa stali mestá Nitra, Teplička nad Váhom, Dolný Kubín, Čičava, Brezno a mestská časť Bratislava – Petržalka. Prihlásilo sa 130 miest a obcí. Porota vybrala 5, ktoré postúpili do finále. Brezno sa prihlásilo prvýkrát a zvíťazilo. Cenu udeľuje ZMOS za rozvoj životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím a za pomoc sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľov. Medzi hodnotiace kritériá patrí budovanie bezbariérových prístupov ako aj odstraňovanie spoločenských bariér k rôznym skupinám občanov a ich integrácie do života spoločnosti. Predstavitelia mesta každoročne odovzdávajú na kultúrnom podujatí „Podajme si ruky“ vlastné ocenenie „Subjekt ústretový k zdravotne postihnutým“. Do prípravy a samotnej realizácie tohto projektu sa zapájajú zástupcovia združení a spolkov zdravotne postihnutých, ale aj dobrovoľníci z iných organizácií pôsobiacich na území mesta. Počas slávnostného stretnutia vystúpili aj deti zo základnej školy a aj primátor dostal ocenenie – vankúšik v tvare srdca od organizácií, ktoré na projekte spolupracovali. Stretnutie malo aj sladkú bodku v podobe torty.

VOĽBY DO VYŠŠÍCH ÚZEMNÝCH CELKOV

Dňa 9. novembra tohto roku sa konali v poradí už štvrté voľby do vyšších územných celkov. Ašpirácie stať sa poslancom Banskobystrického samosprávneho kraja sa prejavili aj u obyvateľov nášho mesta. Z celkového počtu 33 kandidátov na poslanca za celý Brezniansky okres šestnásť boli kandidáti s trvalým pobytom v Brezne, z ostatných obcí okresu bolo na kandidátskej listine 17 kandidátov.

Kandidáti na poslanca Banskobystrického samosprávneho kraja za okres s trvalým pobytom v meste Brezno, z ktorých sme si mohli vybrať 5 :

1. **Tomáš Abel**, JUDr., PhD. 30 rokov, vedúci vyšetrovania, nezávislý kandidát
2. **Rafael Ambros**, Ing. 61 r. dôchodca, SMER – sociálna demokracia, Kresťanskodemokratické hnutie
3. **Pavel Belko**, 57r., zástupca riaditeľa, Strana moderného Slovenska
4. **Jaroslav Demian**, Ing., 50r., primátor, SMER - sociálna demokracia, Kresťanskodemokratické hnutie
5. **Ján Králik**, Ing. arch., 53r., živnostník, nezávislý kandidát
6. **Mária Majerčíková**, Ing., 42r., ekonómka, Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana, Sloboda a Solidarita, Nová väčšina - Dohoda (D. Lipšic)
7. **Jaroslav Mojžiš**, Ing., 70r., dôchodca, Komunistická strana Slovenska
8. **Milan Petrla**, Ing., 50 r., majiteľ reklamnej agentúry, Slovenská národná strana
9. **Ján Račák**, Mgr., 55r., riaditeľ firmy, SMER - sociálna demokracia, Kresťanskodemokratické hnutie
10. **Vladimír Strmeň**, Ing. 53r., konateľ spoločnosti, nezávislý kandidát
11. **Lubica Štugnerová**, M. A., 51r., ekonómka, nezávislý kandidát
12. **Dušan Švantner**, Ing., 66r., predseda predstavenstva a.s., nezávislý kandidát
13. **Martin Tkáčik**, MUDr., 31r., lekár, Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana, Sloboda a Solidarita, Nová väčšina - Dohoda (D. Lipšic)
14. **Jozef Tokár**, 57r., živnostník, SMER - sociálna demokracia, Kresťanskodemokratické hnutie
15. **Rastislav Vagaday**, Mgr., 45r., konateľ spoločnosti, Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana, Sloboda a Solidarita, Nová väčšina - Dohoda (D. Lipšic)
16. **Eva Wolframová**, MUDr., 49r., očná lekárka, nezávislý kandidát

Kandidáti na predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja; z nich sme mohli vybrať iba jedného

Ondrej Binder	43 - ročný stolár, nezávislý kandidát
Ladislav Fízik, PhD., PhD.	59 - ročný vysokoškolský pedagóg
Pavel Chovanec Ing.	61 - ročný letecký inžinier
Andrea Jenčíková, Mgr.	26 - ročný právnik
Eudovít Kaník, Ing.	48 – ročný manažér
Karol Konárik, Ing.	32 – ročný podnikateľ
Marian Kotleba, Ing., Mgr.	36 – ročný informatik
Vladimír Maňka, Ing.	54 – ročný predseda BBSK
Emil Samko, Mgr. Mgr., PhD.	46 – ročný pedagóg Jesenského 350,
Jozef Sásik, Ing.	55 – ročný znalec - lesníctvo
Jaroslav Sekerka, JUDr.	60 – ročný výsluhový dôchodca

Predvolebná kampaň začala v Brezne prostredníctvom veľkoplošných billboardov. Boli umiestnené na ploche trávniku naproti mestskému úradu, ale aj pred hypermarketmi. Voľby do orgánov samosprávnych krajov sú verejnosťou dlhodobo podceňované. Pravidelne sa to prejavuje na nízkej volebnej účasti a nebolo to iné ani tentokrát. Od 7. do 22. hodiny navštívilo volebné miestnosti na celom Slovensku len 20,11 % oprávnených voličov, v Banskobystrickom kraji prišlo k volebným urnám o čosi viac a to 24,59 %.

Účasť na voľbách do vyšších územných celkov v jednotlivých rokoch v meste Brezne na prvom - kole volieb:

Rok:	Percento účasti voličov:
2001	14,40 %
2005	13,44 %
2009	23,33 %
2013	22,24 %

V našom kraji sa predsedu vyššieho územného celku v prvom kole regionálnych volieb nepodarilo zvoliť; o dva týždne sa preto aj Brezňania zúčastnili na druhom kole volieb. Mali sa rozhodnúť medzi dvoma kandidátmi, ktorí postúpili z prvého kola - **Vladimírom Maňkom a Mariánom Kotlebom**. Do 49-členného regionálneho parlamentu sa z 33 kandidátov za Brezniansky okres mohlo dostať päť kandidátov. Predseda volebnej komisie v našom obvode bol František Majerčík

VÝSLEDKY 1. KOLA VOLIEB:

Voľba župana

Všetci kandidáti na župana dostali v našom volebnom obvode spolu 10 918 hlasov. V našom meste vyhral, tak ako v kraji, **Vladimír Maňka**, ktorý dostal 4 515 hlasov (41,35 % všetkých hlasov v Brezne). Prekvapujúco aj v Brezne skončil na druhom mieste **Marian Kotleba**, ktorého volilo 3 741 občanov (34,26 %). Tretí skončil **Ľudovít Kaník**, ktorý získal 1 397 hlasov (12,79 %) od občanov Brezna.

Voľba poslancov

Najviac voličských hlasov na poslanca získala nezávislá kandidátka **Eva Wolframová**, ktorú v župných voľbách podporilo 3233 oprávnených voličov (8,31 %) Do zastupiteľstva kraja sa opäť dostal aj súčasný primátor Brezna **Jaroslav Demian** (SMER-SD, KDĽ), ktorého volilo 2766 voličov (7,11 %) Zvolený bol aj **Jozef Tokár** (SMER-SD,

KDH) s 2288 hlasmi (5,88 %). Mandát získal aj viceprimátor Brezna **Ján Račák** (SMER-SD, KDH), ktorému dôveruje 2075 voličov (5,33 %). Päťicu novozvolených poslancov uzatvára najmladší kandidát za brezniansky obvod **Slavomír Pôbiš** (SDKÚ-DS, NOVA, SaS), ktorý presvedčil 2071 voličov (5,32 %).

Čo sa dá o tejto voľbe povedať:

- **Ing. Jaroslav Demian** bol zvolený do banskobystrického zastupiteľstva už po štvrtýkrát, bude teda poslancom štvrté volebné obdobie
- **MUDr. Eva Wolframová a Jozef Tokár** sú poslancami v tomto orgáne po druhýkrát
- Štyria zvolení poslanci majú trvalý pobyt v Brezne
- Z obcí okresu zvolili za poslanca iba jedného kandidáta, **Slavomíra Pôbiša** z Braväcova; tento sa zároveň stal najmladším poslancom zo všetkých zvolených poslancov na celom Slovensku

AKO VOLILI BREZŇANIA

Výsledky v samotnom meste Brezne sa oproti celému volebnému breznianskemu obvodu líšia. Aj keď je to len rovina teoretická, keby sa o tom, kto bude poslancom, rozhodovalo len v Brezne, podľa počtu hlasov by sa poslancami stalo týchto päť kandidátov:

Najviac hlasov - 1090 - v Brezne získala očná lekárka, poslankyňa Mestského zastupiteľstva **MUDr. Eva Wolframová**. Poslankyňou vo VUC sa stala už po druhýkrát. Prekvapivo na druhom mieste skončil v Brezne tridsaťročný nezávislý kandidát, vedúci vyšetrovania **JUDr. Tomáš Abel, PhD.** Brezňania mu dali 1064 hlasov. Na treťom mieste skončil primátor mesta **Ing. Jaroslav Demian** s počtom hlasov získaných od Brezňanov 974. **Ing. Mária Majerčíková**, 42-ročná ekonómka, kandidátka za strany Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana, Sloboda a Solidarita, Nová väčšina - Dohoda získala v Brezne 921 hlasov, čo znamená, že Brezňania by ju posunuli na štvrté miesto. Je poslankyňou Mestského zastupiteľstva. A posledný, koho by Brezňania poslali podľa počtu hlasov do banskobystrického parlamentu, je **Ing. architekt Ján Králik**. Od svojich spoluobčanov získal 913 hlasov.

Ako skončili na voľbách všetci kandidáti z Brezna, najlepšie vidieť z tabuľky:

Meno kandidáta	Kandidát za stranu	Získané hlasy
Tomáš Abel	NEKA	1 888
Rafael Ambros	SMER - SD,KDH	1 256
Peter Baliak	NEKA	1 755
Pavel Belko	SModS	1 599
Ingrid Betková	ES Naše Slovensko	805
Marek Bošeľa	KSS	731
Timotej Brenkus	SLS	403
Jaroslav Demian	SMER - SD,KDH	2 766
Dušan Ďurčenka	ES-HZDS,HZD	743
Jozef Figľuš	NP	413
Peter Hanko	KSS	337
Milan Chudík	KSS	432
Michal Kič	SModS	752
Marcela Kohútová	OKS	513
Štefan Kráľ	ASV	358
Ján Králik	NEKA	1 419
Roman Kubaliak	ES Naše Slovensko	872
Mária Majerčíková	SDKÚ DS,NOVA,SaS	1 792
Jaroslav Mojžiš	KSS	337
Edita Niklová	SMER - SD,KDH	1 631
Milan Petrla	SNS	764
Slavomír Pôbiš	SDKÚ,DS,NOVA,SaS	2 071
Ján Račák	SMER - SD,KDH	2 075
Marian Smola	KSS	352
Vladimír Strmeň	NEKA	1 496
Ľubica Štugnerová	SDKÚ DS,NOVA,SaS	1 082
Peter Štulajter	NP	400
Dušan Švantner	NEKA	1 226
Roman Švantner	ASV	681
Martin Tkáčik	SDKÚ, DS,NOVA,SaS	1 355
Jozef Tokár	SMER - SD,KDH	2 288
Rastislav Vagaday	SDKÚ, DS,NOVA,SaS	1 073
Eva Wolframová	NEKA	3 233

Vysvetlivky

1. Agrárna strana vidieka (ASV)
2. Demokratická aliancia Slovenska
3. Demokratická strana (DS)
4. Hnutie za demokraciu (HZD)
5. Komunistická strana Slovenska (KSS)
6. Kresťanskodemokratické hnutie (KDH)
7. Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko (ĽS-HZDS)
8. Ľudová strana Naše Slovensko (ĽSNS)
9. Nezávislý
10. Nová väčšina – Dohoda (D. Lipšic) (NOVA)
11. OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OĽaNO)
12. PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ (PaS)
13. Sloboda a Solidarita (SaS)
14. Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana (SDKÚ–DS)
15. Slovenská ľudová strana (SĽS)
16. Slovenská moderná spoločnosť (SMS)
17. Slovenská národná strana (SNS)
18. SMER - sociálna demokracia (SMER-SD)
19. Strana demokratickej ľavice (SDL)
20. Strana moderného Slovenska

VÝSLEDKY DRUHÉHO KOLA VOLIEB

V sobotu 23. novembra sa konalo druhé kolo regionálnych volieb. Banskobystrický kraj sa mohol aj v druhom kole župných volieb pochváliť najvyššou volebnou účasťou. K volebným urnám prišiel takmer každý štvrtý oprávnený volič. Celé Slovensko čakalo na výsledok duelu Maňka verzus Kotleba. Po prvom kole bol medzi nimi 25- percentný rozdiel v neprospech Kotlebu, v druhom kole sa ale karta obrátila. Výsledok volieb v našom kraji zaskočil zvyšok Slovenska. Voliči sa rozhodli pre zmenu na poste predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja. Do čela župy sa dostal líder Ľudovej strany Naše Slovensko **Marian Kotleba**. Tridsaťšesťročný líder politickej strany Ľudová strana Naše Slovensko Marian Kotleba presvedčil 71 397 voličov (55,53 %) a zdolal tak kandidáta vládneho Smeru Vladimíra Maňku, ktorého podporilo „len“ 57 164 voličov (44,46 %). Politológovia sa zhodujú v tom, že novozvolený predseda BBSK si dokázal získať tri druhy voličov. Na jednej strane svojich skalných, na strane druhej ľudí frustrovaných z dlhodobu neriešených problémov kraja a v konečnom dôsledku aj recesistov. Z celkovo 30 obcí Breznianskeho okresu Kotleba suverénne zvíťazil v 27 obciach Europoslanec a podpredseda strany Smer Vladimír Maňka presvedčil viac voličov iba v Telgárte, Drábsku

a Ráztoke. Volebná účasť v okrese bola pritom nadpriemerná (27,5 %), svoj názor prišlo vyjadriť viac ako 14 tisíc oprávnených voličov, z ktorých 70 percent dalo hlas práve Kotlebovi.

Oslavy a mestské sviatky

OSLAVY OSLOBODENIA MESTA

V prvý februárový deň si predstavitelia mesta, okresu, poslanci mestského zastupiteľstva, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, hostia a občania na breznianskom námestí uctili pamiatku tých, ktorí položili život za našu slobodu. Oslavy 68. výročia oslobodenia mesta Brezna sa konali pri pamätníku padlých, kde sa po pietnom akte kladenia vencov k prítomným prihovorili viceprimátor mesta Mgr. **Ján Račák**, predseda ZO SZPB č. 1 v Brezne Ing. **Ján Longauer** a poetickým slovom herec, čestný občan mesta Brezna za rok 2012, **Juraj Sarvaš**.

ODOVZDANIE OCENENÍ ZA ROK 2012

Po oslavách oslobodenia mesta v prvý februárový deň sa vo veľkej sále hotela Ďumbier uskutočnilo slávnostné zasadnutie Mestského zastupiteľstva mesta Brezna spojené s odovzdávaním ocenení za rok 2012. Podujatie spestrilo vystúpenie Speváckeho zboru mesta Brezna so sólistom Martinom Vetrákom, Chrámového zboru apoštola Pavla, žiakov a učiteľov Základnej umeleckej školy v Brezne, skupiny heligonkárov, MUDr. Martina Tesáka v hre na fujaru a členov Zboru pre občianske záležitosti Človek človeku.

Najvyššie ocenenie titul *Čestný občan mesta Brezna* mestské zastupiteľstvo udelilo hercovi, scenáristovi, režisérovi a pedagógovi **Doc. Mgr. Art. Jurajovi Sarvašovi** – za dlhoročné zásluhy a kultúrny rozvoj v oblasti hovoreného umeleckého slova, za propagáciu mesta a regiónu v oblasti kultúry.

Cena primátora mesta Brezna bola udelená **Elene Giertlovej** – za celoživotné pôsobenie v oblasti športu a reprezentáciu mesta Brezna na Slovensku aj v zahraničí, **Ing. Nadi Hammarbergovej** – za vynikajúce tvorivé výsledky v publicistickej a verejno-prospešnej činnosti, za šírenie kultúrnych tradícií Slovenska v zahraničí a jeho dobrého mena, **Mgr. Monike Brodskej** – za prínos v oblasti školstva a vzdelávania pri príležitosti

životného jubilea 60 rokov, **MUDr. Marte Tisovčíkovej** – za dlhoročné pôsobenie a vynikajúce výsledky v oblasti detskej kardiológie a pediatrie na celoslovenskej úrovni, **Mgr. Ivici Krištofovej** – za úspešnú a záslužnú činnosť v prospech mesta pri príležitosti životného jubilea 50 rokov, **MUDr. Jánovi Zacharovi** – za dlhoročný rozvoj kultúry v meste Brezne a regióne Horehronie pri príležitosti životného jubilea 50 rokov.

Cenu mesta Brezna získal **Peter Berčík** – za dosiahnuté celoživotné dielo a úspešnú propagáciu a reprezentáciu mesta Brezna a celého regiónu doma i v zahraničí, **Ernest Svrček** – za úspešnú reprezentáciu mesta Brezna doma i v zahraničí pri príležitosti životného jubilea 70 rokov, **Daniel Rakyta** – za vynikajúce tvorivé výsledky v oblasti kultúry a za reprezentáciu mesta Brezna a celého regiónu doma i v zahraničí pri príležitosti životného jubilea 70 rokov, **Marián Pavúk** – za vynikajúce výsledky v oblasti kultúry a za reprezentáciu mesta Brezna a celého regiónu doma i v zahraničí.

V mene všetkých ocenených poďakoval „čerstvý“ držiteľ titulu **Čestný občan mesta Brezna** Doc. Mgr. Art. **Juraj Sarvaš**.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.1

Pozvánka v elektronickej podobe č. 2

MÁJOVÉ OSLAVY

Oslavy 68. výročia víťazstva nad fašizmom sa konali v utorok 7. mája a patrili spomienke na tých, ktorí v druhej svetovej vojne položili život za našu slobodu. Po slávnostnom akte položenia vencov k pomníku si pri pomníku padlých zástupcovia štátnej správy, miestnej samosprávy, protifašistickí bojovníci a obyvatelia mesta uctili pamiatku tých, ktorí vybojovali pre nás pokojný život a mier. Vo svojich príhovoroch primátor mesta **Jaroslav Demian** a predseda Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov **Pavol Sečkář** pripomenuli časy, kedy ľudia preliali vlastnú krv za slobodu národa.

UDELENIE MEDAILY M. R. ŠTEFÁNKA

Na pietnom akte pri príležitosti 68. výročia víťazstva nad fašizmom mestu Brezno udelili pamätnú medailu prvého stupňa Milana Rastislava Štefánika. Na návrh oblastnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov predsedníctvo ústrednej rady

rozhodlo udeliť mestu Brezno pamätnú medailu prvého stupňa M. R. Štefánika za presadzovanie myšlienok v dlhodobej histórii Slovenska, za propagáciu boja proti fašizmu, za spoluprácu v meste a miestnom okolí so SZPB. Ako povedal **Anton Pôbiš** z oblastnej organizácie, zlatú, striebornú, bronzovú môžu získať mestá, obce, inštitúcie, ako aj priami účastníci odboja za vernosť s krížom. Medailu prevzal primátor z rúk **Pavla Sečkára**.

VYHLÁSENIE NAJLEPŠÍCH ŠPORTOVCOV MESTA

V Mestskom dome kultúry počas kultúrneho podujatia „Kaviareň pod mestskou vežou“, ktoré bolo súčasťou Dní mesta sa uskutočnilo vyhlásenie *najlepších športovcov – seniorov mesta Brezno za rok 2012*.

Ocenení boli

Mgr. Anna Černáková atletika

Jaroslav Oravský turistika

Viera Lámerová. turistika

Na námestí počas športového dňa v rámci Dní mesta Brezna boli ocenení títo športovci

Janka Ličáková atletický klub Brezno –

Katarína Aneščíková plavecký oddiel Flipper

Dušan Sliachan strelecký klub Brezno –

DNI MESTA BREZNA

.V dňoch 30. mája až 1. júna sa konali v Brezne tradičné Dni mesta. Už od stredy do soboty bol pripravený bohatý program pre všetky vekové skupiny. V našom meste sa súťažilo, hralo, spievalo, opekalo, ochutnávalo aj nakupovalo. Deti sa vyšantili na kolotočoch a rôznych nafukovacích atrakciách. Záujem bol aj o prevezenie sa na koči, ktorý ťahali dva gaštanové kone. Zaspievať a zatancovať si mohli návštevníci pri hudbe domácich skupín ako Vodopád či Metafora. V sobotu k stánkom so spotrebným tovarom pribudli aj stánky našich zahraničných partnerských miest. Seniori, ktorí do Brezna zavítali v rámci podujatia Partnerské dni – Aktívni seniori v Európe, si pripravili tradičné výrobky zo svojej krajiny. Okrem domácich rezancov, obrazov či vyšívaných obrusov, sme mohli ochutnať francúzske syry, či český alkohol. Dni mesta tradičné zavŕšil ohňostroj, ešte predtým však dostala publikum do varu pražská skupina Queenie. Zaspievali legendárne a

nesmrteľné hity britskej skupiny Queen a stali sa naozajstným bonbónikom celého programu. Podujatím divákov opäť sprevádzal Peter “Pind’o“ Lengyel. To bol len hlavný program.

Už v stredu, 29. mája, sa v Mestskom kultúrnom dome predstavili mladé talenty z mesta a okolia na súťaži Slávik Horehronia. Súťažilo sa vo štvrtok, 30. mája. Na mestskom štadióne súperili škôlkari breznianskeho okresu na 16. ročníku Športovej olympiády pre deti materských škôl. V piatok, 31. mája námestie patrilo rovnako najmladším a najstarším obyvateľom nielen mesta Brezna, ale aj hosťom z rôznych európskych partnerských miest. Svoje sily si v rôznych zábavných súťažiach zmerali žiaci základných a stredných škôl s ich generácie staršími „kamarátmi“. Činnosť na námestí sprevádzal aj spev mladých domácich talentov z breznianskej základnej umeleckej školy a tiež dievčat, obdarovaných na benefičnom koncerte v decembri minulého roka. Popoludní sa historickým centrom ozývali tóny zo *Spievankova*, podujatia pre deti. V sobotu na námestí súťažili celé rodiny. Široká verejnosť si pozrela ľudových remeselníkov na tradičnom jarmoku na námestí. Jeho súčasťou boli aj prezentácie výrobkov z partnerských miest. Pre návštevníkov, tak ako každý rok, boli pripravené aj ukážky bojového šermu a ochutnať si mohli aj opečeného býka.

Prvý júnový deň už roky patrí deťom na celom svete. V Brezne bol medzinárodný deň detí súčasťou osláv dní mesta a preto si zábavu užili viacnásobne. V nedeľu na lúke pod Skalkou nad breznianskou nemocnicou bola pre deti pripravená cesta rozprávkovým lesom. Po prírodných aktivitách ponúklo mestské kultúrne stredisko oddych pri rozprávke v mestskom dome kultúry.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.2

Plagát v elektronickej podobe č. 3

VATRA ZVRCHOVANOSTI

Slovenská národná rada schválila Deklaráciu o zvrchovanosti v roku 1992 v rámci bývalej Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vyhlásila ňou zvrchovanosť Slovenskej republiky. Deň prijatia Deklarácie o zvrchovanosti SR – 17. júl – je takto od roku 1993 pamätným dňom SR. Tento deň si odvtedy pripomínajú občania v mnohých

mestách. V roku 2013 je to v našom meste už 21. - krát. Pri tejto príležitosti sa opäť na Jamách rozhorela vatra. Slovenská národná strana pozvala svojich priaznivcov na tradičné miesto na nedeľu 21. júla. Podujatie otvoril predseda okresnej organizácie Slovenskej národnej strany Mgr. **Richard Švantner**. Veľká vatra sa rozhorela vo večerných hodinách a veselý spev a hudba na harmonike sa ozývali z kopca nad mestom do neskorých večerných hodín.

OSLAVY SNP

Predstavitelia štátnej správy a samosprávy spolu s niekoľkými desiatkami ľudí sa zišli v stredu 28. augusta na Námestí M. R. Štefánika v Brezne, aby si uctili pamiatku padlých bojovníkov, ktorí pred šesťdesiatimi deviatimi rokmi našli odvahu vzdorovať vojenskej presile fašistického Nemecka a zvrhlej nacistickej ideológii. Pietny akt kladenia vencov sa konal pri k pamätníku „Partizána“. Priamym účastníkom bojov vzdal hold aj primátor Brezna: V rámci pietneho aktu sa slova ujal aj podpredseda Oblastného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a predseda Základnej organizácie SZPB II. v Brezne **Milan Kováčik**, ktorý vyzdvihol práve nevyhnutnosť a dôležitosť osvety v radoch mládeže.

DEŇ ÚSTAVY

V nedeľu 1. septembra si v Brezne pripomenuli dvadsiate prvé výročie prijatia základného zákona nezávislého a suverénneho štátu Slovenskej republiky. Deň Ústavy SR prišlo na námestie osláviť niekoľko desiatok ľudí, ktorým sa prihovarila prednostka mestského úradu **Ivana Kružliaková**, viceprimátor **Ján Račák** a prednostka obvodného úradu **Alena Káanová**. Symbolickú Lipku štátnosti poliali vodou zo studničky Jánošíkova slza, ktorú priniesli účastníci tradičného výstupu na Klenovský Vepor pri príležitosti 69. výročia Slovenského národného povstania. Štátnu hymnu zaspievali dôchodcovia zo speváckej skupiny Senior pri dennom centre Prameň a v programe vystúpili aj sólisti z detského folklórneho súboru Šťastné detstvo.

Mimoriadne udalosti

POVODEŇ

V pondelok, 24. júna intenzívna zrážková činnosť v poobedných hodinách na území Banskobystrického kraja spôsobila lokálne povodne vo viacerých obciach okresov Banská Bystrica, Brezno, Detva, Poltár a Rimavská Sobota. Aj do Brezna sa privalila prietrž mračien, ktorá spôsobila spúšť a nemalé škody. Niektorí obyvatelia nášho okresu museli byť evakuovaní. Brezňania našťastie nie.

Mesto Brezno v noci 24. júna prostredníctvom mestského rozhlasu vydalo správu o mimoriadnej situácii. Občanov žiadali, aby si zabezpečili svoj majetok všetkými dostupnými vlastnými prostriedkami vzhľadom na pretrvávajúce dažďové zrážky. V dôsledku privalového dažďa a následných nánosov bahna boli zatopené územia vo viacerých lokalitách mesta. K zatopeniu došlo na uliciach: Mliekárenska, Vrbova, Lichardova, v lokalite Rohozná, v časti Podkoreňová a k vzniku bahnotokov a privalových vôd na uliciach Horná, Dolná, Lichardova a na štátnej ceste I/66 na výjazde z mesta smerom na Horehronie..

Na povodňových a zabezpečovacích prácach pracovalo mesto v súčinnosti s Mestskou políciou, Technickými službami mesta Brezno, Mestským hasičským zborom, Policajným zborom SR, SVP Povodie Hrona a podnikateľskými subjektmi, ktoré poskytli materiálne prostriedky pre realizáciu záchranných prác.

Krízový štáb mesta Brezno pod vedením primátora, Jaroslava Demiana, operatívne riadil záchranné lokalizačné práce, vyhodnocoval potrebu a obsah následných prác. Mimoriadna situácia bola 25. júna odvolaná.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.3

MESTO A JEHO ORGÁNY A ORGANIZÁCIE

Mestské zastupiteľstvo

POSLANCI

V zložení poslaneckého zboru od volieb v roku 2010 nenastali zmeny. Mestské zastupiteľstvo vo volebnom období 2010 – 2014 tvoria títo poslanci:

VOLEBNÝ OBVOD č.1

Ing. Vladimír Kvačkaj
MUDr. Eva Wolframová
Mgr. Jaroslav Ďalak
MUDr. Emília Bučková
Ing. arch. Ján Králik
Bc. Ján Račák
Ing. Milan Kováčik
Ing. Milan Hašan

VOLEBNÝ OBVOD č.2

Mgr. Petra Dzurmanová
Milan Palovčík
Iveta Ledňová
Ing. Dušan Švantner
MUDr. Erik Richter
Ing. Ján Pampurík

VOLEBNÝ OBVOD č.3

Jozef Tokár
Ing. arch. Michal Medveď
Ing. Vladimír Strmeň
Mgr. Eva Skačanová
Ing. Martina Daxnerová
JUDr. Tomáš Abel

VOLEBNÝ OBVOD č.4

Ing. Mária Majerčíková.

.

ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Počas roka zasadalo doterajšie mestské zastupiteľstvo celkom osemkrát, 1-krát sa konalo slávnostné zasadnutie.

Zasadnutia mestského zastupiteľstva sa uskutočnili v dňoch:

- slávnostné zasadnutie 31. januára
- 1. riadne zasadnutie 25. februára
- 2. riadne zasadnutie 15. apríla

- 3. riadne zasadnutie 17. júna
- pokračovanie zasadnutia 24. júna
- 4. riadne zasadnutie 15. júla
- 5. riadne zasadnutie 16. septembra
- 6. riadne zasadnutie 11. novembra
- pokračovanie zasadnutia 18. novembra
- 7. riadne zasadnutie 9. decembra

Celkove sa uskutočnilo 7 pracovných zasadnutí mestského zastupiteľstva, 2 – krát sa pre neprerokovanie plánovaného programu museli konať mimoriadne zasadnutia. Na rokovaníach bolo prijatých 250 uznesení.

Tak, ako v mnohých iných mestách, bolo možné sledovať priame prenosy zo zastupiteľstva na internete. Prvý takýto priamy prenos sa uskutočnil zo 6. zasadnutia dňa 11. novembra.

REBRÍČEK TRANSPARENTNOSTI

Mimovládna organizácia Transparency International Slovensko (TIS) zostavila rebríček transparentnosti stovky najväčších slovenských miest, ktorý hodnotil mestá v 11 oblastiach. Až polovicu konečného skóre tvorilo hodnotenie kvality informácií na mestských webových stránkach. Ďalších 40 percent hodnotenia boli odpovede žiadosti o informácie pod menom Transparency, ale aj bežného občana. Zvyšok tvorili verejné dáta.

Najtransparentnejšou samosprávou na Slovensku je Šaľa s výsledným hodnotením 83 %. Naopak, najhoršie hodnotením mestom v rebríčku je Vranov nad Topľou, ktorého konečný výsledok je len 29 %. Breznianska samospráva sa umiestnila v strede rebríčka transparentnosti, na 64. mieste s výsledným hodnotením 45 %. Najlepšie hodnotenou oblasťou transparentnosti breznianskej samosprávy bolo Územné plánovanie a stavebný úrad s osemdesiatpercentným hodnotením. Dobré hodnotenie dostalo Brezno aj v oblastiach *Rozpočet* (70 %) a *Prístup k informáciám* (68 %). Naopak, transparentnosť samosprávy bola najhoršie hodnotená v oblastiach *Predaj a prenájom majetku*, *Personálna politika a Etika a konflikt záujmov* (zhodne po 20 %).

Hospodárenie mesta

ROZPOČET

Vo februári 2013 mestské zastupiteľstvo schválilo rozpočet na rok 2013 a bolo tak skončené rozpočtové provizórium. Rozpočet na rok 2013 mesto zostavilo ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu mal byť vykrytý prebytkom bežného rozpočtu. Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2013 zmenený 109 rozpočtovými opatreniami.

Hospodárenie mesta v roku 2013 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Príjmy	9 936 760	10 688 165	10 445 004
Výdavky	9 081 477	9 758 515	9 848 449
Prebytok bežného rozpočtu	855 283	926 650	596 555
Kapitálový rozpočet			
Príjmy	852 237	856 237	890 576
Výdavky	1 210 317	1 287 417	1 203 522
Schodok kapitálového rozpočtu	- 358 080	- 431 180	-312 946
Prebytok/schodok rozpočtu	497 203	498 470	283 609
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	600 823	600 834	600 823
Výdavkové finančné operácie	728 625	729 903	724 984
Rozdiel vo finančných operáciách	-127 802	- 129 069	-124 161

Z analýzy hospodárenia mesta je zrejmé, že sa nepodarilo naplniť objem rozpočtovaných bežných príjmov a dodržať rozpočtovaný objem bežných výdavkov, čím došlo k nenaplneniu rozpočtovanej výšky prebytku bežného rozpočtu; objem rozpočtovaných kapitálových príjmov bol prekročený a objem rozpočtovaných kapitálových výdavkov nebol vyčerpaný, čím došlo k zníženiu rozpočtovaného schodku kapitálového rozpočtu; nebola dosiahnutá výška rozpočtovaného prebytku o viac ako 213 594 € oproti schválenému rozpočtu.

PRÍJMY

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy, kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a

príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne, kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2013 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	9 936 760	10 688 165	10 445 004
Kapitálové príjmy	852 237	856 237	890 576

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a tranfery); ich plnenie bolo v roku 2013 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	6 265 716	6 189 702	6 066 177
Nedaňové príjmy	1 468 129	1 597 857	1 355 487
Granty a transfery	2 202 915	2 900 606	3 023 340

Daňové príjmy

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Jej vývoj od roku 2002 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2009	5 377 415 €	4 670 611 €
2010	4 437 153 €	3 760 753 €
2011	4 620 291 €	4 444 645 €
2012	4 707 100 €	4 469 255 €
2013	6 265 716 €	6 066 177 €

Mestu boli poukázané podielové dane vo výške 4 581 433,33 €, čo je oproti aktualizácii menej o 30 920,67 €. Táto skutočnosť ovplyvnila plnenie daňových príjmov rozpočtu. Mestu sa v roku 2013 opätovne ako po minulé roky nepodarilo naplniť plánovaný výnos dane z nehnuteľnosti. V hodnotenom roku však ide o výrazný prepád – plnenie príjmov z dane z nehnuteľnosti je nižšie až o 83 612 € oproti schválenému rozpočtu. Rozpočet príjmov za rok 2013 sa mestu nepodarilo naplniť ani pri jednej z daní z nehnuteľností. Aj výber ostatných miestnych daní bol v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 vyšší, až na daň za psa.

	2009	2010	2011	2012	2013
Daň za psa	14 827	16 021	15 092	16 969,44	16 520
Za nevýherné hracie automaty	3 825	2 272	2 189	1 887,60	1800
Za predajné automaty	421	464	363	427,35	450
Za ubytovanie	1442	neuložená	neuložená	3 941,60	4 464
Za užívanie verejného priestranstva	43 766	47 803	48 812	50 998,40	54 050

Nedaňové príjmy

Zahŕňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2013 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	541 230	636 264	661 965
Administratívne a iné poplatky	395 739	415 100	450 757
Úroky	1 000	1 002	435
Iné nedaňové príjmy	530 160	545 491	242 329

Aj u nedaňových príjmov, a to tak vlastných príjmov z podnikania a vlastníctva majetku ako aj poplatkov, nebola vykonávaná úprava rozpočtu. Plnenie príjmov z podnikania a vlastníctva ako aj administratívnych a iných poplatkov je vyššie ako rozpočet, avšak plnenie iných nedaňových príjmov dosahuje úroveň len 44%.

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl. V roku 2013 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 3 023 340 (nárast oproti roku 2012, kedy mesto získalo transfery vo výške 2 747 756 € a granty vo výške 30 029 €).

Kapitálové príjmy

Schválený rozpočet kapitálových príjmov vo výške 148 000 € sa v priebehu roka upravoval podľa získaných príjmov z predajov majetku mesta a to až na úroveň 152 000 €. Z predaja kapitálových aktív - budov a bytov - mesto získalo 93 103 €. Z predaja pozemkov mesto získalo 94 247 €. V návrhu záverečného účtu je rozpísané, ktoré predaje majetku sa plánovali a ktoré sa nakoniec realizovali a aj v akej hodnote. Mesto pre rok 2013 rozpočtovalo kapitálové granty a transfery vo výške 704 237 €. V skutočnosti získalo – 703 226,06 € (v minulom roku - 2 077 196,88 €).

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
Projekt EÚ (80%)	199 556,31	Voda, kanál, ČOV Podkoreňová
Projekt ŠR (15%)	23 477,21	Voda, kanál, ČOV Podkoreňová
Projekt EÚ (80%)	429 645,95	Rekonštrukcia námestia – III. Etapa
Projekt ŠR (15%)	50 546,59	Rekonštrukcia námestia – III. Etapa

VÝDAVKY

Mesto v roku 2013 čerpalo výdavky nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	9 081 477	9 758 515	9 848 449,21	100,92
Kapitálové výdavky	1 210 317	1 287 417	1 203 522,11	93,48

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

Schválený rozpočet bežných výdavkov vo výške 9 081 477 € (v roku 2012 len 8 880 071 €) bol zmenený rozpočtovými opatreniami na 9 758 515 € (v roku 2012 len 9 471 298 €), čerpanie bežných výdavkov bolo 9 848 449 € (v roku 2012 len 9 574 931,77 €).

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	3 486 154	3 775 194	3 773 486,27	99,95
Poistné a príspevky do poisťovní	1 378 283	1 477 392	1 466 989,81	99,29
Tovary a služby	2 543 345	2 709 812	2 812 272,61	103,78
Bežné transfery	1 489 265	1 634 594	1 634 182,50	99,97
Splácanie úrokov	184 430	161 523	161 518,02	100,00

Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

Schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 1 210 317 € bol zmenený rozpočtovými opatreniami na 1 287 417 €, čerpanie bolo vo výške 1 203 522,11 €

Čerpanie kapitálových výdavkov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie:

Názov	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Nákup pozemkov	6 734	26 404	3 734,40	14,14
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	2 500	17 500	1 998,00	11,42
Projektová dokumentácia	0	29 283	26 237,75	89,60
Realizácia stavieb	1 101 083	1 081 830	1 084 084,27	100,21
Rekonštrukcia a modernizácia strojov a zariadení	100 000	100 501	46 693,76	46,46
Ostatné kapitálové výdavky	0	28 839	28 838,98	100,00
Kapitálové transfery	0	3 060	11 934,95	390,03

V roku 2013 bolo schválených 7 rozvojových programov, v priebehu roka sa upravil na 15 rozvojových programov. V skutočnosti sa realizovali rozvojové programy:

- **Rekonštrukcia námestia – III. etapa** - - v roku 2013 na dokončenie bolo z rozpočtu mesta použitých **638 734,45 €** a z dotácie **410 575 €** - s realizáciou investičnej akcie mesto začalo v apríli 2011 a ukončená bola v novembri 2012. Administratívne a finančné ukončenie bolo až v 2. polroku 2013.
- **Modernizácia technologických zariadení** - - išlo o realizáciu akcie - *Tepelná prípojka Mestský dom kultúry Brezno*, ktorá vyriešila napojenie Mestského domu kultúry v Brezne na teplovodné rozvody ústredného kúrenia plynovej kotolne – **hodnota 46 693,76 €**.
- **Softvér pre mestskú knižnicu** - úhrada **splátky 3 734,40 €** za integrovaný automatizovaný knihovnícky systém CLAVIUS evidencie všetkých kníh, výpožičiek, čitateľov, ktorý bol nainštalovaný pre obidve pracoviskáestskej knižnice v roku 2012.
- **Rekonštrukcia vstupných schodov Mestského domu kultúry Brezno** - - stavba v hodnote **19 806 €** bola zrealizovaná v 2. polroku 2013
- **Rekonštrukcia a revitalizácia záchytovej prameňov Rohozná** - bol vypracovaný hydrogeologický posudok a projektová dokumentácia pre stavebné povolenie – **10 224 €** a v 2. polroku 2013 bola realizovaná 1. etapa rekonštrukcie - **23 496 €**. **Celková hodnota 33 720 €**.
- **Obstaranie syntetizátora pre ZPOZ** - **hodnota 1 998 €**
- **Rekonštrukcia ČOV Hlavina** - rekonštrukcia vo výške **20 310,96 €** sa realizovala z dôvodu, že pôvodná ČOV, ktorú malo mesto v dočasnom užívaní nevyhovovala technickým parametrom a podmienkam prevádzky.
- **Brezno – splašková kanalizácia, vodovod ul. Potočná, Poľná, Cesta osloboditeľov** -- finančné prostriedky vo výške **3 059,75 €** boli vynaložené na úpravu rozpočtu a vyjadrenie k územiám NATURA 2000 pre podanie žiadosti o nenávratné finančné prostriedky na realizáciu uvedenej investičnej akcie.

- **Spomaľovací pruh a realizácia predeľovacej komunikácie Mazorník**- bola vypracovaná realizačná projektová dokumentácia stavby – plnenie uznesenia MsZ č. 88/2013 .
- **Miestna komunikácia Podkoreňová**- v zmysle uznesenia MsZ č. 80/2013 zo dňa 15.04.2013 bolo zabezpečené vyhotovenie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie na vybudovanie miestnej komunikácie Podkoreňová **v hodnote 11 634 €.**
- **Elektronická informačná tabuľa –merače rýchlosti Bujakovo a Cesta osloboditeľov**- bolo zrealizované len verejné obstarávanie na dodávateľa meračov rýchlosti.
- **Oddychová zóna Hron - za cenu 990 €** bola vypracovaná štúdia využiteľnosti lokality územia mesta Brezna – tzv. oddychová zóna.
- **Obstaranie nadstavby ramenového nakladača pre zber komunálneho odpadu** - nákup vozidla nebolo možné z dôvodu nedostatku financií realizovať a v dôsledku havarijného stavu sa podarilo zrealizovať aspoň nákup na splátky; **3 060 €** -splátka v roku 2013 na úhradu nadstavby ramenového nakladača KURTA RNR 12 V

Z mimorozpočtových zdrojov v rámci kapitoly školstva boli realizované dve investície, a to obstaranie kamerového systému v ZŠ s MŠ Pionierska 2 – **3013,37 €** a obstaranie konvektomatu do zariadenia školského stravovania v ZŠ s MŠ MPČL – **5861,58 €.**

Register rozvojových programov nemohol byť v priebehu roka zmenený z dôvodov:

- mesto má vysoký objem rozpracovaných projektov a rozvojových programov, ktoré nie sú rozpočtovo kryté, t.j. finančne zabezpečené;
- mesto je zdrojovo vyčerpané – čerpanie fondov (najmä rezervného) je z roka na rok výrazne nižšie, stav peňažných fondov mesta je k 31.12.2013 – 0 €
- kumulácia zdrojov je minimálna a v prípade dosiahnutého prebytku bežného rozpočtu sa tento musí použiť na splátky úverov;
- mesto nedokáže kumulovať ani také zdroje, aby zabezpečilo realizáciu aspoň 10% z naplánovaných rozvojových programov, z roka na rok klesá reálny zostatok finančných prostriedkov aj na bežnom účte k 31.12. účtovného roka.

Mesto v roku 2013 hospodáril s prebytkom vo výške 283 609, 23 €;

Medzinárodné partnerské vzťahy

PARTNERSKÉ DNI

Do Brezna pricestovali koncom mája predstavitelia družobných miest, spolu so skupinami seniorských klubov. Zapojili sa do projektu „Partnerské dni – Aktívni seniori v Európe.“ Projekt spájal nielen predstaviteľov samospráv, ale aj ľudí z miestnych komunít v rámci Európy; v tomto prípade Slovákov, Čechov, Francúzov, Srbov, Rumunov. Podujatia boli určené širokej verejnosti. Seniori boli spojivom, ktorý spája všetky vekové kategórie. V Brezne sa 30. mája uskutočnila prezentácia seniorských klubov, ich aktivít, zameranie činnosti, spôsob fungovania klubov; konala sa medzinárodná konferencia na tému „Aktívni seniori z pohľadu samosprávy a štátu“. Ďalšie dni sa realizovali rôzne športové aktivity, podujatia prostredníctvom ktorých došlo k prepojeniu mladých ľudí a seniorov a rôzne kultúrne podujatia. Okrem týchto aktivít sa konalo podujatie na podporu a rozvoj cestovného ruchu. Konal sa Európsky seniorský jarmok, ktorého cieľom bola prezentácia krajiny a mesta, ktoré reprezentovali, ale aj aktivít a produktov, ktoré sami vyrobili. Každý štát mal zastúpenie v jednom stánku, návštevníkom ponúkali rôzne špeciality jedál a nápojov, suveníry, propagačné a informačné materiály.

Spríevodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.4

Plagát v elektronickej podobe č. 4

ČESTNÉ OBČIANSTVO PRIMÁTOROVI

Primátorovi mesta Brezna bolo v Novom Bydžove udelené čestné občianstvo. Je to už jeho druhé ocenenie. Takmer pred rokom primátor prebral toto významné ocenenie v poľskom partnerskom meste Ciechanów.

Pri príležitosti 10. výročia znovuotvorenia Jiráskovho divadla a 10. rokov obnovenia činnosti Divadelného spolku *Jirásek* bol v Jiráskovom divadle usporiadaný komponovaný večer. Súčasne pred touto udalosťou prebehol slávnostný akt vo veľkej zasadacej miestnosti mestského úradu, kde pri príležitosti životného jubilea primátora nášho mesta a za mimoriadne zásluhy o rozvoj priateľských vzťahov medzi oboma mestami a našimi susediacimi štátmi, na základe uznesenia Zastupiteľstva mesta Nový

Bydžov, mu bol udelený titul „**Čestný občan města Nový Bydžov**“. Mesto Brezno má šesť partnerských miest, no so žiadnym nemá tak dlhú a intenzívnu spoluprácu, ako práve s Novým Bydžovom. Jej história siaha do šesťdesiatych rokov minulého storočia. V osemdesiatych rokoch dosahovala najväčšiu intenzitu.

,

Nové usporiadanie štátnych úradov

V súvislosti s Programovým vyhlásením vlády pre roky 2012 - 2016 sa pripravila nová štruktúra miestnej štátnej správy, a to integrácia špecializovanej štátnej správy do jedného štátneho úradu na čele s predstaviteľom vymenovaným vládou. Prvá etapa reformy znamenala zánik 64 špecializovaných krajských úradov, ktorých pôsobnosť a kompetencie sa presunuli od januára 2013 na iné štátne inštitúcie. V druhej etape od 1. októbra 2013 sa zrušilo 230 obvodných úradov spadajúcich dnes pod rôzne ministerstvá. Miesto nich vzniklo 72 nových okresných úradov, ktoré bude riadiť ministerstvo vnútra. V Brezne zanikol obvodný úrad životného prostredia, obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, obvodný lesný úrad, obvodný pozemkový úrad a správa katastra. Ich pôsobnosť sa presunula na integrovaný miestny orgán štátnej správy s novým názvom Okresný úrad so sídlom Námestie gen. M. R. Štefánika 40. Tu sa nachádza centrálna podateľňa pre celý úrad, odbor živnostenského podnikania, odbor všeobecnej vnútornej správy, odbor organizačný, odbor krízového riadenia, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií. Na ulici Rázusova 40 je odbor starostlivosti o životné prostredie, odbor pozemkový a lesný a na Ulici Brezenská 4 sa nachádza odbor katastrálny: oddelenie technické, dokumentácie a poskytovania informácií; oddelenie zápisov k nehnuteľnostiam. Prednostkou nového okresného úradu bola menovaná doterajšia prednostka obvodného úradu **Ing. Alena Kaánová**.

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

Výstavba a rozvoj mesta

NOVÉ OBCHODNÉ CENTRUM

V lete sa obyvatelia mesta dozvedeli, že v Brezne vyrastie nové obchodné centrum. Zmodernizovať naše mesto sa rozhodla investorská firma OP Centrum, s. r. o., ktorá začala stavať objekt na ploche, kde bolo dočasné neplatené parkovisko na Ulici ČSA. Túto plochu vlastnil doteraz obyvateľ mesta **Lubomír Hagara**. Ten ju pred niekoľkými rokmi kúpil od mesta. Investorská firma OP Centrum, s. r. o. ju plánuje využiť na výstavbu nových obchodov. V auguste sa začalo s jeho výstavbou, práce nepretržite pokračovali aj počas zimných mesiacov tohto roka, vlastne im to dovolilo aj počasie. Ešte aj počas vianočných sviatkov sa na stavbe pracovalo. Pôvodne plánovali dokončiť výstavbu o rok. Ale stavba pokračovala veľmi rýchlo, takže sa hovorilo o otvorení už na jar. Po ukončení stavby bude mať celkovú výmeru 2400 m², 18 prevádzok, 24 vlastných parkovacích miest.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.5

STAVEBNÉ AKTIVITY V MESTE

Väčšina súkromných lekárov má už ordinácie mimo breznianskej nemocnice, priamo v meste. Na Rázusovej ulici otvorili súkromní podnikatelia ešte pred piatimi rokmi objekt s názvom *Polimed*, kde je umiestnených 7 ambulancií obvodných a odborných lekárov, lekárne aj očná optika. Tohto roku vedľa neho vyrástol ďalší polyfunkčný objekt – **Medicínske centrum**, kde plánujú súkromní podnikatelia ponúknuť lekárom priestory na ďalšie ambulancie.

Na ulici Boženy Němcovej – vedľa objektu Prima banky už dlhšiu dobu prebiehala stavba **polyfunkčného objektu**. Veľkú trojpodlažnú budovu začali stavať pred desiatimi rokmi, asi na päť rokov však stavebné práce zastali. Až tohto roku požiadal nový majiteľ – Lubomír Hagara o povolenie na pokračovanie vo výstavbe. Koncom roka bol už pekný

moderný trojpodlažný objekt postavený. Dve spodné poschodia podľa plánov majiteľa majú slúžiť na prenájom pre administratívne účely, tretie podlažie je určené na bývanie.

V rámci **individuálnej bytovej výstavby** dal stavebný úrad povolenie na výstavbu 8 rodinných domov, dokončených a skolaudovaných bolo 15 rodinných domov. Nová individuálna bytová výstavba sa realizuje hlavne na Mazorníku (Stará balocká cesta), v Podkoreňovej a Rohoznej.

REKONŠTRUKCIA SCHODISKA V DOME KULTÚRY

O rekonštrukcii mestského domu kultúry sa hovorí už niekoľko rokov, tentokrát však nezostalo len pri slovách. Obnova vstupného schodiska začala v polovici augusta. Dôvodom boli práce na odstránení havarijného stavu hlavného schodiska. V rámci tohtoročného rozpočtu sa mestským poslancom podarilo vyčleniť finančné prostriedky vo výške dvadsať tisíc eur na ich rekonštrukciu. A tak už v októbri mohli návštevníci kultúrnych podujatí a reštaurácie Omega ísť po nových bezbariérových schodoch.

REKONŠTRUKCIA MESTSKEJ VEŽE

Takmer dvesto rokov má veža, ktorá je dominantou breznianskeho námestia. Bola postavená v roku 1830, posledná rekonštrukcia v roku 1998 sa týkala opravy fasády a strechy. Dlhodobou nie je verejnosti prístupná. Interiér je vo veľmi zlom stave a využíva sa iba v prízemí ako provizórny priestor na prípravu nápojov pri konaní kultúrnych podujatí. To sa vraj má zmeniť. Veža má dostať nový šat aj využitie. Na jej čiastočnú opravu dostalo mesto tohto roku dotáciu 5000 eur na základe podanej žiadosti z Nadácie Slovenskej sporiteľne. Je to však len minimum finančných prostriedkov. Z nich sa opravil interiér veže; mesto Brezno zrealizovalo opravu vnútorného dreveného schodiska a poškodených častí náterov vnútornej fasády zvonice. Cieľom mesta je zrekonštruovať postupnými krokmi vežu ako kultúrnu pamiatku tak, aby v budúcnosti mohla slúžiť ako vyhliadková veža pre turistov, občanov a návštevníkov mesta. O takomto využití sa však hovorí už niekoľko desiatok rokov. V prvom kroku tak bola zrealizovaná oprava podest – medziposchodí, ramien schodísk a stien interiéru.

Súčasťou postupných rekonštrukčných úprav na veži je aj oprava zvonkohry, ktorá takmer celú dekádu rokov nefungovala. Mesto malo záujem na tom, aby bola opäť

uvedená do činnosti a svojimi melódiami spríjemňovala priestor centra mesta. Spoločnosť, ktorá je výrobcom samotných modelov, zvonkohru sfunkčnila za celkom 261 eur, pričom suma predstavuje náklady na prepravu, demontáž, montáž a opravu zariadenia. Každú hodinu, pár minút po celej, sa mestom rozlieha melódia. Zaujímavosťou je, že rôzne skladby, ktoré sa počas dňa obmieňajú, sú rozdelené na letné a zimné obdobie a sú poskladané z rôznych hudobných žánrov.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.6

REKONŠTRUKCIA A MODERNIZÁCIA NEMOCNICE

Nemocnica s poliklinikou Brezno, nezisková organizácia, ktorej zriaďovateľom je aj mesto Brezno, získala finančné prostriedky z Európskej únie na komplexnú rekonštrukciu a modernizáciu nemocnice. Výška poskytnutého nenávratného finančného prostriedku predstavovala sumu 3 633 258,39 EUR. Projekt zahŕňal - zateplenie fasád, výmena výplní otvorov, nákup zdravotníckeho zariadenia.

Projekt komplexnej rekonštrukcie a modernizácie nemocnice začali realizovať v polovici roku 2011. Všetky stavebné úpravy prebiehali po etapách. Mesto Brezno - stavebný úrad, už vo februári tohto roku povolil užívanie stavby "Zateplenie fasád, výmena výplní otvorov - nemocnica s poliklinikou Brezno" a kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.2.2013. Celý projekt rekonštrukcie zahŕňal aj nákup vysoko sofistikovanej zdravotnej techniky pre urgentný príjem, endoskopické pracovisko a centrálnu operačnú sálu. Tento sa realizoval v roku 2013, čo zvýšilo kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti v horehronskej spádovej oblasti.

NAJKRAJŠIE MESTO A OBEC SLOVENSKA 2013.

Súťaž *Najkrajšie mesto a obec Slovenska 2013* prebehla na internete. Od začiatku apríla do konca októbra mohli ľudia hlasovať za mestá a obce, ktoré sa im na Slovensku zdajú najkrajšie. Najkrajším mestom sa v tejto súťaži podľa výsledkov hlasovania stal Púchov. Striebornú priečku obsadil Bardejov a bronzovú obsadili Turčianske Teplice. ***Spomedzi 140 slovenských miest skončilo Brezno na 49. mieste.*** Posledné skončilo mesto Rimavská Sobota

NOVOZALOŽENÝ MESTSKÝ PODNIK SLUŽIEB

V Brezne začína fungovať novozaložený Mestský podnik služieb. Založiť sa ho podľa vzoru obcí z východného Slovenska rozhodlo aj mesto Brezno. Vznik obchodnej spoločnosti so sídlom na Nálepkovej 3 poslanci schválili po dlhých rokovaníach v novembri tohto roku. Mesto založilo spoločnosť so zámerom, aby príležitosť prilepšiť si dostali ľudia s nízkymi príjmami.

Mestský podnik služieb začína fungovať so stopercentnou majetkovou účasťou mesta a s výškou vkladu 5000 eur, ktoré v zmysle platnej legislatívy išli z rozpočtu mesta. Následne si svojou činnosťou musí na výdavky zarobiť.

Obchodná spoločnosť má priniesť prácu hlavne pre dlhodobo nezamestnaných, ktorí sa na pracovnom trhu nevedia uplatniť. Najväčšiu výhodu mesto vidí v tom, že pri menších investičných akciách, ako je oprava chodníkov, výroba dlažby, lavičiek a podobne, by sa takéto činnosti mohli vykonávať vo vlastnej réžii, prostredníctvom vlastného podniku služieb a nie častokrát predražené cez dodávateľské firmy. Šanca privyrobiť si je len pre občanov Brezna. Na základe výberového konania do funkcie konateľa Mestského podniku služieb poslanci odsúhlasili **Romana Porhajaša**, ktorý pracoval ako riaditeľ úradu práce. Najdôležitejšie pre podnik je získavanie zákaziek, aby mesto spolupracovalo a poslanci konali v prospech spoločnosti.

PREDAJ KASÁRNÍ

Bývalé Kasárne J. Švermu v Brezne už dlhšiu dobu neplnia svoj účel. Boli vybudované v roku 1937 a prestali slúžiť svojmu účelu 30. septembra 2003, keď na základe rozhodnutia ministerstva obrany o znižovaní vojenských posádok na Slovensku svoje pôsobenie v meste ukončila Tretia mobilizačná základňa v Brezne. V objekte kasární bol odvtedy sklad neupotrebitelného materiálu a techniky Vojenského útvaru Nemecká.

Prevod časti kasární na mesto schválila vláda ešte v roku 2008. Zámerom mesta bolo v uvedenej lokalite vybudovať tak dlho žiadaný dom smútku. Nestalo sa tak. Potom, čo v júli tohto roku rozhodol minister obrany o prebytočnosti aj ostatnej časti kasární, nič nebránilo ich predaju. Bývalé Kasárne J. Švermu v Brezne kúpila spoločnosť Istrofinal so sídlom v Žiline za cenu 1 305 000,00 eur. Podľa kúpnej zmluvy kupujúci kúpil bývalé kasárne „za účelom realizácie investičného zámeru spočívajúcom prevažne vo výstavbe

obchodných jednotiek, bytových a nebytových jednotiek a súvisiacej infraštruktúry, ako aj za účelom realizácie svojich ďalších podnikateľských zámerov.“O bývalé kasárne mali záujem tri firmy so sídlami v Bratislave, Žiline aj Brezne. Práve tá žilinská dala najvyššiu cenovú ponuku. Znalec ohodnotil vo februári kasárne na 4 160 000 eur. V tejto hodnote však neprišla žiadna cenová ponuka. Primeraná cena bola teda znížená na polovicu, ale ani to nestačilo. Primeraná cena tak klesla aj po tretíkrát na 1 248 000 eur. Kúpna cena (1 305 000 eur) predstavuje teda necelú tretinu skutočnej hodnoty kasární.

Na parcelách bývalých breznianskych kasární sa nachádzajú napríklad garáže, dielne, sklady, haly, prístrešky, ale aj ubytovacia budova, ošetrovňa, veliteľská budova, kotolňa, strážnica, čerpacia stanica, umývací rampa či kuchynsko-jedáľenský blok. Súčasťou sú aj stavebné objekty ako strelnica, prekážková dráha, odlučovač oleja a benzínu, lapač tuku či kovový altánok. Deväťdesiat percent plochy v bývalých kasárňach vlastní spoločnosť zo Žiliny a desať ešte patrí mestu. Ide o skladové priestory, prístrešky a dve veľké haly či skôr oceľové konštrukcie, oplášťované plechom, oproti cintorínu. V areáli sa nachádza ešte jeden objekt, ktorý bol však z predaja vylúčený. Ide o budovu nad bývalou vojenskou ubytovňou, kde niekedy boli učebne, slúžiace na odbornú prípravu.

Mesto svoju časť bývalých kasární dodnes nevyužíva: Poslanci preto rokovali o predaji. Podľa územného plánu mesta sa objekt nachádza v zmiešanom mestskom území, čo znamená, že slúži pre bývanie a umiestňovanie zariadení občianskej vybavenosti, služieb a zariadení remeselnej a drobnej výroby. V týchto územiach je možné umiestňovať tiež parkoviská, parkovacie garáže i hromadné garáže. To boli dôvody prečo poslanci rozhodli, že svoju časť bývalých kasární nepredajú.

Doprava

NOVÁ ORGANIZÁCIA DOPRAVY

Vzhľadom na stúpajúci počet motorových vozidiel s cieľom zvýšiť bezpečnosť a počet parkovacích miest na problémových uliciach bola zmenená organizácia dopravy v meste . Vážne dopravné situácie nastávali hlavne v ranných hodinách v blízkosti škôl na Pionierskej ulici. Rodičia sem privádzajú deti do školy z celého mesta, každý chcel prísť autom čo najbližšie ku škole. Zmenená bola preto obojsmerná premávka v určitých uliciach

na jednosmernú. Dňa 16. novembra 2013 došlo k zmene dopravného značenia a organizácie dopravy na uliciach – Nálepková, Sládkovičova, Hronská, Pionierska, Šoltésova, Bottova, Jesenského, Hviezdoslavova.

OBCHVAT BREZNA

O výstavbe obchvatu Brezna rozhodla ešte vláda na výjazdovom zasadnutí v Brezne vo februári 2008. Mal byť, rovnako ako aj dosiaľ nerealizovaný obchvat Polomky, súčasťou rekonštrukcie cesty I/66, pričom podľa vtedajšieho rozhodnutia vlády sa táto rekonštrukcia mala začať v úseku Brezno – Polomka ešte do konca roka 2009 a v úseku Polomka – hranica Banskobystrického a Prešovského kraja - najneskôr do polovice roka 2010. Neskôr sa rozhodlo o zmene trasovania obchvatu na lacnejší variant, po novom už nebude obchádzať priemyselnú zónu bývalej mostárne, ale povedie medzi železničnou traťou a areálom bývalej mostárne. podľa predpokladov mala výstavba začať v júni tohto roku a trvať mal 24 mesiacov.

Na dlho očakávaný južný obchvat Brezna si však motoristi aj občania Brezna budú musieť počkať dlhšie. S výstavbou sa nezačalo. Z hľadiska investorskej prípravy stavby sú zabezpečené všetky povolenia potrebné na realizáciu. Predpokladaná hodnota zákazky je 31,764 milióna eur bez DPH s tým, že stavba má byť hrazená zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Prvý tender na dodávateľa stavby štátni cestári vyhlásili v júli, po troch týždňoch ho však zrušili., dôvodom bolo možné ohrozenie projektu. Zmluvný partner SSC totiž žiadal dodržanie mandátnej zmluvy na zabezpečenie procesu verejného obstarávania pre realizáciu projektov. Obchvat, ktorý bude preložkou cesty I/66, má výrazne odľahčiť historické centrum Brezna

OBYVATEĽSTVO

Demografický vývoj

Počet obyvateľov k 31.12.2013 podľa mestských častí

Mestská časť	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
bez TP	347	230	66	61	704
Brezno	5 146	6032	763	782	12723
Mazorníkovo	2 517	2662	418	415	6012
Bujakovo	111	116	23	33	283
Predné Halny	257	224	128	106	715
Zadné Halny	240	208	46	53	547
SPOLU	8618	9472	1444	1450	20984

O vývoji počtu obyvateľov v Brezne, môžeme konštatovať:

- o na konci minulého roka sme mali 21 161 obyvateľov, na konci tohto roku 20 984, čo znamená, že sa v porovnaní s rokom 2012 **znížil počet obyvateľov o 177**
- o počet obyvateľov sa znížil v dôsledku záporného prírastku sťahovaním (-174); viac ľudí sa z mesta odsťahovalo, ako prisťahovalo
- o aj tohto roku je negatívny prirodzený prírastok; viac ľudí zomrelo ako sa narodilo
- o **Pohyb obyvateľstva v roku 2013**

Stav k 31.12.2012	21161
Prisťahovaní	160
Odsťahovaní	334
Prírastok sťahovaním	-174
Narodení	211
Zomrelí	214
Prirodzený prírastok	-3
Sobáše	125
Celkový prírastok	-177
Stav k 31.12.2013	20984

- o
- o
- o
- o

- o
- o

- o obyvateľstvo mesta starne; ak sme v roku 2002 evidovali v meste 2 942 obyvateľov starších ako 60 rokov, každoročne sa ich počet zvyšoval, v roku 2009 ich bolo až 3 637. Napriek tomu, že sa počet obyvateľov mesta od roku 1997 znižuje, v tomto roku evidujeme 4 252 starších ako 60 rokov.
- o ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, od roku 2009 ubudlo obyvateľov vo vekovej kategórii od 18 do 60 rokov, čiže v ekonomicky aktívnej kategórii o 950 obyvateľov
- o Negatívny jav je aj skutočnosť, že ubudlo 27 detí do troch rokov, 99 detí od 6 do 15 rokov a 222 mladých ľudí od 15 do 18 rokov.

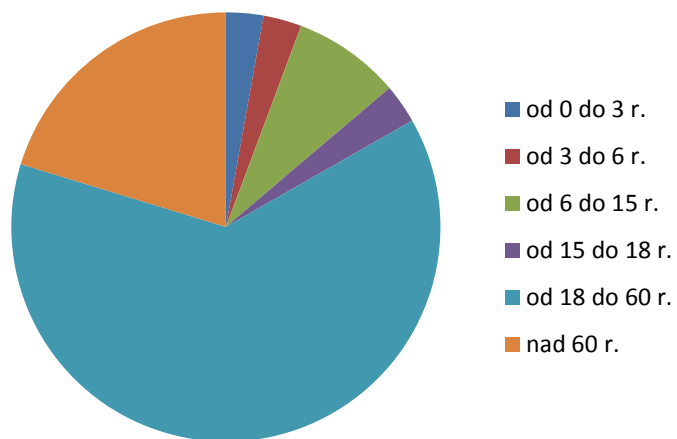
Vekové zloženie obyvateľstva, porovnanie vývoja za štyri roky:

Vekové zloženie obyvateľstva		
Vek obyvateľov	rok 2009	rok 2013
od 0 do 3 r.	616	589
od 3 do 6 r.	602	606
od 6 do 15 r.	1 799	1 700
od 15 do 18 r.	842	620
od 18 do 60 r.	14 167	13 217
nad 60 r.	3 637	4 252
Spolu	21 663	20 984

Veková štruktúra obyvateľov k 31.12.2013

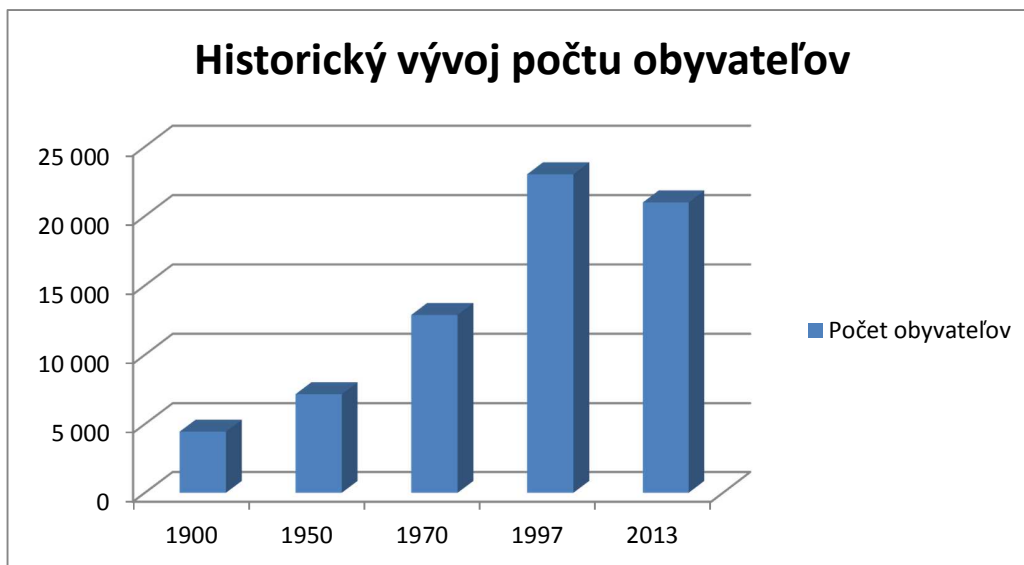
Veková štruktúra	od 0 do 3	od 3 do 6.	od 6 do 15 .	od 15 do 18 .	od 18 do 60 .	nad 60 .
Počet obyvateľov	589	606	1 700	620	13 217	4 252

Počet obyvatel'ov

VÝVOJ POČTU OBYVATELSTVA

ROK	1900	1950	1970	1997	2013
Počet obyvatel'ov	4 452	7 159	12 873	23 007	20 984

NAJSTARŠÍ OBČANIA MESTA

Pani **Emília Bírešová** je najstaršou obyvateľkou Brezna. Tretieho novembra oslávila úctyhodných stojedem rokov. Narodeniny pani Emília oslávila vo svojom byte, na Ulici Dr. Clementisa 1214/6, kde býva sama. Oslavovala svoje narodeniny v kruhu rodiny a priateľov. Na to, že sa toľko dožije, by vôbec nepomyslela. Všetko najlepšie a hlavne veľa zdravia jej prišiel popriať aj primátor Brezna Jaroslav Demian., veď pani Bírešová je najstaršou obyvateľkou mesta. Nohy jej už neslúžia, ako by mali, pamäť má však vynikajúcu a minulosť si pamätá, akoby sa odohrala len včera. Dnes jej pomáha jediný syn, ktorý je zubným lekárom na dôchodku a dve opatrovatelky. Dokáže si ešte zohriať jedlo, umyť sa aj obliecť. Pani Emília je pre mnohých príkladom. Aj v tomto úctyhodnom a jedinečnom veku ovláda krasopis, podpísať sa dokáže bez okuliarov

Nežilo sa jej ľahko. Pani Emília sa narodila v Dohňanoch pri Púchove. Počas svojich štúdií sa stretla aj s prvým československým prezidentom T. G. Masarykom. Spolu s jeho dcérou Alicou navštívili internát, kde Emília bývala. Po štúdiách viedli jej kroky práve do Brezna. Tu sa vydala za nadporučíka v zálohe Jána Bíreša. Ten nemal ani 40 rokov, keď zomrel. Rodina Bírešovcov vlastnila známy hotel Bíreš na Ulici ČSA.

Z mužov je najstarším obyvateľom mesta deväťdesiatšedem ročný **Ján Pampurík**, ktorý sa narodil 24 marca 1916. Býva v rodinnom dome na Ulici Hviezdoslavova 1098/6 so synom a dcérou s rodinami. Väčšinu dňa však trávi už vo svojej izbe.

NARODENIE DIEŤAŤA

V Nemocnici s poliklinikou v Brezne sa v minulom roku narodilo celkom 526 detí, čo je o 33 viac ako v roku 2012. Medzi bábätkami bolo 266 chlapčekov a 260 dievčatiek. Medzi najstaršou a najmladšou breznianskou rodičkou bol 24-ročný vekový rozdiel. Najstaršia mamička, ktorá porodila dieťaťko, mala 40 rokov a najmladšia 16 rokov. To však boli deti, ktoré sa narodili rodičom z rôznych obcí nášho okresu. Breznianskych detí vrátane tých, ktoré sa narodili mimo mesta Brezna, bolo 211.

Vo všetkých demografických údajoch sa strácajú najmä rómski obyvatelia mesta, keďže väčšina z nich sa národnostne deklaruje a cíti byť príslušníkmi slovenskej národnosti. Možno je to tak správne, ale keďže predsa sa toto etnikum väčšinou odlišuje kultúrne od ostatných aj napríklad vo veku prvorodičiek, počtu detí a podobne, bolo by zaujímavé vedieť, aká časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že z 526 detí narodených v roku 2013 v breznianskej nemocnici bola viac než jedna pätina - 111 detí rómskych, pričom z 211 breznianskych detí bolo 47 rómskych. Ak vychádzame zo skutočnosti, že Rómov je v Brezne asi desať percent a rómskych detí sa narodilo 22,27 percent, možno predpokladať, že podiel rómskeho a ostatného obyvateľstva sa bude rýchlo meniť.

Pre breznianske deti ZPOZ zorganizoval a uskutočnil 11 individuálnych uvítaní a na 21 hromadných vítaniach bolo uvítaných 125 detí .

NAJOBĽÚBENEJŠIE MENO

Podľa informácií z registra obyvateľov SR najčastejšie používaným krstným menom na Slovensku medzi deťmi narodenými v roku 2013 je meno Jakub. Prvé miesto obsadilo s jasným predstihom. Nielen viedlo pri zápisoch v matrikách viacerých krajov, ale zároveň sa aj najčastejšie objavovalo i v ich top päťke. Na druhom mieste sa umiestnil Lukáš a tretím menom je Samuel. Do top sedmičky sa ešte postupne dostali aj Michal, Šimon, Adam a uzavrel ju Martin.

Prvenstvo z dievčenských mien aj tohto roku obhájila Sofia, ktorá sa zároveň stala aj najpoužívanejším menom vôbec. Zvíťazila na východe i západe Slovenska a obsadila najviac prvých miest. Na druhej pozícii sa ocitla Ema a tretia je Laura. Do top trojky sa

tesne nedostali Nela, Michaela, Nina a Viktória, ktoré mali v jednotlivých krajoch pomerne rovnaké výsledky.

Do breznianskej matričnej knihy tohto roku najčastejšie zapisovalo tiež meno **Jakub**, ale aj **Adam**. Nositeľmi tohto mena sa stalo po 7 novorodencov. Druhé miesto patrí menám **Filip, Marek a Patrik**. Tieto mená dostalo päť novorodencov.

V kategórii dievčenských mien je v Brezne na prvom mieste **Sofia a Nela**. Pri narodení ich dostalo zhodne po 5 detí. Narodili sa po 4 dievčatá, ktoré dostali meno **Natália a Barbora**.

Aj tento rok dali niektorí novopečení rodičia svojim ratolestiam mená cudzieho pôvodu, ktoré u nás nie sú až také bežné. U chlapcov sa objavili mená ako Niko a Timur. Na tunajšom matričnom úrade bolo zapísaných niekoľko mien s cudzím pôvodom, napr. Amia, Vivien, Lejla, Niko, Amélia, Karmen, Jenifer. Vyskytlo sa aj biblické meno – Emanuel a objavili sa tiež mená ruského pôvodu Zoja či Timur.

SOBÁŠE

V roku 2013 bolo v našom meste uzavretých 95 manželstiev. Na mestskom úrade sa sobášilo 59 snúbeneckých párov, cirkevne bolo uzavretých 36 manželstiev. S cudzincom bolo uzavretých 7 sobášov. Do manželstva s naším občanom vstupoval jeden Rumun, dvaja boli z Poľska, dvaja z Česka, jeden partner bol občan Nemecka a jeden z Kórejskej republiky. Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až 125 sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko v Brezne. Breznianska matrika nerealizuje alternatívne formy svadobného obradu, a tak sa všetkých 59 obradov konalo v tradične v obradnej sieni mestského úradu. Preto sa niekoľko Brežňanov sobášilo na Táloch, v Tálskej bašte aj v areáli hotela Mýto.

Tak, ako na celom Slovensku, „svadbovanie“ pomaly zažíva malý návrat. Po výraznom poklese v deväťdesiatych rokoch minulého storočia, počet obradov pomaly narastá. Ak sme v roku 1985 mali v meste 145 sobášov, v roku 1990 dokonca 196 sobášov, v roku 1993 už klesol počet na 107 a v roku 2003 sa v Brezne sobášilo iba 81 snúbeneckých párov. Rok 2013, keď bolo v Brezne uzavretých 95 manželstiev a zaevidovali sme 125 sobášov Brežňanov, znamená mierny nárast.

Spolu s počtom sobášov však stúpa aj priemerný vek, kedy svadobčania povedia svoje áno. Odkladanie sobáša na neskoršiu dobu je v súčasnosti celoslovenský trend. Mladí ľudia uprednostňujú alternatívne formy spolužitia a je zrejmé, že tieto sú pre manželstvo skutočnou konkurenciou. V tomto sa ani Brežňania nelíšia od ostatku Slovenska. V roku 1990 bol v Brezne priemerný vek žien vstupujúcich do manželstva 21,79 rokov, muži sa sobášili v priemere 24,35 ročný. Po viac ako dvadsiatich rokoch je priemerný vek nevesty sobášiacej sa v Brezne 27,5 roka a priemerný vek ženícha 29,8 roka. O tom, že sa mladí nehnú do manželstva tak rýchlo, ako kedysi, svedčí aj fakt, že mnohí sa stanú rodičmi spoločného potomka ešte pred sobášom. V minulosti, po zistení podobného „faux pas“ nasledovali okamžité prípravy na svadbu, aby do pôrodu „bolo všetko v poriadku“. Slobodné mamičky pred rokom 1990 sa dali v Brezne hádam spočítať aj na prstoch. V minulom roku porodili Brežňanky 211 detí, z toho až 93 sa narodilo mimo manželstva.

Svadobné hostiny sa v Brezne organizujú v reštauračných zariadeniach; najviac sa ich konalo v reštaurácii Omega.

ÚMRTIA A POHREBY

V meste Brezne celkovo zomrelo 411 občanov, z nich 214 bolo našich spoluobčanov, pričom zomrelo 122 mužov a 92 žien. Zbor pre občianske záležitosti zabezpečil a vykonal 9 občianskych pohrebov. Na požiadanie rodiny sa členky ZPOZu rozlúčili s 5 spoluobčanmi na cirkevných pohreboch.

V minulosti sa v priebehu roka vykonal približne 40 až 50 občianskych pohrebov, ale pretože pohrebná služba Milana Halušku ponúka pozostalým rozlúčky v novovybudovanej rozlúčkovej sieni na Chalupkovej ulici, občania si zvolia rozlúčku radšej v týchto priestoroch a nie v tzv. Dome smútku v otvorených priestoroch starého cintorína. V tomto roku ZPOZ vykonal niekoľko občianskych pohrebov aj v rozlúčkovej sieni pohrebnej služby Milana Halušku.

. Počas tohto roku v našom meste zomrelo 214 spoluobčanov. Väčšina pohrebov v Brezne je cirkevných. Ak katolíci mali 88 obradov, evanjelici 21, jehovisti 6, občianskych obradov bolo iba 9. Tieto zabezpečil Zbor pre občianske záležitosti.

Tohto roku zomrelo 214 Brežňanov, z toho až osemdesiatim organizovali pohreb Pohrebné služby Milana Halušku v obradnej miestnosti na Chalupkovej ulici. Pohreb tu

mali katolíci, jehovisti aj zomrelí bez náboženského vyznania.. 47 pohrebov organizovali v ostatných objektoch v meste. Druhá breznianska pohrebná služba Iris Alexandra Boteva poskytuje pohrebné služby už takmer dvadsať rokov. V tomto roku rozšíril svoju prevádzku aj na Námestie Štefánika 39, do objektu Hotela Ďumbier.

ČESTNÍ OBČANIA MESTA BREZNA

Od roku 1997, keď bol schválený nový štatút mesta, sa každoročne udeľujú ocenenia, medzi nimi je aj ocenenie najvyššie – udelenie titulu *Čestný občan mesta Brezna*. Udeľuje sa na základe štatútu mesta osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o hospodársky, kultúrny a športový rozvoj mesta, ochranu jeho záujmov a šírenie dobrého mena doma i vo svete. Od roku 1997 sa stalo „Čestnými občanmi“ dvadsaťdva významných osobností, z nich traja - **Ladislav Ťažký**, **Vladimír Valach** a **Jaroslav Siman** - už dnes nežijú. Za rok 2013 nebol tento titul udelený žiadnemu občanovi.

Vo februári tohto roku na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva bolo odovzdané najvyššie ocenenie za rok 2012 - titul *Čestný občan mesta Brezna* hercovi, scenáristovi, režisérovi a pedagógovi **Doc. Mgr. Art. Jurajovi Sarvašovi** – za dlhoročné zásluhy a kultúrny rozvoj v oblasti hovoreného umeleckého slova, za propagáciu mesta a regiónu v oblasti kultúry..

OCENENIA ZA ROK 2013

Ocenenia boli schválené na konci roku 2013, odovzdané budú začiatkom budúceho roka na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva.

CENA PRIMÁTORA MESTA BREZNA

Jaroslav Ďalak pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, za záslužnú činnosť v prospech obyvateľov mesta Brezna a regiónu Horehronia

Country skupina Vodopád pri príležitosti 30. výročia založenia, za dlhoročný rozvoj kultúry v meste Brezne a za reprezentáciu mesta Brezna doma i v zahraničí,

Kolektív Slovenského cykloklubu Ďumbier za rozvoj športu v meste Brezne a v regióne Horehronia, za záslužnú činnosť v prospech mesta a jeho obyvateľov

Matej Kán za rozvoj kultúry v meste Brezne a regióne Horehronia, za šírenie dobrého mena mesta Brezna v Slovenskej republike.

CENA MESTA BREZNA bola schválená na mestskom zastupiteľstve, získali ju:

Milan Pivovarčí pri príležitosti životného jubilea 75 rokov, za celoživotnú vedecko-technickú, vedecko-publikačnú, pedagogicko-výchovnú, športovú, spoločenskú a kultúrnu činnosť, za rozvoj kultúry v Brezne a jeho reprezentáciu v Slovenskej republike,

Ján Mačkin pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, za záslužnú činnosť v prospech obyvateľov mesta Brezna a regiónu Horehronia,

Kolektív členov Zboru pre občianske záležitosti Človek – človeku pri MsÚ Brezno pri príležitosti 60. výročia vzniku ZPOZ-u, za záslužnú činnosť v prospech občanov mesta a celého regiónu, za reprezentáciu mesta Brezna v Slovenskej republike,

Vladimír Strmeň pri príležitosti životného jubilea 75 rokov, za záslužnú a prospešnú činnosť v prospech mesta Brezna a jeho obyvateľov.

ŠESŤDESIAT ROKOV ZPOZ

Zbor pre občianske záležitosti Človek – človeku pri Mestskom úrade Brezno oslávil významné jubileum – 60 rokov od svojho vzniku. Prvé aktívy pre občianske záležitosti začali vznikať začiatkom päťdesiatych rokov dvadsiateho storočia. Právne platné bolo vtedy len manželstvo uzavreté na národnom výbore. To si vyžiadalo, aby tento právny akt nebol len administratívnou záležitosťou, ale dôstojnou a slávnostnou chvíľou. V roku 1953 vznikol teda v Brezne Aktív pre občianske záležitosti pri Rade Miestneho národného výboru. Znovu zriadený bol následne po dvoch rokoch. V počiatkoch mal 22 členov. Aktív organizoval dôstojné obrady pri narodení dieťaťa, pri uzatváraní manželstva, ako aj pri úmrtí člena rodiny. Neskôr sa tieto obrady rozšírili na organizovanie životných a pracovných jubileí, jubilejných sobášov a rôznych akcií na úrovni mesta. V roku 1963 sa aktívy premenovali na zbory pre občianskej záležitosti. Súčasní členovia zboru do svojej činnosti zaradili množstvo netradičných obradov, ktoré boli odborníkmi vysoko ohodnocované. S rozlúčkou deviatkov zo základnou školou a so slávnostným zasadnutím mestského zastupiteľstva – odovzdaním ocenení sa dostali až na celoslovenské prehliadky.

Cirkevný život

RÍMSKOKATOLÍCKA FARNOSŤ

Podľa počtu obyvateľov mesta hlásiacich sa k rímskokatolíckemu náboženskému vyznaniu je táto cirkev v Brezne najväčšia; 12 189 obyvateľov má podľa posledného sčítania toto náboženské vyznanie. Dekanom rímskokatolíckej farnosti v Brezne: **Jozef Fričovský**, kaplánmi sú **Mgr. Tomáš Székely** a **Mgr. Marián Jurko**, vo farnosti na Mazorníkove je farárom **Ivan Hupka**. V rožňavskej katedrále bol 7. decembra 2013 náš občan **Rafael Ambros** vysvätený za stáleho diakona.

ŠTATISTIKA FARNOSTI

<i>DRUH OBRADU</i>	<i>rok 2012</i>	<i>Rok 2013</i>
Krsty	40	52
dievčatá	19	22
chlapci	21	28
dospelí	0	2
Pohreby	100	88
ženy	45	47
muži	55	41
deti	0	
Sobáše	30	28
katolíci navzájom	25	23
z toho s nekatolíkmi	5	5
Birmovaných	21	0
1. sv. prijímanie	52	45

GRÉCKOKATOLÍCKA FARNOSŤ

Gréckokatolícka farnosť Brezno bola zriadená v roku 2003 vyčlenením z farnosti Šumiac. Vo farnosti (jurisdikčné územia: okres Brezno okrem farností Šumiac a Telgárt) evidujú 302 gréckokatolíkov, pričom v samotnom Brezne sa k tejto cirkvi hlási 185 obyvateľov. Od septembra 2007 je dodnes farárom farnosti Brezno o. **Ján Koval'**. Omše

tejto cirkvi bývajú v kaplnke piaristického kláštora, ktorý je v správe rímskokatolíckej cirkvi.

EVANJELICKÁ CIRKEV

K evanjelickému náboženskému vyznaniu sa v Brezne hlási 1 482 obyvateľov; tak to ukazuje štatistika podľa sčítania obyvateľstva z roku 2011. Na základe cirkevnej dane, ktorá sa u evanjelikov platí, je evidovaných len 1032 členov. Na evanjelickom augsburského vyznania farskom úrade je zborovým farárom naďalej Mgr. **Vladimír Mako**, zborovým dozorcom **Ján Brečka**, kantormi **Jana Sedliaková** a **Michal Čubaň**.

ŠTATISTIKA FARNOSTI

DRUH OBRADU	rok 2012	rok 2013
Krsty	12	4
Pohreby	11	21
Konfirmácia	4	6
Sobáše	2	1

ŠKOLSTVO

Predškolské zariadenia

Štruktúra materských škôl sa v Brezne nezmenila. O 27 detí sa zvýšil v porovnaní s minulým rokom počet detí umiestnených v týchto zariadeniach. Nepripisujeme tomu žiadnu dôležitosť z hľadiska demografického vývoja, tak sa to tohto roku vyvinulo.

Prehľad umiestnenia detí v mestských materských školách , porovnanie s minulým školským rokom:

Materská škola	Počet detí	
	k 15.9.2012	k 15.9.2013
MŠ pri ZŠ K. Rapoša Pionierska 4 – Nálepková	101	115
MŠ pri ZŠ K. Rapoša Pionierska 4 – ŠDC 3	108	119
MŠ pri ZŠ Pionierska 2 – B. Němcovej	41	40
MŠ pri ZŠ Pionierska 2 – Hradby 9	99	102
MŠ pri ZŠ MPČĽ 35	120	120
Spolu	469	496

SÚKROMNÉ ZARIADENIA PRE DETI

Súkromná materská škola EGB so sídlom na Školskej ulici mala v minulom školskom roku 25 detí, tohto roku má škola 27 detí. Riaditeľkou je od jej vzniku v roku 2009 PhDr. **Gabriela Pavúková**.

Súkromné Detské centrum Bianka vzniklo začiatkom tohto roka na základe podnetov mamičiek, ktoré sa chceli vrátiť do práce a nemali komu zveriť svoje detičky do odbornej starostlivosti. Budova detského centra sa nachádza v tichej lokalite sídliska Mazorníkovo, obkolesená detskými ihriskami a panelákom, v objekte bývalej materskej školy na Ulici 9. mája 55. Založila ho súkromná spoločnosť. O deti sa stará odborne kvalifikovaný personál. Na jednu učiteľku pripadá maximálne šesť detí. Poskytuje starostlivosť o deti vo veku od 1 do 6 rokov. Prevádzková doba zariadenia je každý pracovný deň v čase od 6,30 hod. do 16,30 hod. po celý kalendárny rok (aj počas letných mesiacov a školských prázdnin). Deti sú prijímané počas celého roka, podľa kapacity voľných miest. Hlavným cieľom centra je vytvoriť deťom prostredie, do ktorého sa budú vracáť s radosťou a zabezpečiť im kvalitnú výchovu a starostlivosť počas neprítomnosti ich rodičov.

Centrum pre rodinu na Ulici Nálepkovej od minulého roku prevádzkuje nezisková organizácia MISERICORDIA.

Materské centrum Slniečko je na Ulici Martina Benku 1.

Súkromné detské zariadenie - Margarétka, s.r.o. poskytuje starostlivosť o deti od 6 mesiacov do 6 rokov, v zariadení pracuje aj zdravotná sestra. Organizuje hry, cvičenie s

rehabilitačnou sestrou, detské oslavy. V tomto roku sa presťahovali z námestia na Školskú ulicu 41.

Základné školy

Sieť škôl ani personálne obsadenie vo vedení škôl sa nezmenilo. Prírastok bol zaznamenaný len na ZŠ Pionierska 2 a MPČL.

Prehľad základných škôl v Brezne k 15.9.2013 ; porovnanie s predchádzajúcim rokom:

Základná škola	Meno riaditeľa	Počet žiakov	
		Školský rok 2012/2013	Školský rok 2013/2014
ZŠ s MŠ Pionierska 4	PaedDr. Danka Jarabová	499	492
ZŠ s MŠ Pionierska 2	Mgr. Vladimír Kubín	825	828
ZŠ s MŠ MPČL 35	Mgr. Anna Kubínová	289	294
Spolu		1 613	1614

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA

V roku 2013, podobne, ako v predchádzajúcich rokoch, najväčší záujem o štúdium opäť zaznamenal hudobný a výtvarný odbor. Škola bola organizátorom V. ročníka celoslovenskej nesúťažnej prehliadky žiakov ZUŠ v komornej a orchestrálnej hre prvý krát s medzinárodnou účasťou. Prehliadky sa zúčastnili tri komorné telesá z moravskej ZUŠ Pohořelice. Tradične, v marci, sa v rámci plnenia Školského vzdelávacieho programu „Spieva celá škola,“ uskutočnil koncert zborového spevu. Predstavili sa na ňom spevácke zbory ZUŠ „Úsmev,“ „Slniečko“ a brezniansky spevácky zbor „Juventus.“ Spevácky zbor „Úsmev“ sa zúčastnil celoslovenského festivalu speváckych zborov v Prievidzi, kde získal zlaté pásmo s pochvalou poroty a dirigentka zboru Mgr. Zuzana Šulová cenu primátorky mesta za najlepší dirigentský výkon. Pod jej taktovkou odznela aj záverečná pieseň festivalu v podaní všetkých zborov.

Žiaci získali rôzne ocenenia na regionálnych i celoslovenských súťažiach, pani učiteľka Anna Švoňavová „Diplom za najlepšieho sólistu“ /hra na xylofóne/ na

medzinárodnom festivale v Poľsku. Učitelia a žiaci spoločne vytvorili hudobnú kulisu počas pokusu zapísať sa do knihy rekordov v maľovaní najväčšej karikatúry. Projekt „Ľudové remeslá aj v 21.storočí“ zvíťazil v rámci súťaže vyhlásenej organizáciou COOP Jednota Slovensko.

Počet žiakov, počet pedagogických i nepedagogických zamestnancov zostal na úrovni roku 2012.

Stredné školy

. Vývoj počtu študentov na stredných školách v Brezne:

Stredná škola	Riaditeľ	Počet študentov		Počet študentov	
		Školský rok 2012/2013	Školský rok 2013/2014	Maturanti Rok 2013	Prijatí do 1. ročníkov
Gymnázium Jána Chalupku	PhDr. Miroslav Glembek	437	363	106	60
Hotelová akadémia Obchodná akadémia	Mgr. Eva Dočekalová	590	400 105	109 28	95 21
Spojená škola	Ing. Karol Muller	SPŠ 76 SOŠP 161 SOŠ 258 495	409	110	185
Súkromná pedagogická a sociálna akadémia	PaedDr. Eva Hlaváčová	299 denné 120 externé	322 denné 170 externé	58 denné 21 externé	87 denné 81 externé
Spolu		1 848	1 769	432	529

SPOJENÁ ŠKOLA

ŠEŠŤDESIAT ROKOV UČILIŠŤA

Slávnostné posedenie pri príležitosti 60. výročia založenia stredného odborného učilišťa, terajšej Strednej odbornej školy v Brezne, sa uskutočnilo v mestskom dome kultúry. História učilišťa trvá od roku 1952. Prvá budova bola na Rázusovej ulici a internát v Mýte pod Ďumbierom. V roku 1965 sa začala stavať nová budova na Mazorníku a o dva roky sa už vyučovalo v novej budove. Neskôr pribudol ku škole aj internát. Základom učilišťa boli strojárské odbory; najskôr učebné, neskôr študijné, končiace maturitou. Školu navštevovali aj žiaci z Vietnamu a žila bohatým kultúrnym, športovým i spoločenským životom. Postupne sa od pôvodných strojárskych učebných odborov škola preorientovala na nové odbory, ich obsah, rozsah i zameranie. Nosným odborom je v súčasnosti učebný *odbor hostinský* a študijný *odbor spoločné stravovanie*. V roku 2010 sa škola presťahovala na Laskomerského ulicu a stala sa súčasťou Spojenej školy v Brezne. Pri príležitosti 60. výročia založenia stredného odborného učilišťa sa riaditeľ školy **Karol Müller** poďakoval všetkým pedagogickým i nepedagogickým pracovníkom za podiel na zveľadovaní školy. Pozvaným hosťom a dlhoročným pracovníkom odovzdal pamätné listy. Významným hosťom, ktorý prijal pozvanie, bol primátor mesta Jaroslav Demian, ktorý je bývalým absolventom a pedagogickým pracovníkom učilišťa. Súčasťou posedenia bola prezentácia, v ktorej si pripomenuli významné medzníky v živote školy.

ODBORNÁ PRAX V ZAHRANIČ

V školskom roku 2012/2013 malo možnosť 26 študentov školy zúčastniť sa v mesiacoch október a november odbornej stáže v Írsku a nemeckej Jene v rámci projektu Celoživotného vzdelávania, *podprogramu Leonardo da Vinci*. Jednotlivé aktivity projektu boli určené pre žiakov pripravujúcich sa na svoje budúce povolanie v študijných odboroch spoločné stravovanie, prevádzka obchodu, škola podnikania a v učebných odboroch hostinský a stolár.

ELOKOVANÉ PRACOVISKO

Spojená škola v Brezne zriadila od 1. 9. 2012 elokované pracovisko v Základnej škole s materskou školou v Pohorelej pre 2- ročný učebný odbor strojárská výroba. Cieľovou skupinou sú žiaci z obcí Pohorelá, Heľpa, Telgárt a Šumiac, ktorí ukončili 6. až 8. ročník základnej školy a ďalšie vzdelávanie im sťažuje dopravná nedostupnosť strednej

školy v Brezne a sociálne znevýhodnené prostredie. V prevažnej miere ide o žiakov marginalizovaných rómskych komunít. Škola presadzuje názor, že ak im umožní ďalšie vzdelávanie v blízkosti ich trvalého bydliska, zvýši možnosť ich uplatnenia na trhu práce a zároveň im pomôžeme získať potrebné pracovné návyky. V školskom roku 2013/2014 elokované pracovisko rozšírili o ďalšiu triedu toho istého odboru.

VEČERNÉ ŠTÚDIUM

V školskom roku 2012/2013 ponuku možností vzdelávania škole rozšírili o večernú formu, v 3 – ročnom nadstavbovom štúdiu, v študijných odboroch STROJÁRSTVO a PREVÁDZKA OBCHODU. Jedná sa o perspektívne odbory zakončené maturitnou skúškou, určené predovšetkým pre zamestnaných ľudí, ktorí si chcú zvyšovať kvalifikáciu. Záujem s túto formu štúdia prekvapil; do 1. ročníka prijali 30 študentov.

PEDAGOGICKÁ A SOCIÁLNA AKADEMIA

Škola aktívne spolupracuje v zahraničných projektoch PRO CARE CARRER a VICOVET, organizuje výmennú prax slovenských a nemeckých študentov v zariadeniach sociálnej starostlivosti a v materských školách v Brezne, Humennom a nemeckom Magdeburgu. Nemeckí študenti z Magdeburgu, Brandenburg a z Halle sa zúčastnili v desiatich turnusoch výmennej pedagogickej praxe v materských školách. Študenti akadémie nacvičili spolu so seniormi z denného centra PRAMENĎ divadelné predstavenie RUNA v rámci aktivít *Mosty medzi generáciami*.

SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ SITUÁCIA

Sociálna sieť

BEZDOMOVCI

Vidíme ich na stanici, na lavičkách v parku, či pred obchodmi s potravinami. Bývajú podgurázení a niektorí z nich neprispôsobiví. Brezno eviduje okolo 20 bezdomovcov, z toho je asi jedna tretina, ktorí nemajú, resp. nemali trvalý pobyt v Brezne. Mesto Brezno má zriadenú aj ubytovňu pre ľudí bez domova na Mládežníckej ulici. Tu je ubytovaných asi 20 klientov, ktorí sú ochotní dodržiavať pravidlá ubytovacieho poriadku,

V zimných mesiacoch mesto Brezno pre bezdomovcov zriaďuje ohrevovňu, ktorá je otvorená od piatej popoludní do ôsmej ráno nasledujúceho dňa. Bezdomovci okupujú čakáreň na železničnej stanici, prístrešky na autobusových zastávkach, lavičky v parkoch v meste aj čakárne lekárov v nemocnici. Vidieť ich môžeme aj prespávať vo vonkajších priestoroch budov materských škôlok alebo základných škôl, na chodbách alebo v pivničných priestoroch bytových domov a podobne.

NEZAMESTNANOSŤ

V našom okrese je 32 390 ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Ku koncu roka úrad práce evidoval 5 647 nezamestnaných. Miera evidovanej nezamestnanosti sa v okrese Brezno vyšplhala na 15,97 percenta, miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového počtu nezamestnaných je 17,43 percenta. V Brezne je nadpriemerná nezamestnanosť. Na jedno voľné pracovné miesto pripadá skoro 138 uchádzačov. Zo 79 slovenských okresov je ten náš v miere evidovanej nezamestnanosti na 27. mieste. Najhoršie je na tom Rimavská Sobota s 31,24 – percentnou nezamestnanosťou, najlepšie Bratislava, kde evidujú len niečo okolo päť percent nezamestnaných.

V demografických údajoch aj v údajoch o nezamestnanosti sa strácajú rómski obyvatelia, keďže sa osobitne neevidujú v žiadnych štatistikách. Ale určite aj v nezamestnanosti Brežňanov tvoria podstatnú časť. Usudzovať sa dá aj podľa toho, že denne od rána sa zdržujú na breznianskom námestí, stretávajú ich na uliciach, vysedávajú na nových lavičkách, okolo nich postávajú ženy a deti, hlučne sa rozprávajú. Určite je ich nie v percentuálnom vyjadrení najviac v porovnaní s ostatnými mestami. Ale v Brezne sa správajú špecificky. Ráno odchádzajú z domu (bývajú hlavne v Predných Hálnach, na Hlavine, na Kiepkke, Bujakove, Mazorníku), idú do mesta, na poštu po podporu v nezamestnanosti, potom idú do obchodov, herní, sedia na lavičkách, či múrikoch. V parku alebo pred herňou na námestí sa stretávajú celé rodiny a do svojich príbytkov odchádzajú až niekedy večer. Aj preto si môžu návštevníci iných miest a krajín myslieť, že je ich v Brezne najviac, všade ich stretávajú. Tvoria však v Brezne v porovnaní s inými mestami špecificky sa správajúcu minoritu, často konfrontovanú s postojmi, predstavami a väčšinovou kultúrou

Zamestnanosť

Podľa vybraných ukazovateľov v priemyselných podnikoch s 20 a viac zamestnancami v okrese Brezno možno konštatovať, že v týchto podnikoch je zamestnaných 4 311, priemerná nominálna mesačná mzda dosiahla výšku 819 Eur. Aj keď v porovnaní s minulým rokom mzdy v týchto podnikoch narástli – index rastu 102,4 – s trinástich okresov kraja sú na tom horšie okresy Rimavská Sobota, Poltár, Krupina, Lučenec, Revúca.

Aj pre Brezňanov je v súčasnosti najväčším zamestnávateľom v regióne **akciová spoločnosť Železiarne Podbrezová**, keď z celkového počtu 3 200 zamestnancov ku koncu roku 2013 takmer polovicu tohto podniku sú obyvatelia Brezna.

Najväčším zamestnávateľom so sídlom v samotnom meste Brezne je **Nemocnica s poliklinikou, nezisková organizácia**, ktorá má ku koncu roku 2013 532 zamestnancov. V **spotrebnom družstve COOP Jednota Brezno** je v službách, prevažne obchodných prevádzkach a pohostinstvách v samotnom meste aj na Horehroní zamestnaných viac než 300 ľudí. **Harmanec - Kuvert, spol. s r.o.** patrí zatiaľ s počtom zamestnancov okolo 120 tiež k väčším zamestnávateľom. Zaoberá sa výrobou poštových obálok a tašiek., má sídlo na Bujakove, Padličkovo 3. Viac ako 100 zamestnancov má aj Základná škola s materskou školou Pionierska 2. Podľa počtu zamestnancov do tejto kategórie zamestnávateľov patrí aj Mesto Brezno.

K väčším zamestnávateľom – od 50 do 100 zamestnancov patrí v Brezne Hotelová akadémia, Technické služby, Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb LUNA, najväčšia breznianska stavebná firma HRONSTAV 01, spol. s r.o., Okresný súd v Brezne, s.r.o., Základná škola s materskou školou MPČL., Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, Spojená škola, Základná škola s materskou školou Karola Rapoša, Pionierska 4, Brezno

Kedysi priemyselné mesto zamerané na strojárstvo, je dnes už len administratívnym sídlom okresu. Ešte v deväťdesiatych rokoch patrila Mostáreň Brezno k veľkým firmám; bola známa výrobou stavebných žeriavov, mala takmer 4 tisíc zamestnancov. Dnes už po tejto firme nesie meno iba ulica jej pôvodného sídla, kde je v niekdajšom mostárenskom areáli umiestnených niekoľko menších výrobných prevádzok a firiem:

Bytová situácia

Podľa štatistických údajov Národnej banky Slovenska ceny nehnuteľností na bývanie od roku 2008 mierne klesajú. Za ostatných 5 rokov klesla priemerná cena nehnuteľností v Banskobystrickom kraji o viac ako 100 eur za meter štvorcový. Najvyššia cena nehnuteľností bola v našom kraji v druhom kvartáli roku 2008. Priemerná cena metra štvorcového sa vtedy vyšplhala na 866 eur. V súčasnosti cena za meter štvorcový klesla na 758 eur.

Ako je to na trhu s realitami v Brezne? Mladí ľudia, vo vekovej kategórii 20 až 30 rokov, vo väčšine vyhľadávajú prenájom nehnuteľnosti alebo stále bývajú pri rodičoch. Pokiaľ ich do vyriešenia bývania nič netlačí, neponáhľajú sa. Najväčší dopyt je po dvojizbových a trojizbových bytoch, najradšej v pôvodnom stave, lebo mladí si ho chcú urobiť podľa vlastných predstáv. Záujem je vždy aj po lacnejších nehnuteľnostiach každého druhu čiže nielen o byty, ale aj domy a pozemky. Najžiadanejšie byty sú na uliciach Clementisova, Malinovského, Krčulova a ŠLN. Ceny bytov sú v týchto lokalitách preto aj mierne vyššie. Naopak je to na sídlisku Mazorníkovo, tu sú byty lacnejšie.

Veľkým novodobým problémom je dostupnosť bytov pre mladé rodiny. Nemajú dostatok finančných prostriedkov, a tak si musia byty prenajímať. Mesto aktuálne vlastní 153 nájomných bytov a obytných miestností. Žiadosť o pridelenie nájomného bytu si môže podať fyzická osoba s trvalým pobytom v meste alebo ak v meste nepretržite pracuje, pričom nesmie vlastníť byt či rodinný dom alebo byť ich spoluvlastníkom. Žiadateľ je zaradený do evidencie žiadateľov ak jeho mesačný príjem, prípadne spoločný mesačný príjem žiadateľa a osôb, ktoré s ním budú žiť v spoločnej domácnosti nie je nižší ako 1,5 násobok životného minima. Priamo v meste sa nachádza 24 obytných miestností a 77 nájomných bytov, z toho 5 služobných. Na sídlisku Mazorníkovo sa nachádza 26 nájomných bytov, 4 byty sú v Predných Hálnach, 18 v Zadných Hálnach – v osade Hlavina a 4 byty v mestskej časti Bujakovo. Byty dlho prázdne neostanú. Obsadenosť bytov a obytných miestností je 99 %. Ako náhle sa byt, alebo obytná miestnosť uvoľní, hneď je ponúkaný ďalšiemu žiadateľovi v poradovníku. Nájomné je priamo úmerné podlahovej ploche. Priemerný nájom nájomných bytov a obytných miestností v Brezne (bez služieb, vody a energií) je okolo 60 Eur za jednoizbový byt, 80 za dvojizbový, 110 za trojizbový. V prípade jednej obytnej miestnosti je priemerná výška okolo 23 Eur. Od

začiatku tohto roka bolo pridelených 10 nájomných bytov alebo obytných miestností. Mesto v tomto roku, ani v minulom, nemuselo pristúpiť k vysťahovaniu nájomníkov. V dvoch prípadoch neplatiči po doručení výzvy sami požiadali o ukončenie nájomnej zmluvy.

V Brezne je nedostatok vhodných stavebných pozemkov. Nie je pripravený priestor na individuálnu bytovú výstavbu. A tak sa stavia hlavne na Starej balockej ceste, v Podkoreňovej a Rohoznej. V týchto okrajových lokalitách sa v minulosti stavalo menej. To je určite veľká zmena v porovnaní so situáciou spred tridsiatich rokov. Aj keď je viac príčin, prečo nám ubúda obyvateľstvo, mladí ľudia odchádzajú z nášho mesta hlavne pre nedostatok pracovných príležitostí, ale aj pre nedostatok vhodných bytov.

Domy sú samostatnou kapitolou. Tie staré nespĺňajú už totiž dnešné potreby. Na celom Horehroní sa stavali dvojgeneračné veľké domy, ktoré dnes nikto nechce kvôli energetickému zaťaženiu. Mladí ľudia si skôr postavia vlastný nový dom, podľa svojho vkusu a svojich požiadaviek. Veľa starších domov je preto prázdnych alebo tam bývajú len jeden – dvaja starší ľudia.

ZDRAVOTNÍCTVO

Súkromné zariadenia

LEKÁRI

Od 1. januára 2004 odišli z objektu breznianskej nemocnice viacerí súkromní odborní a obvodní lekári. Dôvodom bolo zvýšené nájomného zo strany vedenia nemocnice. Od roku 2004 sú už ambulancie umiestnené aj v meste.

- Na Námestí gen. M. R. Štefánika č.8 je obvodná ambulancia MUDr. **Vladimíra Hudeca** a MUDr. **Anny Dibákovej**, je tu aj Rýchla zdravotná pomoc
- V objekte na Malinovského ulici je kožná ambulancia a detská neurológia
- Na ulici ČSA 12 sú dve ambulancie obvodných lekárov (**Rešutíková, Gerbery**) a odborný lekár- gastroenterológ – **Maruškin**

- V Polimed na Rázusovej ulici sú očné ambulancie (**Kováčiková, Káčerová**), interná lekárka **Uríková**, gynekologička **Pohančániková**, krčná lekárka **Schvarzbacherová**, obvodná **Gerbériová**
- súkromný neurológ - **Kynelová** je na Kiepkke v rodinnom dome

Väčšina súkromných lekárov má už ordinácie mimo breznianskej nemocnice, priamo v meste. Na Rázusovej ulici otvorili súkromní podnikatelia už pred viacerými rokmi objekt s názvom *Polimed*, kde je umiestnených niekoľko ambulancií obvodných a odborných lekárov, lekáreň aj očná optika. Tohto roku vedľa neho vyrástol ďalší polyfunkčný objekt – *Medicínske centrum*, kde plánujú súkromní podnikatelia ponúknuť lekárom priestory na ďalšie ambulancie.

Zdalo by sa, že je v Brezne dostatok lekárov a odborných ambulancií. V niektorých oblastiach sú však problémy. Ak sa chcete dostať na vyšetrenie k neurológovi, či kardiológovi, treba si „privstať“, aby ste sa už ráno o štvrtej zapísali do zoznamu. Ku neurológovi sa síce môžete aj objednať, ale termín dostanete až o dva mesiace. Tento problém bol medializovaný v celoslovenských denníkoch, napriek tomu k zlepšeniu počas roka neprišlo.

LEKÁRNE

V meste pribudla ďalšia lekáreň – Lekáreň Dr. MAX OD Kaufland - OD Kaufland, Banisko 2969/2A , takže v Brezne máme už 10 lekární.: Zrušená bola Lekáreň Vitamín, Nám. M. R. Štefánika 31.

Lekáreň pri nemocnici s. r. o., Banisko 1

Lekáreň Afrodita, Nám. M. R. Štefánika 8

Lekáreň Medikament, Kuzmányho 1

Lekáreň Yzop, Štúrova 49,

Lekáreň Aurum BB, Malinovského 2A

Lekáreň Dr. MAX OD Kaufland - OD Kaufland, Banisko 2969/2A

Lekáreň Dr. MAX OC Tesco - OC TESCO, ČSA 59

Lekáreň Yzop - Rázusova ulica 39

Lekáreň Medicentrum Brezno s.r.o. - ČSA 60/12

Lekáreň Na štadióne, Fraňa Kráľa 1

Nemocnica

Štátna príspevková organizácia Nemocnica s poliklinikou v Brezne sa v roku 2003 pretransformovala na neziskovú organizáciu. Odvtedy uplynulo práve 10 rokov. Zakladateľmi tejto neziskovej organizácie sú Ministerstvo zdravotníctva SR, Združenie zamestnancov NsP Brezno, Železiarne Podbrezová, a. s., Mesto Brezno a Petrochema a. s. Dubová. Správnu radu tvorí predseda Ing. **Jaroslav Demian**, členmi sú Ing. **Vladimír Soták**, Ing. **Ľudovít Ihring**, Ing. **Blanka Bosá**, PhDr. **Milan Brdársky**, MUDr. **Emília Bučková**. Riaditeľ nemocnice je od roku MUDr. Anton Bučko. Dozorná rada NsP Brezno, n. o.: predseda: Ing. **Ján Baňas**, ŽP a.s. Podbrezová, členovia: Ing. **Mária Niklová**, ŽP a.s. Podbrezová, MUDr. **Ján Mačkin**, Združenie zamestnancov NsP Brezno, n.o.

Nemocnica vykazovala k 31.decembru 2013 celkom 210 lôžok, z ktorých 20 predstavujú lôžka Liečebne dlhodobo chorých – začleneného zdravotníckeho zariadenia. 15 lôžok na neurologickom oddelení je technicky blokovaných od 1.10.2010, takže v skutočnosti je v prevádzke 195 lôžok. Od 1. 7. 2011 bola spustená do prevádzky samostatná a zmodernizovaná JIS neurologického oddelenia s počtom lôžok 4. Obložnosť, ktorá v roku 2012 predstavovala 71,32 %, sa k 31.12.2013 zvýšila na 75,11 %, čo je pozitívny výsledok. Priemerná ošetrovacia doba sa zvýšila z 5,72 dní v roku 2012 na 5,82 dní k 31.12.2013.

Štatistika roku 2013 na jednotlivých oddeleniach

Oddelenie	Počet hospital. pacientov	Počet ošetrovacích dní	Priemerná ošetrovacia doba	Obložnosť
CHIRURGIA	1 630	9 590	5,88	58,39
DETSKE	1 335	4 855	3,64	66,51
GYN-PORODNÍCKE	1 139	5 107	4,47	54,48
INTERNE	2 251	13 539	6,02	92,73
LDCH	291	6 628	22,75	90,79
NEUROLOGIA	1 165	7 141	6,13	88,93
NOVORODENECKÉ.	526	2 101	3,99	71,95
OAIM	135	1 353	10,07	92,67
JIS	714	3 145	4,38	85,15
CELKOM	9 186	53 459	5,82	75,11

Hospodársky výsledok v sledovanom období predstavuje stratu 232,53 tis. €. Táto strata je oproti rovnakému obdobiu minulého roku, keď predstavovala 243,60 tis. € nižšia o 11,07 tis. €.

Priemerný evidenčný prepočítaný počet pracovníkov

Kategórie zamestnancov /rok	2009	2010	2011	2012	2013
Lekári	59,55	60,60	59,30	61,74	64,14
Farmaceuti	1	1	1	1	1
Sestry + pôrodné asistentky	177,8	173,29	167,46	161,33	162,26
Laboranti	24,72	24,36	24,66	22,33	22
Asistenti	105,4	114,60	115,44	118,71	122,10
Iní zdrav. zamestnanci + iní odborní zam.v zdravotníctve	1,95	1,63	1,60	1,60	1,60
THP	35,89	37,75	36,32	40,12	46,57
Robotníci a a prevádzkoví zamestnanci	118,23	117,75	124,05	125,25	125,31
Zamestnanci spolu	524,53	530,98	529,84	532,09	544,98

Vývoj priemernej mzdy v jednotlivých kategóriách v €

Kategórie zamestnancov/rok	2009	2010	2011	2012	2013
Lekári	1 841	1 921	1 854	2 059	2 086
Farmaceuti	994	998	1 005	1 068	1 077
Iní odborní zdrav. pracovníci	823	990	1 338	1 461	1 483
SZP	533	573	576	645	684
Laboranti	564	567	569	587	604
Asistenti	503	523	540	546	539
THP	803	760	725	669	739
Robotníci	329	343	358	362	381
Spolu NsP	642	669	667	721	751

KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Organizácie a spolky

JUBILUJČE KOLEKTÍVY

V tomto roku sa dočkalo okrúhlych jubileí hneď niekoľko významných breznianskych kultúrnych telies a inštitúcií. Okrem *Speváckeho zboru mesta Brezna*, ktorý si pripomínal 35. výročie vzniku, oslavovali prvú dekádu svojej činnosti aj *seniori folklórneho súboru Mostár*. Neuveriteľných 35 rokov – od roku 1979 - je na slovenskej folklórnej scéne aj *Detský folklórny súbor Šťastné detstvo*. Dvadsaťročné jubileum si pripomenuli *Lesy mesta Brezna* a *Gymnázium Jána Chalupku* oslavovalo sedemdesiatpäťku. Úctyhodné 90. výročie novodobej nepretržitej činnosti si pripomenul *Divadelný súbor Jána Chalupku*.

HOREHRONSKÉ MÚZEUM

Príspevková organizácia, financovaná z rozpočtu *Banskobystrického samosprávneho kraja*, ktorá okrem zbierkovej a výskumnej činnosti prispieva do spektra kultúrnej ponuky i poskytovaním kultúrnych služieb a realizovaním kultúrnych aktivít. Hlavným cieľom organizácie v posledných rokoch je zabezpečenie sídla múzea vo vlastných priestoroch rekonštrukciou objektov. V správe múzea je roľnícko - remeselnícky dom na Rázusovej ulici, ktorý je určený na tento účel. Už v minulosti bol spracovaný projekt na jeho rekonštrukciu nielen na účel umiestnenia správy múzea a jednotlivých pracovísk, ale aj umiestnenie expozície roľníka a remeselníka. Napriek dlhodobo jestvujúcim, vypracovaným podkladom (projektová dokumentácia, stavebné povolenie) na rekonštrukciu objektov neboli dosiaľ získané finančné prostriedky na realizáciu stavby. Popri úsilí zamestnancov o plnohodnotné fungovanie zariadenia v zmysle jeho poslania, je už dlhšiu dobu starostlivosť o fondy, ale i imidž organizácie rušený nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom objektov a priestorov používaných pre hlavnú činnosť organizácie. Takým objektom je aj budova na Námestí Štefánika 13. V roku 2012 sa realizovala čiastočná obnova objektu, no tento rok sa v prácach nepokračovalo, lebo

finančné zdroje chýbali. Mnohým, ktorí pracujú v breznianskej kultúre, sa zdá nespravodlivé to, že v celom okrese je toto zariadené jediné financované z rozpočtu Banskobystrického samosprávneho kraja a napriek tomu nemá dostatok finančných prostriedkov na činnosť.

Aj keď do hlavnej činnosti múzea patrí odborná správa zbierkových predmetov - akvizičná činnosť - nadobúdanie a ochrana zbierkových predmetov, verejnosť vníma činnosť múzea hlavne cez stále expozície a dlhodobé alebo krátkodobé výstavy. Takmer každý mesiac si obyvatelia mesta mohli pozrieť nejakú výstavu; počas roka sa ich konalo 16 a pozrelo si ich 4594 návštevníkov. K najnavštevovanejším patrili výstavy . *Sviatky jari* - Veľkonočná výstava, ozdobných predmetov, kraslíc a ľudovomeleckých výrobkov spojená s predajom.). *Naozaj 90 ???* - Výstava venovaná 90. výročiu novodobej existencie ochotníckeho divadla v Brezne.. *Z vršku do doliny* - Vybrané kapitoly z tradičnej ľudovej kultúry v Drábsku, Lome nad - Rimavicou, Pohronskej Polhore a v Sihle, *Pocta profesorovi Ludovítovi Petránskemu* - Výstava v rámci 46. ročníka súťaže Chalupkovo Brezno 2013, . *Čaro a krása Vianoc* -Výstava vianočných ozdôb, perníkov, pohľadníc, darčkových predmetov a ľudovomeleckých výrobkov spojená s predajom, *Od ľanu po plátno* - autorská výstava Ľubomíry Žilkovej predstavujúca tradičné techniky spracovania rastlinného ľanového vlákna a ich uplatnenie v súčasnej ľudovej výrobe. V múzeu pracuje 10 odborných pracovníkov, riaditeľom je aj v tomto roku Mgr. **Ján Weiss**.

Spríevodná dokumentácia:

Plagáty v elektronickej podobe č. 8

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO

Mestské kultúrne stredisko Brezno je príspevková organizácia mesta Brezno, ktorá bola zriadená Mestským zastupiteľstvom v roku 1991. Je hlavným organizátorom všetkých celomestských kultúrno-spoločenských podujatí, zabezpečuje prevádzku kina, od roku 1992 je vydavateľom regionálnych novín občanov Horehronia a Stredného rudohoria s názvom Horehronie. Od roku 2003 do jej organizačnej štruktúry pribudla aj Turisticko-informačná kancelária.

Už dlhšiu dobu sa v poslaneckom klube, ale aj vo vedení mesta v snahe racionalizácie práce a šetrenia finančných prostriedkov prejavili snahy o zrušenie tejto

organizácie, resp. o zlúčenie všetkých príspevkových organizácií do jedného subjektu. Táto téma bola aj predmetom rokovania mestského zastupiteľstva. Obsahom rokovania bol bod, pod ktorým sa skrývalo rozšírenie činnosti Technických služieb Brezno, zrušenie a zánik Mestského kultúrneho strediska Brezno (MsKS) a Mestského športového klubu Brezno (MŠK) ich zlúčením do novozriadenej *Agentúry podpory kultúry a športu v Brezne*. Mesto navrhovalo zlúčiť šport s kultúrou do konca fiškálneho roku a k prvému januáru 2014 by mala vzniknúť agentúra. Technické služby by mali spravovať budovy MŠK a MsKS a do budúca sa ráta s tým, že budú spravovať všetok nehnuteľný mestský majetok. Do konca roka však k žiadnym organizačným zmenám nedošlo.

Sprievodná dokumentácia:

Plagáty v elektronickej podobe č. 9

MIESTNY ODBOR MATICE SLOVENSKEJ

Dňa 10. marca tohto roku sa konalo Valné zhromaždenie MO MS v Brezne, na ktorom jeho predsedníčka PhDr. Ing. **Ivana Kružliaková**, PhD. predložila správu o činnosti organizácie za posledné 3 roky: 2010 - 2012. Na začiatku tohto roku má matica 391 členov. Kolektívnymi členmi sú Chrámový zbor apoštola Pavla, Brezno, Spevácky zbor mesta Brezna, Divadelný súbor Jána Chalupku, Brezno ZŠ s MŠ K. Rapoša, Pionierska 4, Brezno, Okresná organizácia SNS, Brezno. Výbor tohto roku – od valného zhromaždenia pracuje pod vedením predsedníčky PhDr. Ing. **Ivana Kružliaková**, PhD., podpredsedom je: **Mária Macul'ová**, tajomníčkou **Mária Horáčková**, pokladníkom **Margita Vančová**. Funkciu kronikárky vykonáva **Alžbeta Prepletaná**, zapisovateľkou Mgr. **Jana Martančíková**. Styk s verejnosťou má na starosti Ing. **Milan Kováčik**, **Zdenka Števková**. Členmi výboru sú aj MUDr. **Emília Bučková**, Ing. **Matej Černák**, **Miloš Ryšian**, **Mária Vančová**. Valné zhromaždenie schválilo aj nové stanovy MO MS.

Skupina mladých ľudí založila ešte v roku 2011 *odbor mladých matičiarov*. Každoročne si členovia MO Matice slovenskej pripomenuli slávnostnejšou chvíľou pri našej lipke „Deň ústavy“, ktorej je už niekoľko rokov hlavným organizátorom. Naďalej pod vedením **Mateja Černáka** pracoval *hudobno-spevácky krúžok*. Vznikol z vlastnej iniciatívy dobrovoľníkov – matičiarov. Jeho poslaním je zachovanie národného kultúrneho dedičstva v hudobnej oblasti. zbieranie slovenských, príp. staroslovienskych piesní aj s

notami. Pri MO MS aktívne pracoval *Klub Maroško* pod vedením jeho predsedu. **Milana Kováčika**, ktorý obohacuje činnosť organizácie, svoju činnosť zameriava aj na mladých ľudí. Spomienkové stretnutia matičiarov boli venované mnohým významným osobnostiam: Mnohé z týchto podujatí boli zorganizované s odbornými pracovníkmi Horehronského múzea v Brezne, ktorí svojim odborným a profesionálnym prístupom pripravili zaujímavé a kvalitné spomienkové stretnutia. Podujatia tohto typu v našom meste organizuje prevažne MO MS a tým sa snaží pripomínať všetkým našich slovenských dejateľov, či iné osobnosti, ktoré pomáhali rozvoju Slovenska v rôznych obdobiach svojho života počas celej existencie Matice. Činnosť MO MS bola rôznorodá: odborné prednášky, oslavné podujatia, ktoré prekročili hranice mesta i okresu, ale aj literárne, hudobné, či športové podujatia. Boli aj veselé podujatia, kde si mohli zasmiať, zatancovať, no najmä zabudnúť i na každodenné starosti a stretnúť sa s blízkymi ľuďmi, ktorých spájajú matičné myšlienky.

KLUB MARTINA RÁZUSA - MAROŠKO

V meštianskom dome na breznianskom námestí sa 14. februára uskutočnilo už 7. Valné zhromaždenie Klubu Martina Rázusa - Maroško pri Miestnom odbore Matice slovenskej. Zúčastnilo sa ho 31 členov zo 43 člennej základne. Pozvanie prijala aj čerstvá vedúca Oblastného pracoviska MS **Mária Horáčková**. Výročnú správu o činnosti predniesol jeho predseda **Milan Kováčik**, v ktorej hodnotil ako im darilo v roku 2012 naplniť svoj hlavný cieľ - uchovávať a propagovať odkaz života a diela Martina Rázusa ako aj ďalších kultúrnych dejateľov spojených s mestom Breznom. Klub rozvinul blízku spoluprácu so Spolkom Martina Rázusa v Liptovskom Mikuláši a všetkými mestami a obcami, v ktorých počas svojho plodného života pôsobil Martin Rázus. Spoločne sa zapojili do celoslovenského cyklu Letokruh Martina Rázusa - cyklu duchovných, kultúrnych, vzdelávacích a športových aktivít.

ZDRUŽENIE ZABER

ZaBeR je združenie aktívnych občanov. Jeho cieľom je oživiť záujem obyvateľov o dianie v meste a aktívne sa na ňom podieľať. Združenie začalo s aktivitami len tohto roku. Za krátky čas však už stihlo zorganizovať niekoľko akcií. Všetko to začali traja

kamaráti, z ktorých každý prežil istý čas mimo Brezna, či už v iných mestách Slovenska alebo v zahraničí.. Oficiálne združenie vzniklo v apríli toho roka, hoci čínorodé bolo už skôr. Prvé aktivity robili už v zime, napríklad pripravili klzisko na Mazorníkove. Každý piatok večer si v rámci letného kina mohli ľudia pozrieť v mestskom parku jeden z troch vybraných filmov. Premietaný film vzišiel z internetového hlasovania. Na výbere filmu sa teda aktívne mohol podieľať každý. V priebehu leta sa konali už tri inline jazdy ulicami nášho mesta. Koncom augusta sa konala zaujímavá športová akcia – *Beh nočným Breznom*, kde si svoje natrénované kilometre a bežecké schopnosti preverili bežci na 7, 7 km dlhej trati.

Sprievodná dokumentácia:

Plagáty v elektronickej podobe č. 10

BOMBURA KLUB

Zo súkromných zdrojov je financovaná činnosť klubu, ktorý je naďalej známym centrom alternatívnej kultúry. Klub je reprezentantom celého regiónu a pre jeho dlhoročné renomé ho dnes vyhľadávajú aj najväčšie české a slovenské hviezdy, no nezriedka sa tam prezentujú aj telesá, ktoré sú známe v rámci celej Európy. Majiteľ **Marián Pavúk** prevádzkuje toto výnimočné miesto horehronskej kultúry presne 20 rokov. Tohto roku získal Cenu mesta Brezna. V „Bombure“ hrali nielen naše známe mená ako *Bez ladu a skladu*, *Chiki-likí tua*, *Vladimír Mišík*, *Andrej Šeban*, *Psí vojáci*, *Jaroslav Hutka*, *Vladimír Merta*, *Fermáta*, *Karpatské chrbáty*, ale aj *Jacek Pelc a Elektríc trio (Poľsko)*, *Steamboat Switzerland (Švajčiarsko)*, *Maya Quartet (Francúzsko)* či *Peter Cardarelli (USA)*. Tento rok tu mala vystúpenie džezová speváčka z Južnej Afriky, punková skupina z Arménska či trashová kapela z Južnej Kórey.

Sprievodná dokumentácia

Plagáty v elektronickej podobe č. 11

SÍRIUS KLUB

Súkromný klub vznikol v roku 2008. Je na Nábřeží dukelských hrdinov, súkromný podnikateľ ho po rekonštrukcii zriadil v objekte bývalej Sokolovne. Konajú sa tam hlavne diskotéky a iné zábavné podujatia pre mládež.

PRINTOVÉ MÉDIÁ

TÝŽDENNÍK HOREHRONIE

V roku 2013 vyšlo 50 čísiel Horehronia. Noviny vychádzajú nákladom 4 tisíc kusov, priemerná remitenda je 17 percent. Redakcia pracuje pod vydavateľom – spoločnosťou Petit Press, zamestnávateľom je mestské kultúrne stredisko. V redakcii My Horehronie sú zamestnané dve redaktorky, Jedna pracovníčka sa venuje inzertnej, reklamnej a administratívnej činnosti, spolupracuje so sieťovým vydavateľom pri distribúcii novín cez kamelotov a predplatení týždenníka MY Horehronie. Cena novín ostala nezmenená - 0,40 eura/ks, pre nových predplatiteľov 0,35 eura/ks. Tržby z predaja novín a náklady na tlač, dopravu a distribúciu novín znáša sieťový vydavateľ - . Petit Press. Tržby z inzercie, o ktorú klienti požiadajú priamo v redakcii Horehronie, sú tržbami regionálneho partnera - mestského kultúrneho strediska. Redakcia Horehronie v roku 2013 mala tržby z reklamy aj za predaj nižšie ako v roku 2012. Priemerná mesačná tržba v redakcii je 3250 eur.

MESAČNÍK KAM V BREZNE

Malá farebná brožúrka vychádza nákladom tritisíc kusov s podtitulom – *za kultúrou, športom a zábavou v okrese* - pravidelne mesačne od roku 2010. Distribuuje sa na miesta najväčšieho zhromažďovania ľudí, najviac je v Turisticko-informačnej kancelárii, kde je k dispozícii návštevníkom, turistom aj domácim obyvateľom. Vydavateľom je súkromná osoba **Jakub Korytiak** z Brezna.

Sprievodná dokumentácia

Mesačníky , 12 kusov, elektronicky

Podujatia a udalosti

SENIORI Z BREZNA

Dôchodcovia, ktorí sa aktívne zapájajú do činností mestského denného centra, predstavili v stredu, 6. februára, na fašiangovom stretnutí svoje prvé CD. Krstným otcom sa stal primátor mesta a krstnou mamou riaditeľka umeleckej školy. Seniori v Brezne nezaháľajú a sú učebnicovým príkladom toho, ako sa dá aktívne a plnohodnotne prežiť obdobie vo vyššom veku. V *Dennom centre Prameň* sa denne zapájajú do záujmových činností. Popri počítačových, maliarskych, tanečných a mnohých iných aktivitách, si

breznianski seniори počas minulého roka zaumienili nahrať vlastný disk s piesňami, ktoré si radi a často spievajú. Myšlienka sa stala skutočnosťou a počas leta začali pracovať na výrobe hudobného záznamu. Spevácku zložku, ktorá pri dennom centre funguje už deväť rokov a má 33 členov, hudobne sprevádza na akordeóne pani **Eva Brucháčková** a diriguje pani **Mária Scherérová**. Naši spievajúci seniори svojimi vystúpeniami pravidelne reprezentujú mesto v zariadeniach sociálnych služieb, ale aj na rôznych priateľských návštevách v regióne. Hudobný nosič vznikol aj vďaka finančnej podpore Partnerstva sociálnej inklúzie okresu Brezno, prostredníctvom projektu „*Seniори seniorom*“.

KNIHA BREZNIANSKEHO RODÁKA

V predposledný februárový piatok v Bombura klube uviedli do života najnovšiu knihu breznianskeho rodáka **Petra Urbana** s názvom *Ďumbier - najvyšší z Nízkyh..* Autor študoval na Lesníckej fakulte Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene a pôsobil ako zoológ vo viacerých organizáciách ochrany prírody, na vrchole Ďumbiera stál už mnohokrát. A nielen kvôli výskumu. Ďumbier je mimoriadne malebný a pozoruhodný vrch. Nie nadarmo je hlavným hrdinom jeho novej knihy. Kniha Ďumbier – najvyšší z Nízkyh sumarizuje informácie o dejinách a názve vrchu, o zaujímavostiach živej a neživej prírody, osídlení a tradičnej kultúre v okolí, o jeho návštevníkoch a dobyvateľoch od valachov až po horolezcov, o histórii tunajšej turistiky a výstavbe chát, ako aj o ľudovej slovesnosti, ktorá sa k tomuto miestu neodmysliteľne viaže.

Do poslednej chvíle autor tajil, kto bude krstným otcom. Prekvapenie sa znásobilo, keď boli hneď dvaja. Bývalý učiteľ Ladislav Jorčík a priekopník horolezectva, turistiky a zakladajúci člen Horskej služby v Nízkyh Tatrách Matej Chovanec. Na pódiu v Bombura klube, ktorý si autor nie náhodou vybral pre spojitosť s multimedialným festivalom Ďumbierfest, samozrejme nechýbal riaditeľ Vydavateľstva Matice slovenskej Stanislav Muntág. Knižku pokrstili výluhom z horca bodkovaného a voňavým ihličím kosodreviny.

Sprievodná dokumentácia

Plagát v elektronickej podobe č. 12

DEŇ UČITEĽOV

Pri príležitosti Dňa učiteľov sa v obradnej sieni mestského úradu v Brezne poďakovali pedagogickým aj nepedagogickým zamestnancom. Členky Zboru pre občianske záležitosti mesta Brezna Človek – človeku opäť pripravili pekný program. Tentokrát ho venovali deviatim zamestnankyniam breznianskych škôl, ktoré sa v tomto roku dožívajú významných životných jubileí. Slávnostnú chvíľu spríjemnili básňami, hudbou a piesňami žiaci zo Základnej umeleckej školy v Brezne. Prácu pedagogických a nepedagogických zamestnancov ocenil aj poslanec mestského zastupiteľstva Ján Pampurík, ktorí sa prítomným dámam prihovoril. Všetkým poďakoval za náročnú, namáhavú a obetavú prácu pri výchove a vzdelávaní mladej generácie, ktorá v breznianskych školách nachádza múdrosť, pochopenie a druhý domov. Slávnosť spečatili oslávenci zápisom do pamätnej knihy.

ZLATÝ SLÁVIK

XIII. ročník prehliadky detí materských škôl v speve slovenských ľudových piesní - Brezniansky Zlatý slávik. sa konal dňa 9. apríla na pôde ZUŠ v Brezne. Stretli sa tu deti materských škôl okresu Brezno na prehliadke v speve slovenských ľudových piesní Brezniansky Zlatý slávik. XIII. ročníka sa zúčastnilo 14 detí z celého okresu Brezno.

VÝROČIE VZNIKU SPEVOKOLU

V rímskokatolíckom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Brezne sa 11. apríla uskutočnil Slávnostný sakrálny koncert Speváckeho zboru mesta Brezna pri príležitosti 35. výročia jeho vzniku. Zbor pod dirigentskou taktovkou Milana Pazúrika a Zuzany Giertlovej na organe sprevádzala Gabriela Pravotiaková. Na koncerte sa ako hosť predstavila sólistka Zuzana Uhríková z Brusna, ktorá je známa aj ako sopranistka vokálneho zoskupenia OTTO VOCE v Banskej Bystrici. V posledný aprílový deň sa v spoločenskej sále hotela Ďumbier sa uskutočnil Slávnostný jubilejný koncert Speváckeho zboru mesta Brezna pri príležitosti 35. výročia jeho vzniku. Po koncerte bolo v slávnostné stretnutie, na ktorom jeho účastníkom odovzdali pamätné listy k okrúhlemu výročiu tohto speváckeho telesa. Zbor dirigoval prof. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc. a na organe ho

sprevádzala PaedDr. Gabriela Pravotiaková. Koncert sprievodným slovom sprevádzala Mgr. Mária Poláková

Spevácky zbor mesta Brezna vznikol v roku 1978 ako Komorný ženský zbor pri Mestskom osvetovom stredisku v Brezne. V rámci osláv 10. výročia jeho vzniku bol premenovaný na *Spevácky zbor mesta Brezna*. Vo svojom repertoári má skladby všetkých štýlových období vrátane populárnych a ľudových piesní. Svoje nahrávky má i v Slovenskom rozhlase, na profilovej audiokazete a CD z jubilejného koncertu. Je držiteľom mnohých ocenení. Slovenské interpretačné umenie reprezentoval na viacerých domácich a zahraničných festivaloch (Taliano, Francúzsko, Rumunsko, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko, Srbsko, Nemecko, Grécko a Česká republika).

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 13

DEŇ RÓMOV

V stredu, 17. apríla sa už po druhý krát stretli Rómovia z Brezna a okolia, aby si spoločne tancom, hudbou a spevom pripomenuli Medzinárodný deň Rómov. Mestským kultúrnym strediskom v Brezne sa v stredu dopoludnia rozliehali tóny piesní a sprievodnej hudby k rôznym tancom. Takto si pripomínali Rómovia svoj deň, ktorý im zorganizovalo Mesto Brezno a terénni sociálni pracovníci v spolupráci s Komunitným centrom Plamienok. Moderátorom bol žiak Špeciálnej základnej školy v Brezne – Patrik Pustaj, ktorý je šiestakom s výborným prospechom. Medzi hosťami privítali špeciálne pána Baloga a pána Oláha z Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity Slovenskej republiky. Deň Rómov oficiálne otvorila ľudová hudba Náture Rómskou hymnou. Po nej nasledovali vystúpenia s rôznou tematikou. V sprievodnom slove odzneli informácie a fakty o histórii Rómov vo svete aj v Brezne. Prítomní sa dozvedeli, že tento kočovný národ pochádza z národa indického, o čom svedčí aj podobný jazyk. V Brezne sa prví „cigáni“ objavili v roku 1735 a vynikli najmä kováčskym umením. Dnes je ich v Brezne okolo dvetisíc.

SENIORI FS MOSTÁR

Seniori Folklórneho súboru Mostár oslávili desiate výročie založenia. Na galaprograme v piatok 19. apríla tancom, spevom a hudbou v sále Mestského domu kultúry

v Brezne vytvorili úžasnú atmosféru. Seniori tohto súboru sú dôkazom toho, že tancovať sa dá v každom veku. V ich prípade to nie je rozhodujúce, pretože pri príležitosti 10. výročia svojho založenia predviedli bravúrne výkony. Svedčili o ich vzťahu k ľudovému tancu, spevu a hudbe. Galaprogramom *Ako za mladi* si spolu s divákmi pripomenuli časy minulé a prostredníctvom perfektne pripraveného programu si zaspomínali na tých, ktorí v Mostári dlhé roky pôsobili. Zároveň predstavili generáciu tanečníkov, prinášajúcich hravosť a radosť svojším prejavom tanca nielen z Horehronia a z Čierneho Balogu, ale aj zo vzdialenejších regiónov Slovenska.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 14

DEŇ MATIEK

Symbolickú míľu pre svoju mamu prešlo v rámci deviateho ročníka podujatia *Míľa pre mamu* 14 192 ľudí v 40 miestach Slovenska. Organizovala ho Únie materských centier. Podujatie ku Dňu matiek sa uskutočnilo v príjemnej atmosfére. Materské a rodinné centrá pripravili pre účastníkov na jednotlivých pódiiach súťaže, hry a program pre celé rodiny.

Podujatie *Míľa pre mamu* sa uskutočnilo v Brezne 11. mája na námestí pri príležitosti Dňa matiek. Hlavným organizátorom tohto podujatia bolo materské centrum Slniečko Brezno. Pre deti boli pripravené atrakcie – skákací hrad, ako aj súťaž v šprinte bábätiok na zelenom koberci, ktoré zabezpečil Mestský športový klub Brezno.

NOCI MÚZEÍ A GALÉRIÍ

Horehronské múzeum počas celoslovenskej aktivity *Noc múzeí a galérií* pripravilo podujatie v sobotu 18. mája. Program organizovali v spolupráci s Divadelným súborom Jána Chalupku v Brezne, ktorý tohto roku oslavuje deväťdesiatku. Štúdio mladých pripravilo program pre deti. Vo dvorane sa konal literárny večierok. Po živých vstupoch na nádvorí sa návštevníci presunuli na vernisáž výstavy *Naozaj 90*, ktorá bola venovaná jubileu novodobej existencie divadla v Brezne. Slávnostne ju otvoril predseda divadelného súboru **Gabriel Obernauer**. Výstava ponúkla v historickom priereze nahliadnúť do bohatej činnosti súboru, do veľmi pestrého repertoáru, do zákulisia priprav inscenácií, do prístupov

jednotlivých režisérov. Podujatie vyvrcholilo divadelným predstavením *Večne živým Kocúrkovom alebo Ako sme si Jána Chalupku uctili* od mladého autora Michala Réckyho.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.7

Plagát v elektronickej podobe č. 15

BOMBUROVA ŠABLĽA

V synagóge sa v prvú júnovú sobotu uskutočnilo vyhodnotenie 18. ročníka medzinárodnej súťaže kresleného humoru a satiry O Bomburovu šablľu 2013 na tému *Seniori a dnešok*. Do súťaže prišlo 358 prác od 167 autorov z Belgicka, [Bulharska](#), Českej republiky, Číny, Grécka, Macedónska, Nemecka, Poľska, Rumunska, Ruska, Srbska, Turecka, Ukrajiny, Uzbekistanu a Slovenska. V kategórii do 15 rokov (prišlo 119 kresieb od 114 autorov) odborná porota prvé miesto udelila **Karolovi Dráfiemu** z Nových Zámkov. Okrem toho čestné uznanie získal aj **Andrej Krištof** z Brezna – Mazorníkova. Víťazi v tejto kategórii boli ocenení aj jednodňovými voľnými rodinnými cestovnými lístkami na Čiernohronskú železničku v Čiernom Balogu. Víťazom hlavnej kategórie nad 15 rokov sa stal **Andrej Mišánek** z Popradu.. Ocenenia najúspešnejším karikaturistom odovzdali primátor mesta Brezna **Jaroslav Demian** a viceprimátor **Ján Račák**. Súčasťou vyhodnotenia súťaže bola aj vernisáž najúspešnejších prác, na ktorej boli prítomné aj delegácie partnerských miest z Poľska, Rumunska, Francúzska, Srbska a Českej republiky, ktorí sa v našom meste zúčastnili medzinárodného podujatia Partnerské dni – *Aktívni seniori v Európe*. Vernisáž spestrilo vystúpenie členov breznianskeho Denného centra Prameň a skupina historického šermu Berezun.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.8

Plagát v elektronickej podobe č. 16

NÁŠ TRH

Záhrada Bombura klubu ožila počas v sobotu 22. júna netradičným podujatím. Premiéru tu mal jarmok výrobkov miestnych remeselníkov a umelcov. Myšlienka zorganizovať Náš TRH sa zrodila v hlave Bratislavčanky Iny Budovskej, ktorá momentálne

žije v Braväcove. Šancu odprezentovať svoje výrobky a najnovšiu tvorbu využilo dvadsaťpäť domácich predajcov a umelcov. Dalo sa tu nájsť naozaj všetko od maľovaného hodvábu cez výrobky z dreva a textilu, rôzne druhy šperkov, maľby, grafiky, nechýbal domáci chlieb, ovčie syry, žinčica, medovina ani kotlíkový guláš. Oprava bicykla tu vyšla dokonca len na jediné euro. Celodenný program odštartovala ranná jóga v mestskom parku, nasledovali prednášky a diskusie o zdravej výžive a večerný koncert Richarda Ciferského a Petra Luhu. Návštevníci si mohli kúpiť kvalitné domáce výrobky, každý z nich dostal možnosť vyjadriť svoj názor a označiť na mape Brezna, čo sa im v meste páči a čo naopak nie. Iniciátormi občianskej mapy boli poslanci mestského zastupiteľstva **Petra Dzurmanová a Ján Králik.**

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečínok č.9

Plagát v elektronickej podobe č. 17

NOVÝ SLOVENSKÝ REKORD

V piatok 21. júna sa na breznianskom námestí konalo zaujímavé kultúrne podujatie. Plocha okolo veže a pódia bola plná detí. Súčasťou podujatia bola súťaž žiakov základných škôl „*Brezno očami detí*“, na tému „*maľujeme spolu, čo je v Brezne naj...*“ Počas súťažného dňa vystúpili na pódium spevácke zbory Slniečko a Úsmev, sláčikový orchester, vokálno – inštrumentálna skupina Hronka, akordeonovo – keyboardový súbor, detský dychový orchester a ďalšie talentované deti zo ZUŠ v Brezne. Prítomnému obecnstvu sa predstavili aj najúspešnejší interpreti speváckej súťaže Slávik Horehronia. Na záver tohto ojedinelého podujatia v Brezne vystúpila country skupina Vodopád.

Tento deň však bol pre mesto výnimočný pre iný dôvod. Známemu breznianskemu karikaturistovi a ilustrátorovi **Petrovi Zifčákovi** sa podarilo prekonať rekord svojho kolegu Vladimíra Pavlíka z Nového Mesta nad Váhom, keď na námestí na ploche o rozmeroch 3,5 x 6,9 metrov namaľoval najväčší kreslený vtíp na Slovensku. Dovtedy síce uverejnil takmer 4000 kresieb a ilustrácií v rôznych slovenských a zahraničných periodikách, ale nikdy nič podobné neskúšal. Za sedem hodín sa mu podarilo nakresliť plnofarebný vtíp na ploche 24,15 m², čím pridal k existujúcemu rekordu 1,56 m². Komisár Knihy slovenských rekordov Igor Svítok mu odovzdal certifikát, ktorým potvrdil svoj verdikt. Mesto Brezno sa

tak v histórii slovenských rekordov zapísalo do databázy už po tretíkrát. Prvým rekordom bola najdlhšia klobása a druhým štafetové pitie piva.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.10

Plagát v elektronickej podobe č. 18

KOSENIE MÔCIKOVEJ LÚKY

Kto neprišiel, môže banovať. Na Môcikovej lúke v Zadných Halnoch sa uskutočnilo skvelé podujatie, ktoré zorganizovalo občianske združenie *Jasienok* v spolupráci s mestskými organizáciami. Konalo sa v predposlednú júnovú sobotu vládla tu veselá nálada. Na lúke pod hlavnou cestou súťažili kosci, hrala ľudová hudba a rozvoniaval guľáš. Po majstrovstvách Pohorelej a sveta v kosení prišli o týždeň na rad majstrovstvá Horehronia. S nápadom uskutočniť podujatie prišli členovia z občianskeho združenia *Jasienok* pod vedením **Erika Duhana**. Tradičným zimným podujatím *Jasienkárov* v spolupráci s Mestským športovým klubom, Mestským kultúrnym strediskom v Brezne a Lesmi mesta Brezno sú krnohové preteky vo Vagnári. Letným sa po výborných ohlasoch súťažiacich aj divákov stane kosenie Môcikovej lúky.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.11

Plagát v elektronickej podobe č. 19

LAVIČKOVÉ SYMPÓZIUM

Na netradičnom lavičkovom sympóziu sa zišli umelci z celého Slovenska od 16. do 18. augusta v našom meste. Vytvárali tu umelecké diela – lavičky, ktoré mali nielen úžitkovú, ale aj umeleckú hodnotu, bez nároku na odmenu. Okoloidúci záhrady Bombura klubu v Brezne mali možnosť počas celého víkendu sledovať, ako ruky odborníkov menia prírodnú surovinu na umelecké dielo. Výsledkom práce desiatich sochárov, rezbárov a výtvarníkov z celého Slovenska boli netradičné drevené lavičky. Obdivuhodné je, že ich vyrobili bez nároku na odmenu a hotové darovali obyvateľom mesta. Pozvanie na sympóziu prijal aj známy výtvarník František Guldan, ktorý začal turné po Slovensku s prvou zastávkou v Brezne. Odborným garantom sympózia bol **Juraj Mucha** z Pohronskej

Polhory, ktorý skúsenosti nazbieral na Slovensku aj v Čechách. Drevené lavičky osadili na nábreží Hrona neďaleko železničnej stanice. V Brezne je to obľúbená lokalita, ktorú vyhľadávajú na prechádzky a oddych všetky vekové kategórie. Organizátorkou sympózia bola poslankyňa Mestského zastupiteľstva v Brezne **Petra Dzurmanová**. Sympóziu sa uskutočnilo vďaka sponzorom.

PODAJME SI RUKY

Na breznianskom námestí sa 18. septembra uskutočnil 4. ročník podujatia *Podajme si ruky*. Akcia sa uskutočnila za podpory Banskobystrického samosprávneho kraja. Podujatie bolo určené ľuďom so zdravotným postihnutím, ich rodinám, známym, ale aj všetkým, ktorí im pomáhajú. Cieľom podujatia bola prezentácia firiem a organizácií s produktmi či službami pre zdravotne postihnutých v okrese Brezno. Na začiatku podujatia sa prítomným prihovarila prednostka Mestského úradu v Brezne **Ivana Kružliaková**. Najviac sa páčili ukážka chôdze s vodiacim psom a písanie Braillovým písmom. Podobne ako minulý rok, aj teraz bola možnosť vyskúšať si simulačné okuliare a chôdzu s bielou palicou, ale aj nalievanie vody s pomocou indikátora hladiny. V rámci programu sa na pódiu predstavila spevácka skupina Rozmajrín pri OZZP v Brezne, tanečná skupina Ajka, nevidiaci Ondrej Petro s hrou na akordeóne a speváčka Daša Kulifajová. Vyvrcholením podujatia bolo ocenenie tých, ktorí boli ústretoví k zdravotne postihnutým v zmysle Vyhlásenia o spolupráci pri znižovaní bariér pre zdravotne postihnutých spoluobčanov a návštevníkov mesta, ktoré vydalo mesto Brezno v roku 2010. V rokoch 2010 – 2012 bolo ocenených 32 subjektov, ku ktorým tento rok pribudli ďalšie. a to: Slovenská sporiteľňa a.s. Brezno, Okresný súd Brezno, Okresná prokuratúra Brezno, ZŠ s MŠ MPČĽ, Relax centrum pri Soľnej jaskyni, Opravovňa obuvi a tašiek, Krajčírstvo, úpravy a opravy odevov EKK, reštaurácia Alibaba, Výrobné družstvo Vzor - závod Brezno a Lions club.

Mesto Brezno získalo sošku Oskar bez bariér za rok 2012, ktoré mu udelilo Združenie miest a obcí Slovenska. V máji tohto roka toto ocenenie v divadle Andreja Bagara v Nitre prevzal primátor mesta.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.12

Plagát v elektronickej podobe č. 20

DIVADELNÁ CHALUPKA

Inšpiratívny festival Divadelná Chalupka 2013 (ktorý sa uskutoční v Brezne a Hriňovej v dňoch 18. – 21. septembra, si počas tohtoročného IX. ročníka pripomenul 90. výročie novodobej činnosti Divadelného súboru Jána Chalupku (DSJCH) mesta Brezno. Festival organizuje Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici. Hralo sa aj v obciach Polomka, Čierny Balog a Podbrezová.,,Pripravené boli sme programy pre širokú škálu divákov – od detského diváka, cez mládež až po náročných milovníkov divadla. Breznianski ochotníci festival otvorili v Polomke, kde sa predstavili inscenáciou slovenskej autorky Katky Hitzingerovej-Mišíkovej *Zabudla som*. Na breznianskej scéne sa predstaví Divadlo Zelenka zo Zvolena s Rozprávkou o hlúpej žene. Mladý divák si prišiel na svoje v breznianskej synagóge vo pri spoločnom programe breznianskych a hriňovských divadelníkov *Mladé monodrámy*. Tu sa predstavilo aj Divadlo mladých *Na Počkanie z Tlmáč*. To pripravilo v tejto sezóne inscenáciu inšpirovanú hrou Slawomira Mrożka, ktorú nazvalo *Stroskotanci*. Nakoľko festival sa nesie v duchu osláv 90. výročia novodobej činnosti DSJCH, aj jeho záver patril inscenácii *Zabudla som*. Herci ju zahrali v Hriňovej.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.13

Plagát v elektronickej podobe č. 21

VEREJNÉ ZBIERKY

V uliciach mesta Brezna sme mohli podporiť deti s duševnými poruchami a nevidiacich. Verejné zbierky organizovala Liga za duševné zdravie a Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Názory ľudí na finančnú podporu sú rôzne, na jednej strane radi pomôžu, no na druhej sú už z častých zbierok znechutení.

V dňoch 23. a 24. septembra si ľudia v uliciach mesta Brezna mohli kúpiť malú modrú nezábudku, ktorá je symbolom duševného zdravia. Dobrovoľným príspevkom tak podporili deti s boľavou dušou, na ktoré je tohtoročná kampaň zameraná. Nezábudku sme mohli za akýkoľvek finančný príspevok získať od študentov gymnázia či súkromnej pedagogickej a sociálnej akadémie, ktorí boli na stanovištiach pred obchodným domom, Tescom, alebo sa prechádzali v uliciach, a to pod dozorom Viery Lámerovej z miestneho

odboru Živena. Počas dvoch Dní nezábudiek v Brezne študenti vyzbierali 308,41 eura. Peniaze odovzdali Lige pre duševné zdravie, odkiaľ zašlú jednotlivým mestám 30 percent z vyzbieranej sumy. Do Brezna poputuje niečo cez 90 eur. Venovali ich Martinkovi Kubínimu z Brezna, ktorý je životom neľahko skúšaný v dôsledku zrakového a inak viacnásobného zdravotného postihnutia.

Po zbierke pre duševne chorých prišla na rad Biela pastelka, ktorej hlavným cieľom je pomôcť ľuďom s ťažkým zrakovým postihnutím. Pomôcť zrakovo postihnutým sme mohli v stredu 25. septembra. Stačilo, ak sme od dobrovoľníkov oblečených v tričkách s nápisom Biela pastelka a v rukách so zapečatenou pokladničkou, kúpili spinku s vyobrazením ceruzky za symbolické euro. V Brezne sa ich podarilo predáť 177. Výnos zo zbierky použili na výuku práce s technicky náročnou pomôckou, ktorá prebieha v Materskej škole na Mazorníkove. Na výučbu dostávajú zrakovo postihnutí príspevok od štátu, no najskôr musia absolvovať test a dokázať, že sú spôsobilí robiť na počítači. Výhodou je, že klienti z nášho okresu Brezno už nemusia chodiť do Banskej Bystrice.

HOREHRONSKÉ SLÁVNOSTI ZBOROVÉHO SPEVU

V dňoch 3. až 6. októbra sa konal v Brezne festival speváckych zborov s medzinárodnou účasťou. Prehliadka vokálneho majstrovstva speváckych zborov má svoju históriu, ktorá sa začala písať v roku 1994. Konajú sa v Brezne každý druhý rok. Horehronské slávnosti zborového spevu sa uskutočnili už po jedenásťkrát, a to pod režisérskou taktovkou umeleckého vedúceho a dirigenta Speváckeho zboru mesta Brezna profesora **Milana Pazúrika**. Počas uplynulých desiatich ročníkov v Brezne privítali 82 vokálnych telies, z toho 65 domácich a 17 zahraničných. Organizátori mesto Brezno, Mestské kultúrne stredisko, Miestny odbor Matice slovenskej a Spevácky zbor mesta Brezna pripravili kvalitný program.

Na prvom festivalovom koncerte vo štvrtok 3. októbra sa v Rímskokatolíckom kostole sv. Dona Bosca na Mazorníkove predstavilo päť kolektívov - Chrámový spevácky zbor Juventus Brezno, Miešaný spevácky zbor Collegium Cantus Banská Bystrica, miešaný spevácky zbor Domovina Braväcovo, Spevácky zbor mesta Brezno a Chrámový miešaný spevácky zbor pri rímskokatolíckom kostole v Krupine. Vystúpenia v sále hotela Ďumbier a v mestskom dome kultúry okrem niektorých z nich oživil aj miešaný spevácky zbor

Gloria Deo z Bytče a hosť prehliadky Miešaný spevácky zbor Tilia Stará Pazova zo srbskej Vojvodiny. Festival je nesúťažnou prehliadkou domácich a zahraničných zborov, ktoré dopĺňajú aj rôzne sprievodné podujatia, ako sú výchovné koncerty, prijatie zástupcov zboru u primátora Brezna Jaroslava Demiana, návšteva Čiernohronskej železnice, Lesníckeho skanzenu vo Vydrove a účinkovanie zborov na nedeľných liturgiách v miestnych kostoloch.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 22

CHALUPKOVO BREZNO

V dňoch 11. - 13. októbra sa v Brezne stretli pedagógovia zo Slovenska aj zo zahraničia, ktorí súťažili v umeleckom prednese, hre na hudobnom nástroji či v tvorbe dokumentárnych filmov. Súťažiacich, hodnotiacu porotu, členov organizačného výboru a vzácných hostí v obradnej sieni mestského úradu privítal primátor mesta Jaroslav Demian. Hold vzdal Čestnému občanovi Brezna profesorovi Ľudovítovi Petránškemu, ktorému venovali 46. ročník prehliadky umeleckej tvorivosti učiteľov. Po slávnostnom otvorení účastníci položili kvety k pamätníku Jána Chalupku a navštívili výstavu s názvom *Pocť profesorovi Ľudovítovi Petránškemu v Horehronskom múzeu*, kde mu osobne zablahoželali aj k jeho životnému jubileu. Spoločnosť pre vedu a vzdelávanie Pansophia formou divadelných predstavení ponúkla učiteľom svoje produkty, ktoré ich na hodinách môžu priblížiť svojim žiakom. Druhý deň bol už vyhradený pre súťaže v jednotlivých kategóriách, ktoré účastníci absolvovali v gymnáziu, hotelovej akadémii a v základnej umeleckej škole.

Výsledky Chalupkovho Brezna

Najúspešnejší súťažiaci z mesta Brezna

Umelecký prednes - strieborné pásmo - **Alena Pásztorová**, ZŠ s MŠ Karola Rapoša Brezno

Hudobná tvorba - strieborné pásmo – hra na hudobnom nástroji - komorné zoskupenie ZUŠ Brezno a ZUŠ Heľpa Anna Švoňavová, Zuzana Šoltésová, Natália Lema, Jozef Peruňský

Tvorba PC vzdelávacích a prezentačných programov, umelecko-dokumentárnych videofilmov - strieborné pásmo: Alena Pásztorová, ZŠ s MŠ K. Rapoša Brezno.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 23

VÝROČIE ZALOŽENIA FOLKLÓRNEHO SÚBORU

Detský folklórny súbor *Šťastné detstvo* oslávil tohto roku 35.výročie svojho založenia. Oslavy sa konali počas dvoch dní – 18. a 19. októbra v Mestskom dome kultúry. Vynikajúco pripravená scéna s dreveným domčekom, dreveným plotom, profesionálnym osvetlením a ozvučením, k tomu dvojhodinový program v podaní skvelých tanečníkov, spevákov a hudobníkov vtiahli divákov do atmosféry tradícií počas štyroch ročných období. Diváci videli vystupovať malých aj veľkých, od nebojácnych štvorročných húšatiek až po stredoškolákov, ktorí na výročí tancovali poslednýkrát a s detským súborom sa lúčia. Pozdraviť milovníkov folklóru prišli aj bývalí členovia, niektorí tomuto umeniu ostali verní a venujú sa mu na dalejšie, či už profesijne alebo vo voľnom čase. Do Brezna zavítali i hostia z českého Zlína, manželia z družobného folklórneho súboru Vonica Marcela a Ivo Urbanovi. Umeleckou vedúcou súboru je od jeho založenia **Angela Černáková**. Za 35 rokov sa v detskom súbore vystiedalo nespočetne veľa detí, jedny prichádzajú, druhé odchádzajú. Šťastné detstvo pracuje v súťasnosti ako občianske združenie, predsedníčkou je **Eva Vlčková** a organizačným vedúcim **Peter Varga**.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.14

Plagát v elektronickej podobe č. 24

NOVÁ WEBOVÁ STRÁNKA

Webové sídlo mesta sa koncom tohto roku zmenilo. Okrem zmeny dizajnu je na novej stránke väčšie množstvo informácií, ktoré sú prehľadne usporiadané. Obnova mestského webu vyšla na 1 768, 80 eur. Priemerná denná návštevnosť stránky brezno.sk je 570 klientov. Cieľom rekonštrukcie webového sídla mesta Brezna bolo poskytovať návštevníkom prostredníctvom piatich samostatných subportálov, resp. jednej titulky a štyroch podstránok, väčšie množstvo informácií s využitím nových prvkov, ako napríklad

banner na upútanie pozornosti čitateľa na konkrétnu udalosť, či dôležitú informáciu. Viac informácií sa na starú web stránku už nezmestilo. Predchádzajúce webové sídlo už kapacitne neumožňovalo navyšovať obsah a rozsah informácií pre klienta, čo je pre mesto prioritou. Navyše rozdelenie do samostatných podstránok umožňuje informácie usporiadať prehľadne a logicky tak, aby sa klient dostal k potrebnej informácii v čo najkratšom čase. Túto službu plní najmä rýchla voľba na titulke. Návštevník si priamo z titulnej stránky môže vybrať informácie, o meste, úrade, či odporúčaniach na voľný čas..

BREZNO V SPOMIENKACH

V Horehronskom múzeu 21. novembra pokrstili publikáciu 14 autorov o spomienkach na mesto a časy minulé, ktoré v ňom prežili. Od marca tohto roka sme mali možnosť zapojiť sa do literárneho projektu Brezno v spomienkach, cieľom ktorého bolo vytvoriť súbor zaujímavých príbehov z rôznych období. Iniciátorkou projektu bola poslankyňa Mestského zastupiteľstva v Brezne **Petra Dzurmanová**. V spolupráci s Horehronským múzeom sa preto rozhodli vyhlásiť projekt, v rámci ktorého príhody zaznamenal. Občania mali možnosť zasielať spomienky na život a výsledkom je 60-stranová publikácia, v rámci ktorej 14 autorov z celého Slovenska popisuje život v Brezne v historickom rozpätí takmer 150 rokov. Publikáciu *Brezno v spomienkach* uviedli do života a pokropili vodou zo Štefanovho prameňa Ján Weiss a Ivica Krištofová z Horehronského múzea, ktorí stáli pri jej zrode. Publikáciu distribuovala autorka – zostavovateľka na rôzne miesta, kde si ich občania mohli bezplatne vyzdvihnúť. Päťtisícový náklad bol už pred Vianocami v rôznych domácnostiach.

OSLAVY 90. VÝROČIA DIVADLA

Celý rok 2013 zasvätili breznianski divadelníci oslavám 90. výročia. Okrúhle jubileum začali oslavovať v polovici mája. V rámci podujatia *Noc múzeí a galérií* pripravili chalupkovci výstavu *Naozaj 90?*, ktorá mapovala ich históriu, činnosť, repertoár, ale aj zákulisie. Nič nezostali dlžní ani svojmu patrónovi a na jeho počesť v Horehronskom múzeu zahrli aj *Večne živé Kocúrko*. Počas kultúrneho leta oprášili titul *Zabudla som*, ktorý odohrali v synagóge, a začiatkom septembra sa s ním predstavili aj na pôde SND v rámci projektu *Doma v národnom*. S touto inscenáciou zožali úspech aj v posledný

októbrový víkend na Dňoch slovenskej kultúry v partnerskom meste Nový Bydžov. Hlavné oslavy deväťdesiatky však sústredili na 23. novembra, kedy sa k slovu dostala aj dlhoočakávaná divadelná premiéra. Novela *Staroba* od Mila Urbana si získala mladú hosťujúcu režisérku **Danku Turanskú** natoľko, že jej dramaturgiu ponúkla ochotníkom z Brezna na naštudovanie. *Staroba sa nás (ne)týka* bol názov novej inscenácie. Za deväťdesiat rokov sa v súbore vystriedalo niekoľko generácií hercov. Predsedom Divadelného súboru Jána Chalupku v jubilejnom roku je **Gabriel Obernauer**. Tento rok bol však pre divadelníkov aj smutný. Vo veku 68 rokov zomrel 19. augusta dlhoročný brezniansky ochotník, kultúrny pracovník a funkcionár divadelného súboru **Ladislav Vagaday** (*30. máj 1945 - +19.8.2013).

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.15

TRISTO ROKOV PIARISTICKÉHO KLÁŠTORA

Výstavba historickej budovy piaristického kláštora, v ktorej dnes sídli úrad štátnej správy, Okresný úrad v Brezne, bola ukončená v roku 1713. V tomto roku si tak pripomíname 300. výročie postavenia tejto kultúrnej pamiatky. Nepatrí síce k najstarším stavebným objektom v meste, prvenstvo pripisujeme Kaplnke Sv. Kríža na Bráničke, ktorá bola zachránená z rumoviska kostola po požari v roku 1779. Murovanú svätyňu, pristavenú ku kostolu v roku 1620, premenovali piaristi na Kaplnku Sv. Kríža a dnes je tak najstarším stavebným objektom v meste. V kaplnke je zachované pôvodné gotické okno, pochádzajúce zo svätyne druhého farského kostola postaveného po prvom veľkom požari v roku 1517, keď mesto vypálili majitelia Ľupčianskeho panstva. 300. výročie piaristického kláštora bolo motiváciou pre Turisticko-informačnú kanceláriu v Brezne, ktorá v spolupráci s Horehronským múzeom pripravila začiatkom decembra niekoľko podujatí, prostredníctvom ktorých chcela upozorniť širokú verejnosť na kultúrne bohatstvo mesta v pamiatkovej zóne. Realizovať túto myšlienku jej umožnilo aj ministerstvo kultúry, ktoré finančne podporilo projekt v grantovom programe nehmotné kultúrne dedičstvo. V kláštore a na rímsko-katolíckej fare bola inštalovaná stála expozícia z histórie objektov kultúrnych pamiatok a pamätihodností. Faktografické údaje poskytujú dostatok priestoru o konkrétnej tematike v súvislosti v historickom priereze. Dobové fotografie zase umožnia

transformovanie v čase, sprostredkovanie obrazových dojmov a dotvorenie predstavy o „zašlých časoch“ a veciach minulých. Do niektorých aktivít organizovaných v rámci tohto projektu zapojili organizátori aj mládež. Na workshope amatérskych fotografov na tému „Premeny mesta“ sa stretli s odborníkmi. Vymenili si vzájomné poznatky a skúsenosti, aby sa následne zapojili do fotografickej súťaže na tému „Pohľad na mesto v konfrontácii s historickými fotografiami“. Výsledkom stretnutí študentov Hotelovej akadémie, odboru manažmentu regionálneho cestovného ruchu s historikmi je vytvorená prezentácia, ktorú predstavili verejnosti v historickej budove. Zaujímavé boli aj prednášky a besedy s historikmi, súťaže a ankety na tému „Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti mesta“.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.16

Plagát v elektronickej podobe č. 25

BENEFIČNÝ KONCERT PRE DETSKÉ ODDELENIE

V nedeľu 24. novembra sa konal v mestskom dome kultúry druhý ročník benefičného koncertu pre Detské oddelenie Nemocnice s poliklinikou Brezno. Návštevníci si mohli pozrieť vystúpenia hudobníkov, spevákov a tanečníkov a zároveň prispieť na dobrú vec. Benefičný koncert oficiálne organizuje Detské a novorodenecké oddelenie Nemocnice s poliklinikou v Brezne pod záštitou riaditeľa **Antona Bučka** a primára **Norberta Surového** v spolupráci s mestským kultúrnym strediskom. Na organizácii podujatia spolupracuje aj **Pavel Ambros** s manželkou Zuzanou. Práve tá prišla s týmto nápadom. **Zuzana Ambrosová**, toho času na materskej dovolenke, je sekundárnou lekárkou na detskom oddelení v breznianskej nemocnici.

Na koncerte vystúpili Eva Wolframová, Danielka Švantnerová, Ľudová hudba Slančíkovci, Fáber Dance School, Silo a lampa sviet' a Michal Červienka. Vybrané finančné prostriedky boli použité na nákup bilirubinometra a CRP analyzátora.

DVADSAŤ ROKOV LESY MESTA BREZNA

Lesy mesta Brezno si v tomto roku pripomínajú 20. výročie novodobého založenia. Už polovicu profesijného života sa starajú o mestský majetok. Riaditeľom lesov je od roku ... Ing. **Milan Dolňan**. Pri príležitosti okrúhleho jubilea Lesy mesta Brezno usporiadali aj

niekoľko podujatí pre verejnosť. Prvou z nich bola výstava v Horehronskom múzeu s názvom *Breznianske lesy očami fotografov*, ďalšou *Rozlúčka s letom v lese*, ktorá je výsledkom dobrej spolupráce viac ako desiatky organizácií spojených jednou myšlienkou.

Oslavy tohto výročia vyvrcholili v piatok trinásteho na slávnostnej akadémii v mestskom dome kultúry, kde prijal pozvanie poslanec NR SR a primátor Brezna **Jaroslav Demian**, riaditelia obecných, mestských aj štátnych lesov, predstavitelia lesníckych organizácií z celého Slovenska, poslanci mestského zastupiteľstva, starostovia okolitých obcí, zástupcovia inštitúcií z Brezna, ako aj dodávatelia prác a odberatelia. Bránu do mestského domu kultúry tvorili malé smreký a v priestoroch pred vstupom do kinosály to žilo nielen hudbou zo Šťastného detstva, ale aj fotografiami mestských lesov či panorámou ich územia. Podujatie otvoril herec Vladimír Rohoň z Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene, ktorý akoby Jozef Dekret Matejovie písal cisárskej kancelárii vo Viedni list o starostiach, ktoré trápili lesníctvo nášho kraja pred dvesto rokmi. Ruky divákov roztlieskali Húsatká a Detvanci v podaní folkloristov zo Šťastného detstva či fujarista Ján Gallo z Mostáru. Veľký aplauz si vyslúžil profesor v oblasti lesníctva a srdcom oddaný folklóru Milan Križo. Aj napriek svojmu vysokému veku – 85 rokov, na základe dobrých vzťahov prijal pozvanie lesov Brezna a zaspieval pieseň *Vyleteli jarabice z doliny*. Publikum sa pridalo a spoločne urobili príjemnú bodku na záver slávnostného podujatia. Najväčší priestor v programe bol však vyčlenený na dokumentárny film *Lesov mesta Brezno* s názvom *Človek a les*. Jeden a pol rok ho natáčal kameraman **Miroslav Lubellan** s riaditeľom **Milanom Dolňanom**.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.17

Plagát v elektronickej podobe č. 26

ŠTUDENTI TANCOVALI MAZURKU

Približne 2 000 ľudí, najmä školákov, sa stretlo 9. septembra na námestí. Nešlo pritom len o stretnutie tunajších študentov, ale aj zahraničných. A prečo sa stretli? Aby spoločne zatancovali mazúrku. Okolo 2 000 breznianskych, rakúskych, nemeckých a nórske študentov prišlo na naše námestie s jasne stanoveným cieľom – hromadne zatancovať zoznamovací tanec – mazúrku. A podarilo sa im to. Študenti takto netradične

oslávili Deň Európy. Záštitu nad podujatím prebral primátor Brezna. Aj on sám sa zapojil do tancovania.

Podujatie vzniklo na základe projektu, ktorého autorom je Obchodná akadémia Prievidza. Študentom breznianskej Hotelovej a Obchodnej akadémie sa projekt zapáčil natoľko, že sa doňho rozhodli zapojiť. Spolu s mestom a Fáber Dance School sa teda podarilo zorganizovať jedinečnú akciu aj v našom meste. Brezno sa tak pripojilo k mestám Prievidza, Zvolen, Dolný Kubín, Senica na Hané, ktoré mazúrku hromadne tancovali v máji tohto roka. K tancovaniu sa pridali aj všetky breznianske základné školy vrátane základnej školy v Polomke. Cieľom podujatia bolo dosiahnuť účasť všetkých vekových kategórií, čo sa aj podarilo. Tancovali všetci od tých najmenších žiakov cez študentov stredných škôl až po seniorky z Denného centra Prameň. Práve posledné menované si pripravili zaujímavé kostýmy, začo boli ocenené ako najoriginálnejší tím.

PLASTIKY V PARKU

Mobilné drevené plastiky predstaviteľov fauny národných parkov Banskobystrického kraja umiestnili v septembri v mestskom parku. Dreveného medveďa v životnej veľkosti si tak budete mohli návštevníci a obyvatelia mesta pozrieť od septembra. Boli vyrobené v rámci cyklu „*Moje prostredie je Tvojím prostredím*“ Zabezpečilo mesto z dotácie Banskobystrického samosprávneho kraja. Výroba drevených plastiek a ukážka techník manuálnych zručností sa realizovala priamo na breznianskom námestí. Drevené plastiky vyrábala počas jedného mesiaca umelecký rezbár priamo na námestí, kde mohla jeho prácu, zručnosť a postupy sledovať široká verejnosť. Mesto Brezno poskytlo materiál na výrobu plastiek.

TUBLATANKA V BREZNE

Tublatanka oslávila 30. výročie vzniku kapely na turné. Ich koncert sa uskutočnil aj v Brezne. V Aréne Brezno vystúpili 4. októbra. V úlohe host'a sa na koncertoch predstavilo sláčikové zoskupenie. Slovenská skupina Tublatanka pripravila turné, ktoré sa konalo pri príležitosti osláv 30. výročia založenia kapely. V rámci turné po Slovensku zavítala kapela aj k nám. Formácia predviedla na koncertoch prierez ich tvorbu. V aréne bolo viac než dvetisíc divákov

PODSTAVEKOVA HELIGÓNKA

Úspešný brezniansky festival Podstavekova heligónka si zapísal trinásty ročník. Kinosála Mestského domu kultúry v Brezne v sobotu 16. novembra praskala vo švíkoch. Každý rok je o vstupenky na Podstavekovu heligónku doslova dračka. To, že sú za hodinu vypredané, svedčí o kvalite programu, ktorý tradične pripravili **Peter Berčík** a Ján Weiss. Heligonkári zblízka i z ďaleka rozospievali publikum už od samého začiatku, ktorý patril ľudovej hudbe Kučeravý Javor z Pohronskej Polhory. Novým objavom bola len trinásťročná speváčka Timea Džavoranková zo Stropkova, víťazka Makovickej struny, ktorá si za zlato v hrdle získala neutíchajúci aplauz. Všetci účinkujúci potvrdili, že sú špičkami na hudobnom poli a príkladom pre nich je aj najstarší heligonkár Anton Bendík z Hrušova. V sále vládla viac ako dve hodiny vynikajúca atmosféra, ťažko opísateľná slovami.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.18

Plagát v elektronickej podobe č. 27

ONDREJSKÝ JARMOK

V dňoch 28 až 30. novembra sa konal v Brezne tradičný 525. Ondrejský jarmok. Opäť sem zavítali jarmočníci zo všetkých kútov Slovenska, ale aj z Maďarska, Českej republiky a Poľska. Námestie a prilahlé ulice sa opäť zmenili na jarmočisko. Vo viac ako 280 stánkoch mohli záujemcovia počas troch dní nájsť remeselné výrobky od drevárov, drotárov, šperkárov, tiež výrobky z prútia, keramiky, dreva, vlny, nasýtiť sa trdelníkmi, poplamúchmi, gurmánov potešia údené mäsové výrobky, syry, V tomto roku nastala zmena a občerstvenie sa presunulo z obvyklého miesta pri obchodnom dome do severnej časti námestia, bývalej autobusovej stanice. Bežné jarmočné špeciality obohatilo v sobotu v priestoroch mestského parku tradičný gazdovský dvor, v ktorom sa konala zabíjačka. Súčasťou gazdovského dvora boli domáce zvieratká: krava s teliatkom, ovečky, koza.. Návštevníci jarmoku si tu mohli pochutnať na zabíjačkových špecialitách a domácej kapustnici. Atmosféru jarmoku doplnia svojim kultúrnym vystúpením na ľudovú nôtu aj folklórny súbor Mostár seniori, krnohári a skupina Pančíkovci.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.19

Plagát v elektronickej podobe č. 28

VIANOČNÁ ATMOSFÉRA NA NÁMESTÍ

S príchodom Mikuláša sa Brezno zahalilo do sviatočného šatu a každý večer naše mesto skrášľovala rozsvietená vianočná výzdoba.. Vianočný stromček a okolitú výzdobu na breznianskom námestí rozsvietil už 6. decembra Mikuláš spolu s anjelom a čertom. Už k tradičnej výzdobe – vysvietená budova Horehronského múzea s dreveným betlehemom, mestská veža, stromčeky, letopočet, girlandy, dekorácie, svetelné vejáre – sa pripojil aj najväčší adventný veniec v Brezne, ktorý sa nachádzal na fontáne v strede námestia. Každú nedeľu popoludní pozval sem primátor mesta obyvateľov na vianočný adventný čaj a spoločne zapálili jednu sviečku na veľkom adventnom venci. Do vianočnej atmosféry sme sa mohli ponoriť každú adventnú nedeľu, kde v rámci programu Vianočné Brezno vystúpili aj rôzne kultúrne telesá.. Prvého decembra vystúpila skupina Tulibanda, 8. decembra Folklórna skupina Kýčera, 15. decembra country skupina Vodopád a 22. decembra Spevácky zbor mesta Brezna. V nedeľu 22. decembra zasvietila aj posledná svieca na adventnom venci, na ktorý sa premenila fontána v centre. Vysvietený bol aj nový objekt na námestí.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.20

Plagát v elektronickej podobe č. 29, 30, 31

MIKULÁŠSKY VEČIEROK

Mestský športový klub zorganizoval 8. decembra v Aréne Brezno Mikulášsky večierok na ľade. Súčasťou tohto podujatia bolo bábkové divadelné vystúpenie Divadielka Svetielko z Nitry. Nechýbala krasokorčuliarska exhibícia, ktorú zaobstarali deti z Brezna. Po nich prišiel čas aj na Mikuláša, čerta a ich pomocníkov, ktorý počas celého verejného korčuľovania rozdávali sladké darčeky pre deti. Príchod Mikuláša na ľad sprevádzal malý ohňostroj.

VIANOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT

V nedeľu popoludní 8. decembra sa v rímskokatolíckom kostole na Mazorníkove konal XV .slávnostný adventno-vianočný benefičný koncert pre postihnuté deti pod názvom VESELEJ/jubilejnej/ VIANOČNEJ DOBY, V trojhodinovom koncerte účinkovali Tatiana Paľovčíková - Paládiová /soprán, Jaroslav Dvorský - /tenor/, Ivan Zvarík - bas, Juraj SARVAŠ – hovorené slovo, OTO VOCE z Banskej Bystrice, organizátor podujatia Chrámový zbor apoštola Pavla Brezno a Slovenský kresťanský spevácky zbor KRÉDO-VIRUJU.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD 21

Plagát v elektronickej podobe č. 32

LUCIE BÍLA V ARÉNE

Už po druhýkrát zavítala do Brezna česká speváčka diva Lucie Bílá. V sobotu 21. decembra sa konali dve vianočné podujatia a čakala na ňu vypredaná breznianska Aréna. Prekvapení boli aj organizátori, lebo to sa ešte nestalo, aby sa v Brezne vypredalo na jedno predstavenie takmer štyritisíc vstupeniek a pre veľký záujem sa museli konať dve podujatia.. Svojim fanúšikom sa predstavila v rámci svojho predvianočného turné s názvom *Biele Vianoce Lucie Bílé*. Vďaka veľkému záujmu divákov mohli organizátori urobiť pekné Vianoce aj tým, ktorí ich také vždy nemajú, a preto niekoľko stoviek lístkov venovali deťom z detských domovov, zdravotne ťažko postihnutým ľuďom z okresu Brezno a Banskej Bystrice, ale aj zdravotným sestram z breznianskej nemocnice. Iba pre návštevníkov Arény vystúpil ako špeciálny hosť aj pop operné trio La Gioia. Organizátorom podujatia bola reklamná agentúra Aybbe, ktorej manažerom je **Andrej Barančok**. Záštitu nad koncertom Lucie Bílé v Brezne prijal primátor mesta Jaroslav Demian.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.22

Plagát v elektronickej podobe č. 33

ŠPORT

Podujatia a udalosti

KRNOHY

Dňa 16. februára sa konali krnohové preteky vo Vagnári. Bol to už v poradí 11. ročník tohto obľúbeného breznianskeho podujatia. Organizátori - Občianske združenie Jasienok, Mestský športový klub a Mestské kultúrne stredisko - pripravili pre súťažiacich ocenenia a pre divákov dobrú zábavu.

VÝSTUP NA ĎUMBIER

43. ročník výstupu na Ďumbier, sa uskutočnil dňa 11. mája. Týmto podujatím si jeho účastníci uctili pamiatku obetí 2. svetovej vojny. Hlavným organizátorom tradičného podujatia boli členovia Klubu slovenský turistov – TOMO pri Mestskom športovom klube.

ZUMBA V ARÉNE

V piatok 5. júla sa v breznianskej Aréne na *Zumbatone* - 7 hodinovom maratónom plnom všetkých druhov cvičenia. Na podujatí sa vystriedalo vyše stovky rôznych ľudí. Najmladšie tanečnice boli na štvorročné trojičky, najstaršia pani, ktorá odtancovala hodinu Zumba Gold, mala 78 rokov.

BEH MESTSKÝM PARKOM

Občianske združenie Zaber bolo hlavným organizátorom podujatia *Beh mestským parkom pre rodiny s deťmi.*, Sprievodného podujatia s dĺžkou trate 850 metrov *Behom nočným Breznom* ktoré sa konalo 24. augusta, sa zúčastnilo 16 bežcov. Mestský športový klub bol spoluorganizátorom pri celej akcii. Na trati dlhej 7,7 km. sa zúčastnilo viac ako 250 bežcov,

DEŇ S TULÁČIKOM

Občianske združenie Tuláčik Brezno pozval štvornohých miláčikov na 3. ročník podujatia *Deň s Tuláčikom*. Stretli sa 5. októbra na trávinatej ploche pri Aréne Brezno. Účastníkov čakali súťaže, sprievodný program, rozhovory s hosťami, ukážky dogdancingu

a mnoho iného. Počas tohto dňa prebiehala zbierka krmiva, pamlskov, diek, starých uterákov a všetkého ostatného, čo by psíky v OZ Tuláčik mohli využiť. Každoročné podujatie, ktoré organizuje občianske združenie Tuláčik, sa rozhodol tento rok ako spoluorganizátor podporiť Mestský športový klub..

CYKLOMARATÓN PO STOPÁCH MARTINA RÁZUSA

Pekný slnečný deň sobotu 17. augusta 2013 žičil aj 12. ročníku cykloturistického maratónu „Po stopách Martina Rázusa“. Jeho 182 km trasa tradične viedla cez miesta, ktoré sú spojené s jeho životom. Z Liptovského Mikuláša cez Brezno, Banskú Bystricu, Donovaly naspäť do Liptovského Mikuláša. Toho roku sa ho zúčastnilo 115 cyklistov, 15 z nich bolo z Brezna, ktorí sa k maratónu pripojili na úseku z Čertovice do Banskej Bystrice. Spoločným cieľom organizátorov i cyklistov je prihlásiť sa k odkazu Martina Rázusa, významného básnika, spisovateľa, publicistu, evanjelického kňaza, politika, ktorému súčasníci za jeho schopnosť vyjadrovať utrpenie, žiaľ, ale aj nádeje a túžby slovenského ľudu a zároveň aj ako morálnej autorite, dávali prívlastok „svedomie národa“. V Brezne Martin Rázus pôsobil posledných sedem rokov svojho života. Tu zomrel 8. augusta 1937, pred 76 rokmi. Sem sa s ním prišli rozlúčiť ľudia z celého Slovenska a ako uverejnili vtedajšie noviny „Slovák“ bolo ich okolo 10 tisíc. Prvou zastávkou cyklomaratoncov, ktorých do Brezna v sprievodnom vozidle, doviedol predseda Spolku Martina Rázusa Vladimír Ferenčík, sa stala jeho socha v breznianskom parku. Tu na ich čakali zástupcovia mesta, MO Matice Slovenskej, Klubu Maroško, aby spoločným položením vencov a krátkymi príhovormi sa poklonili pamiatke Martina Rázusa. Po malom občerstvení na evanjelickom farskom dvore, ktoré z prostriedkov mesta a sponzorov pripravili obetavé dobrovoľníčky z cirkevného zboru, cyklomaratón pokračoval k jeho hrobu do Banskej Bystrice. Z Brezna ich vyprevádzal hlahol kostolných zvonov.

ROZLÚČKA S LETOM V LESE

Mestský športový klub, Lesy mesta Brezno a Mestské kultúrne stredisko Brezno ako každoročne aj tento rok pripravili pre občanov mesta Brezno podujatie pod názvom Rozlúčka s letom v lese. Podujatie sa konalo 13. septembra v Banisku, kde bolo pre návštevníkov pripravené mnoho zaujímavostí; náučný chodník lesom, ktorého obsah bola:

lesná pedagogika, poznávanie zvierat, chránených území, výroba vtáčej búdky, zasad' si svoj strom, opekanie špekačiek, spoznávanie bylín, sokoliari. Návštevníci podujatia mohli obdivovať modely lietadiel, ale aj zasúť ažiť si.

KULTURISTA PETER MEDVEĎ

Kulturistovi Petrovi Medveďovi z Brezna sa opäť splnil sen. Po množstve ocenení obhájil prvenstvo z minulého roka. Športovec srdcom oddaný kulturistike je už známy svojimi úspechmi, čo ocenilo aj mesto Brezno. Za ukážkovú reprezentáciu v klasickej kulturistike doma i v zahraničí vlni získal cenu primátora. Roky tréningov Petrovi Medveďovi pravidelne prinášajú plody ovocia. Opäť sa mu splnil sen, keď v októbri na majstrovstvách sveta v Brusne získal zlato. V silnej konkurencii v kategórii Masters skončil na prvom mieste, obhájil prvenstvo spred roka Tento rok mu priniesol zmenu aj v tom, že prestúpil z federácie SZKFB do federácie SAKFST, kde súťažia pretekári slovenskej špičky ako napr. Kočiš, Malinák, Čambala a iní, "prezradil s pocitom radosti Peter Medveď. Začiatkom októbra na pohárovej súťaži v rakúskom Steyeri sa umiestnil na treťom mieste a jesennú časť ukončil na Tatranskom pohári, odkiaľ tiež neodíšiel naprázdno. V kategórii Klasik do 175 cm si vybojoval bronzovú priečku.

Aktivity Mestského športového klubu

XXVI. ROČNÍK PRECHODU PO STOPÁCH OLOBODENIA

Zimný pochod, ktorý sa každoročne teší záujmu širokej verejnosti nášho mesta, sa uskutočnil dňa 21. januára . Na 26. ročník podujatia sa vydala skupina členov Klubu slovenský turistov – TOMO a členov Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov z Čierneho Balogu do Brezna na lyžiach a peši.

MESTSKÁ FUTBALOVÁ LIGA

Dňa 25.4.2013 sa na viacúčelovom ihrisku začal 2. ročník jarnej časti Mestskej futbalovej ligy. Do Jarnej časti sa zapojili 7 mužstiev (90 hráčov)– Sršne, Donor, Mazorník, Kobok, Bwin

Team, Iris Team, Predajná. Dňa 29.6.2013 sa uskutočnilo play off 4 mužstiev. Víťazom sa stalo mužstvo Sršne.

MEDZINÁRODNÝ INLINE HOKEJOVÝ TURNAJ

Aréna Brezno v dňoch 27.-28. apríla hostila 3. ročník medzinárodného turnaja v in line hokeji za účasti 8 mužstiev.

HOKEJBALOVÁ HOREHRONSKÁ LIGA

Dňa 4. mája sa v Aréne Brezno začal 8. ročník Hokejbalovovej horehronskej ligy. Do tohto ročníka sa zapojilo 8 mužstiev (140 hráčov). Víťazom sa stalo mužstvo RIDERS.

GYMNASTICKÝ DEŇ

Dňa 7. mája sa v Aréne Brezno uskutočnil 4. ročník Gymnastického dňa v Brezne. V našom meste sa do národnej kampane BUĎ F!T s gymnastikou zapojilo 5 materských škôlok: Celkovo sa na tomto dni zúčastnilo 160 detí. Okrem testovania pripravili program žiaci z Karola Rapoša z gymnastického oddielu, ktorí predviedli svoje pripravené gymnastické prvky. Pri testovaní detí pomáhali žiaci zo Súkromnej pedagogickej a sociálnej akadémii EBG Brezno.

VEČER ROZPRÁVKOVÝCH POSTAVIČIEK

V Aréne Brezno sa 22. mája podvečer predviedli breznianski krasokorčuliari, pre ktorých to bolo po prvý krát pred verejnosťou. Svoje jazdy predviedlo 16 krasokorčuliarov z Brezna, po nich nasledovalo verejné korčuľovanie v maskách. do Arény ich prišlo 42. Na tomto podujatí sa zúčastnilo 150 ľudí.

ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA MATERSKÝCH ŠKÔL

Dňa 30.5.2013 sa v rámci Dní mesta Brezna uskutočnil 16. ročník športovej olympiády detí predškolského veku o putovný pohár primátora mesta. Zúčastnilo sa 88 detí z 22 materských škôl

ŠKOLY V POHYBE

V rámci Dní mesta Brezna sa 30. mája uskutočnil aj druhý ročník Školy v pohybe, do ktorých boli zapojené všetky základné a stredné školy. V telocvični na Pionierskej 2 sa hrala vybíjaná, v telocvični na Mazorníku to bol florbal, telocvični Karola Rapoša sa hral malý futbal. Do tohto podujatia sa zapojilo aj Centrum voľného času, kde si deti zo ZŠ mohli vyskúšať horolezectvo. Stredné školy si zašportovali v halovom veslovaní v telocvični Hotelovej akadémie.

IN LINE TURNAJ

V sobotu 15. júna sa v Aréne Brezno uskutočnil in line turnaj o pohár riaditeľa MŠK. Do turnaja sa zapojili 4 mužstvá (50 hráčov) za účasti celkov aj z Banskej Bystrice.

BEDMINTONVÝ TURNAJ

Dňa 16. júna sa v Aréne Brezno uskutočnil badmintonový turnaj. Dvojhier sa zúčastnilo 25 hráčov, do štvorhier sa zapojilo 11 dvojíc. Z celkového víťazstva v dvojhre sa tešil Erik Bauza. V štvorhre sa z 1. miesta tešila dvojica Carmichael – Remiar ml., ktorý vo finále vyhrali nad dvojicou Pôbiš – Dilský.

VOLEJBALOVÝ TURNAJ

Na Hradbách sa uskutočnil 29. júna volejbalový turnaj mužov. Mužstvá, ktoré sa zúčastnili tohto podujatia, boli z Košíc, Kežmarku, Hana na Morave, ako aj zastúpenie malo domáce Brezno.

ŠKOLIČKA KRASOKORČUĽOVANIE

Od januára pokračovala na ľade taktiež školička krasokorčuľovania, ktorú mala na starosti trénerka Lucia Benediková. Tréningy boli 2-3 krát do týždňa, pričom novinkou boli aj suché tréningy, kde sa trénerka snažila rozvíjať u detí gymnastiku. Do školičky bolo prihlásených 16 detí.

PREDPLAVECKÁ A PLAVECKÁ PRÍPRAVA

Mestský športový klub zabezpečoval predplaveckú a plaveckú prípravu pre deti. Do tejto prípravy sa zapojili 10 základných škôl, 11 materských škôl a 2 stredné školy.

BEDMINTONOVÝ TURNAJ

V nedeľu 28. júla sa v Aréne Brezno odohral badmintonový turnaj za účasti 25 ľudí vo dvojhrách a 12 dvojíc vo štvorhrách.

STOLNOTENISOVÝ TURNAJ

V nedeľu 18. augusta sa uskutočnil stolnotenisový turnaj amatérov v Aréne Brezno. Turnaja sa zúčastnilo 26 hráčov.

MESTSKÁJ FUTBALOVEJ LIGY V MALOM FUTBALE

Mestský športový klub 29. augusta úspešne ukončil jesennú časť 3. ročníka Mestskej futbalovej ligy. Hrala sa na viacúčelovom futbalovom ihrisku pri Aréne Brezno. Jesennej časti si silu zmeralo 5 družstiev (60 hráčov), ktoré pravidelne hrávali futbalové zápasy, každý štvrtok v týždni. Víťazom jesennej časti súťaže bol team Sršne.

VIANOČNÝ HALOVÝ FUTBALOVÝ TURNAJ

MŠK Brezno zorganizoval na konci roka 22. Decembra Vianočný halový futbalový turnaj, do ktorého sa prihlásilo 12 mužstiev. Mužstvá boli rozdelené do 3 skupín a počas celého dňa sme mohli v Aréne Brezno vidieť 25 zápasov. Z víťazstva sa tešilo mužstvo Sršne, ktoré zvíťazilo nad mužstvom Activmen 4:0. Z 3. miesta sa radovalo mužstvo Predátori.

POČASIE

Breznianske rekordy v roku 2013

Najteplejší mesiac:	August , priemerná mesačná teplota vzduchu 19,0 °C
Najchladnejší mesiac:	Január , priemerná mesačná teplota vzduchu -3,4 °C
Najteplejší deň:	8. a 9. august , teplota vzduchu dosiahla absolútne maximum 35,5 °C
Najchladnejší deň:	8. január , teplota vzduchu dosiahla absolútne minimum -19,0 °C
Najdaždivejší mesiac:	Jún , za mesiac spadlo 173,9 mm atmosférických zrážok
Najdaždivejší deň:	24. jún , za deň spadlo 72,0 mm atmosférických zrážok
Priemerná ročná teplota:	8,2 °C

BREZNIANSKE REKORDY ZA CELÚ HISTÓRIU POZOROVANÍ

Absolútne maximum teploty vzduchu:	36,5 °C, dňa 15. augusta 1952
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-36,3 °C, dňa 11. februára 1929
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

Klimatické údaje

POROVNANIE ROK 2010 A ROK 2013

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

Mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-3,2	-1,7	2,7	8,5	13,1	17,6	20,0	17,3	11,6	5,9	5,8	-6,0	7,6
°C	-3,4	-1,0	0,7	9,1	13,8	17,5	18,3	19,0	11,8	9,6	4,4	-0,9	8,2

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	3,8	8,9	19,2	23,2	25	31,7	34,1	30,2	24,7	19,3	17,8	4,2	34,1
°C	7,5	12,0	13,0	26,5	29,0	33,5	30,5	35,5	27,0	21,6	14,8	7,5	35,5

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-15,6	-19	-13,5	-4,5	3	6,5	7,5	4,5	3	-5,5	-8	-21	-21,0
°C	-19,0	-17,0	-11,5	-7,5	4,0	6,5	6,0	5,0	-2,0	-10,0	-12,0	-9,2	-19,0

Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	0	0	0	0	1	15	24	18	0	0	0	0	58
dni	0	0	0	4	5	16	15	22	3	0	0	0	65

Počet mrazových dní s minimálnou teplotou vzduchu pod 0 °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	27	25	22	9	0	0	0	0	0	9	8	27	127
dni	27	17	21	10	0	0	0	0	1	7	13	26	122

Mesačné úhrny zrážok v mm

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
mm	49,1	45,6	12,9	41,8	169,2	112,6	151,9	122,3	105,8	30	102,7	68,6	1012,5
mm	74,4	62,6	72,7	22,5	163,2	173,9	28,1	32,2	69,2	37,4	85,7	12,4	834,3